

С Д У Г А Т М
Л Н М Н А Н О
О О Е З Д А С
Б В Н О В Е Т
О И 2 0 2 1 О
Д К У Л Т У В
А Р А С А Д Е

С Д У Г А Т
Л Н М Н Н
О О Е Д А
Б В
О И 2 0 2 1
Д К У Л Т У
А Р А С А Д

SADRŽAJ

PO 0 / UVOD – OPŠTA RAZMATRANJA

- S2 / Zašto Novi Sad 2021?
- S2 / Uključivanje okoline
- S4 / Kulturni profil grada
- S5 / Programski koncept

PO 1 / DOPRINOS DUGOROČNOJ STRATEGIJI

- S2 / Strategija kulturnog razvoja Novog Sada
- S3 / Kako je pojam Evropske prestonice kulture uključen u ovu strategiju?
- S4 / Dugoročni kulturni, socijalni i ekonomski uticaj na grad
- S6 / Planovi nadgledanja i evaluacije

PO 2 / EVROPSKA DIMENZIJA

- S2 / Promovisanje kulturnih različitosti Evrope, interkulturalnog dijaloga i većeg uzajamnog razumevanja
- S4 / Zajednički aspekti evropskih kultura
- S7 / Uključivanje evropskih umetnika i međunacionalnih partnerstava
- S10 / Strategija za privlačenje što veće evropske i međunarodne publike
- S13 / Veza s Evropskim prestonicama kulture

PO 3 / KULTURNI I UMETNIČKI SADRŽAJ

- S2 / Umetnička vizija i strategija
- S3 / Struktura programa
Za nove mostove
- S20 / Na koji način će se birati događaji?
- S22 / Kombinovanje tradicije s novim, inovativnim i eksperimentalnim
- S24 / Na koji način su uključeni lokalni umetnici i organizacije kulture?

PO 4 / KAPACITETI

- S2 / Široka i snažna politička podrška
- S2 / Postojeća kulturna infrastruktura i strategija lokacija
- S3 / Gradska sredstva u pogledu dostupnosti
- S4 / Gradski kapaciteti u pogledu smeštaja turista
- S5 / Planirana kulturna, urbanistička i turistička infrastruktura

PO 5 / DOSEG

- S2 / Uključivanje lokalnog stanovništva i civilnog društva
- S6 / Mogućnosti za građane za što veće posećivanje ili učestvovanje u kulturnim aktivnostima
- S9 / Uopštena strategija za razvoj publike

PO 6 / MENADŽMENT

- S2 / Finansije
- S11 / Organizaciona struktura
- S16 / Planiranje
- S19 / Marketing
- S22 / Dodatne informacije
- S23 / Zašto smo posebni?
- S24 / Komentari

UVOD – OPŠTE NAPOMENE

NS2021

4 NOV A MOST A

ZAŠTO VAŠ GRAD ŽELI DA UČESTVUJE U IZBORU ZA TITULU EVROPSKE PRESTONICE KULTURE?

Želimo da Novi Sad postane Evropska prestonica kulture (EPK) jer verujemo da, kroz kulturu dijaloga kao način rešavanja sukoba, možemo da reintegrišemo Novi Sad i Srbiju u evropski kulturni prostor. Dobijanje ove titula bila bi izvanredna prilika za promovisanje prednosti i dobrih iskustava Novog Sada kao tolerantne, multinacionalne, multikonfesionalne i multikulturalne zajednice. U doba migracija i konflikata želimo da ponudimo Evropi iskustvo dvadeset i jedne etničke zajednice koje ovde žive u slozi, a da zauzvrat od Evrope dobijemo najviše standarde i dostignuća u toj oblasti koje Evropa može da nam pruži.

Želimo da Novi Sad postane Evropska prestonica kulture zato što će to dovesti do izazovnog, uzbudljivog i produktivnog protoka znanja i ideja stvaralaca. Našu pažnju usmerićemo, pre svega, na kreativne industrije i mlade – resurse koji su do sada bili nedovoljno iskorišćeni.

Skretanjem pažnje donosiocima odluka na kulturu u našoj kandidaturi za ovu prestižnu titulu podržaće se proces urbane regeneracije i izgradnja novih javnih prostora za potrebe kulture, kako bi svi građani Novog Sada ostvarili svoje pravo na punu kulturnu ponudu i učešće u njoj. Razlog za to je činjenica da je stvarna podrška lokalnim umetnicima od suštinske važnosti za kulturnu politiku, a podrška jačanju međunarodne saradnje predstavlja jedan od najboljih načina da se planirane aktivnosti ostvare.

Projektom *Novi Sad 2021* želimo da naš grad postane poznat kao kulturna destinacija na Dunavu, da podstaknemo kreativnost i ponos njegovih građana kao najvažnije potencijale budućeg razvoja. Želimo da

posetioci iz Evrope oseće naše tradicionalno gostoprimstvo i bogatstvo raznolikosti, da pokažemo drugima najbolje od onoga što Novi Sad ima da ponudi i da i sami otkrijemo šta je još potrebno kako bi on postao istinska Evropska prestonica kulture.

Zbog toga što Novi Sad ima mnogo toga da ponudi i Evropa jeste njegov dom, mi ćemo raditi na svemu što smo do sada naveli, a bavićemo se i mnogim drugim aktivnostima kako bismo 2021. godine u tom domu postali najbolji kulturni domaćini.

Čvrsto smo uvereni da je to ono što Novi Sad želi da postane.

DA LI VAŠ GRAD PLANIRA DA UKLJUČI I OKOLNA PODRUČJA? OBJASNITE RAZLOGE ZA TO. NOVI SAD – ZONA 021

U Zoni 021 živi 400.000 ljudi različitih kultura. Urbano jezgro Novog Sada okružuje 15 prigradskih naselja, a naše EPK partnerske opštine Sremski Karlovci, Irig i Beočin leže na desnoj obali Dunava, povezujući urbano jezgro grada i planinu Frušku goru u jedinstvenu geografsku, istorijsku i duhovnu celinu. Poštanski i telefonski pozivni broj za čitavo područje je 021, pa otud i naziv zone. Taj lako prepoznatljiv broj odavno je opšteprihvaćeni deo identiteta grada i okoline, baš kao što se i faktički i simbolički uklapa u kampanju Novog Sada za EPK 2021. godine.

Kulturna produkcija Novog Sada centralizovana je u uskom prostoru starog gradskog jezgra, dok je na periferiji participacija građana slaba ili i ne postoji. Stoga je Novi Sad doneo odluku da **Zona 021** bude ključni deo aplikacije grada za EPK, kako bismo pokušali da ekonomski i kulturno pokrenemo i ova okolna područja, što je potvrđeno potpisivanjem sporazuma između četiri opštine.

ZONA 021 će se realizovati kroz sledeće projekte:

RE: AKTIVIRAJMO NASLEĐE – SREMSKI KARLOVCI

Sremski Karlovci će biti uključeni u ovaj projekat temom oživljavanja evropskog građanskog nasleđa XVIII i XIX veka u Srbiji. Ova varošica ogledalo je nastanka evropskog modernog građanskog društva, jer su u njoj paralelno s kulturnim i političkim promenama epohe baroka i romantizma nastajali svi elementi srpskog modernog društva. To su pismenost, obrazovanje i kultura kao osnova srpske nacionalne svesti.

Kroz projekat *Gradska pozornica* u Sremskim Karlovcima želimo da oživimo duh tog doba, ali i da problematizujemo razne teme vezane za svakodnevni život žitelja. Uz dramske, muzičke i literarne događaje, oživljavanje starih zanata vezanih za proizvodnju vina, edukativne, ekološke i druge sadržaje, želimo da pokrenemo velike potencijale ove opštine za razvoj kulture i učešće građana u njoj, za razvoj kulturnog turizma i ukupan ekonomski napredak.

Putem participativnih strategija, želimo da regenerišemo javne prostore i, uz pomoć stručnjaka, obnovimo kulturnu stanicu u starom gradskom bioskopu, koja će postati centar kulture, i to ne samo u ovoj varošici. Takođe, *Kapela mira*, jedan od glavnih projekata Novog Sada za EPK 2021. godine, održaće se u Sremskim Karlovcima, dovodeći evropsku kulturnu elitu u varošicu od svega 9.000 stanovnika.

IRIG U SUSRET EVROPI – IRIG

Irig je kao središte vinske regije oduvek privlačio pažnju trgovaca, ali je bio i stecište pesnika i književnika. Budući da se ovo mesto danas suočava s brojnim ekonom-

skim i socijalnim problemima, zahvaljujući volonterskom radu i angažovanju lokalnih vlasti, biće pokrenuti procesi revitalizacije graditeljskog nasleđa u gradu i okolini (na primer: objekti rudnika u Vrdniku) i njegovog stavljanja u funkciju kulturnog turizma.

Uz projekat *Otvoreno pozorište* otvorićemo pozorišnu scenu s predstavama za decu na otvorenom. Osim toga, pokrenućemo niz programa koji će turistima predstaviti Irig na zanimljiv način i kroz nove priče koje grad želi da realizuje kroz programe projekta *Kult:tura: Ko vas šiša* – niz umetničkih programa koji opisuju život ser Džona Smita, pronalazača mašine za šišanje poreklom iz Iriga, *Vinske priče* – priče o vinu po kojem je ovaj grad poznat i *Košarkaške priče* – priče posvećene Nebojši Popoviću, meštaniu Iriga koji je postigao prvi koš u istoriji svetskih prvenstava.

UJEDINJENI ZA NOVE BOJE BEOČINA - BEOČIN

Beočin, varošica s oko 8.000 stanovnika različitog nacionalnog sastava, postaće deo kulturne transformacije koja se želi postići projektom *Moba*. U njemu se planira realizacija četvorogodišnjeg projekta *Kultura u službi razvoja interkulturalnosti i ekonomskog osnaživanja lokalne zajednice*, koji bi obuhvatio likovne kolonije i kreativni pristup u menjanju eksterijera ovog sivog industrijskog gradića. Podsticanjem aktivnog učešća građana u akcijama obnove javnih prostora želimo da pomognemo u izgradnji novog imidža varošice kao turističkog i kulturnog centra u okviru fruškogorske rute.

Poseban program biće posvećen malom selu u ovoj opštini – Banoštoru. U okviru programa *Novi Sad 2021* u ovom selu na obalama Dunava organizovaćemo prvi Dunavski kulturni festival u saradnji s festivalom *Donaufest* iz Ulma. Zahvaljujući naporima lokalnih stanovnika, predstavnika nevladi-

P03
S16

P03
S6

P03
S6

P03
S16

nih organizacija i javnog sektora, Banoštor može postati prepoznatljiva turistička destinacija na Dunavu i primer za razvoj turističkih kapaciteta i za druga sela u regionu.

Projekat *Odmorište za bicikliste* smešten na najdužoj evropskoj biciklističkoj ruti Velo 6, koja prolazi kroz ovo selo, omogućiće biciklistima da u Banoštoru obave sve neophodno kako bi nastavili dalji put (da napune mobilne telefone, kampuju, održavaju ličnu higijenu) i istovremeno se upoznaju s programom *Novi Sad 2021* i dobiju sve potrebne sve informacije.

OPIŠITE UKRATKO KULTURNI PROFIL VAŠEG GRADA.

Održivi Vavilon na Dunavu

Stekavši status slobodnog kraljevskog grada 1748. godine u tadašnjoj Austrougarskoj monarhiji, Novi Sad je već u 19. veku poneo atribut vodećeg institucionalnog sedišta i kreativnog izvora srpske nacionalne kulture.

Šezdesetih godina prošlog veka on postaje evropski prepoznatljiv akter u polju avangardnih, umetničkih, interkulturalnih i medijskih praksi razmene i prožimanja novih ideja o promeni načina života koje su počele da preplavljaju region i ostatak sveta. Danas, pola veka kasnije, naš grad je ponovo u razložnoj potrazi za aktuelnim kulturnim potrebama doba i odgovorima na njih. Zato mi Novosađani smatramo svojom obavezom da naš grad razvijamo kako bi postao dvosmerna urbana kapija Evrope, unapređujući bogatu i složenu kulturnu atmosferu zajednice u kojoj živimo. Za takav proces Novi Sad ima izvrsne preduslove već u onom što je dato: izuzetno istorijsko, prirodno i kulturno nasleđe, uz tolerancijom, saradnjom i kreativnim prožimanjem obeleženu multinacionalnu, multikulturalnu, multikonfesionalnu tradiciju i zbilju.

Bastion dobrih tradicija i potrage za novim

Najmarkantniji arhitektonski simbol grada je, kako u istorijskom tako i u savremenom smislu, Petrovaradinska tvrđava s Podgrađem u svom podnožju. Sama po sebi impresivni kompleks, ona sintetiše i mnoge od ključnih osobenosti grada, njegove kulture, institucionalne mreže i pretpostavke za efikasnu promociju savremenog stvaralaštva. Tako je Tvrđava već decenijama mesto ekskluzivnih i otvorenih umetničkih ateljea koji emituju i podržavaju individualni govor umetnosti, a istovremeno je i stecište masovnih scenskih, muzičkih, multimedijalnih i drugih spektakularnih manifestacija, poput planetarno uspešnog letnjeg muzičkog festivala *Egzit*.

Akademski kosmopolitizam, alternativa u fokusu

Kao politički, administrativni i kulturni centar Autonomne Pokrajine Vojvodine (APV), Novi Sad je sedište mnogih regionalno prestižnih kulturnih i umetničkih institucija, gradskih i pokrajinskih. Najpoznatije su one temeljne za nacionalnu kulturu kao što su književna, kulturna i naučna institucija Matica srpska, Srpsko narodno pozorište, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Sterijino pozorje, Novosadsko pozorište–Ujvideki Szinhaz – sve otvorene za najsavremenije pojave u umetnosti; kao i niz ciljno raznovrsnih institucija, poput Zavoda za kulturu Vojvodine, Kulturnog centra Novog Sada, Zavoda za kulturu vojvođanskih Slovaka, Muzeja Vojvodine itd.

Posebnu osobenost grada čini Univerzitet u Novom Sadu s 50.000 studenata od kojih su mnogi došli na školovanje iz inostranstva. Ta otvorenost i internacionalni duh jedna je od ključnih tradicija ove ustanove koja je i u poslednjim decenijama prošlog veka školovala stotine i hiljade studenata iz tada nerazvijenih zemalja Afrike, arapskog sveta i s drugih udaljenih meridijana.

Takva kosmopolitska misija Univerziteta živa je i danas – uz nastavu na jezicima nacionalnih manjina i specijalizovane katedre. Slična iskustva i prakse u radu najvećeg broja kulturnih institucija u gradu dodatan su adut za dalji razvoj art sektora, uz snažnu podršku s muzičkog, dramskog, likovnog i novomedijskog odseka Akademije umetnosti.

I pored svega nabrojanog, mnogi lokalni i strani akteri kao kulturni i umetnički specifikum aktuelnog Novog Sada vide njegovu bogatu i razudenu nevladinu, umetničku i kulturnu scenu. Naglo stasala u devedesetim godinama prošlog veka kao alternativa kulturno i idejno regresivnim institucijama tadašnjeg Miloševićevog režima, ova scena je u poslednjih dvadesetak godina isprofilisala sjajne inicijative, manifestacije, mreže i pojedince, od međunarodno priznatih *kuda.org* ili *Per. Art*, do najsavremenijih *Napon* i *Videome-deja* – u tematskom rasponu od istraživanja najnovijih domena tehnokologije, pa do inkluzivnih umetničkih strategija i praksi.

Grad festivala i angažovanih umetničkih zvezda

Festivali umnogome doprinose oživljavanju grada tokom cele godine. Raznovrsnošću tema, kvaliteta i formi, od elitnih do masovnih, oni privlače izvanredan broj građana i turista. Istovremeno, svoj pečat daju i istaknuti pojedinci, bilo da i dalje stvaraju u Novom Sadu ili u nekoj od svetskih metropola. U književnosti je to Aleksandar Tišma s nizom romana i kraćih novosadskih storija, u kinematografiji je dobro poznato ime Želimira Žilnika, dokumentariste i angažovanog eksperimentatora, a tu su i novi, mladi lavovi, poput kompozitorke i muzičke umetnice Aleksandre Vrebalov i drugih visoko cenjenih pojedinaca.

OPIŠITE KONCEPT PROGRAMA KOJI BI BIO REALIZOVAN AKO GRAD PONESE TITULU EVROPSKE PRESTONICE KULTURE.

Novi Sad nije najveći evropski grad na Dunavu, ali je jedan od onih s najviše mostova – ukupno jedanaest. Od toga se osam mostova nalazi ispod Dunava, a tri iznad njega, što je dokaz njegove burne prošlosti.

Mostovi su i simbol novosadskog ideala suživota nacionalnih i verskih zajednica, supkultura, ljubaznosti i dobrote ljudi i slobode misli.

Programski koncept ove kandidature utemeljen je na četiri novosadska mosta, sadašnjosti i budućnosti; na premošćavanju jaza i uspostavljanju ravnoteže između raspoloživih resursa i iskušenja koje nameće sam grad. Ostvarujući se kao buduća Evropska prestonica kulture, grad će mostove nazvati po vrednostima koje želi da razvije, neguje i podeli sa svim Evropljanima. To su most Sloboda, most Duga, most Nada i Novi most.

NOVI MOST

Teme: kulturno nasleđe i gostoprimstvo

Posle višegodišnje izolacije, Novi Sad i njegovi građani izgubili su širu evropsku perspektivu u kojoj procenjuju i vrednuju bogatstvo sopstvenog kulturnog nasleđa. Ovaj most donosi novi koncept kulturnog nasleđa i gostoprimstva, novi način odnosa prema našoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Ovo nije postojeći most, već most koji će biti izgrađen tokom priprema za 2021, a što je još važnije, o imenu tog mosta odlučiće sami građani na referendumu. Ovim mostom želimo da reinterpretiramo kulturno nasleđe sa svim njegovim autentič-

NOVI MOST		
Specifični cilj: Povećati atraktivnost Novog Sada kao turističke destinacije, promovisati njegovu autentičnost i učiniti kulturno nasleđe dostupnijim široj publici		
ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Reinterpretirati materijalno i nematerijalno kulturno nasleđe i animirati publiku.	Publika motivisana da vrednuje sadržaje vezane za lokalno kulturno nasleđe. Povećan broj posetilaca. Veća raznovrsnost kulturno-turističke ponude povezane s kulturnim nasleđem.	<i>Moba za nasleđe Kapela mira Mileva i Albert Novi Sad nekad i sad Dunavski festival</i>
Stvarati nove modele predstavljanja kulturnog nasleđa i jačati doživljaj posetilaca korišćenjem novih tehnologija i intersektorskom saradnjom.	Povezuju se kulturni operateri, IT sektor, nauka, javna preduzeća. Kulturna dijaspora i značajni umetnici iz dijaspore postaju ambasadori projekta širom Evrope. Povećana primena novih tehnologija u komunikaciji s publikom kako bi se povećala pristupačnost sadržajima kulturnog nasleđa.	<i>Otvorena vrata Matice srpske Trust mozgova UNS Znanje za 2021 Digitalizacija kulturnog nasleđa Kreativne ambasade i ambasadori Novosadani kao evropski kulturni reporteri</i>
Promovisati Novi Sad i Vojvodinu kao kulturnu destinaciju koristeći se potencijalima njihovog izvornog multikulturalnog okruženja.	Unapređen autentični multikulturalni identitet grada i regiona. Razmena programa s matičnim državama iz okruženja. Povećana interkulturalna saradnja i koprodukcija lokalnih i regionalnih kulturnih operatera.	<i>Sinergija – međunarodni festival manjinskih pozorišta Kreativne ambasade i ambasadori</i>
Aktivno promovisati projekat <i>Novi Sad 2021</i> na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i evropskom nivou.	Pozitivno izveštavanje o projektu od strane lokalnih, nacionalnih i stranih medija. Aktivnosti koje se organizuju za novinare i turističke operatere s ciljem promovisanja Novog Sada i Vojvodine. Povećan broj pozitivnih komentara o projektu, ture za strane dopisnike i tur-operatere.	<i>Novi Sad 2021 uživo Zamislite Evropu Kulturni vitezovi</i>
Povećati uključenost lokalnog stanovništva u aktivnosti očuvanja i promocije autentičnog kulturnog nasleđa grada.	Saradnja udruženja građana, nevladinih organizacija i pojedinaca na mikroprojektima očuvanja lokalnih identiteta. Jačanje socijalnog kapitala i osećaja pripadnosti zajednici. Povećan broj startap projekata u oblasti kreativnog turizma.	<i>Kulturne stanice U:tvrdivanje Moba Dobar za život Ispričaj mi priču Ti si nasleđe Intelektualna topografija Almaškog kraja</i>
Jačati kapacitete turističkog sektora i sektora usluga za primenu pristupa orijentisanog na goste.	Intersektorska saradnja (turizam, usluge, obrazovanje, NVO itd.) u projektima obuke. Povećan broj dolazaka turista u grad. Povećana vanpansionska potrošnja.	<i>Dostupna umetnost 2021 Omladinski kreativni polis Evropska škola gostoprinstva Rasadnik - Program gostujućih umetnika (eng. Breed A.i.R.) Dobar za život</i>

nim vrednostima i bogatstvom različitosti i da ga predstavimo u evropskom kontekstu, kao deo evropske kulturne baštine. Želimo da ga učinimo još privlačnijim kao turističku destinaciju, promoviramo njegovu autentičnost i učinimo kulturno nasleđe dostupnijim lokalnoj i evropskoj publici.

MOST DUGA:

Teme: pomirenje i migracije

Duga, kao prirodna pojava, metafora je bogatstva različitosti. Danas, kada nove

migracije širom Evrope donose opasnost za ponovno buđenje predrasuda i potencijalnih konflikata, Novi Sad se još uvek suočava s posledicama ranijih konflikata. Od svog nastanka, Novi Sad je grad migracija i migranata i zbog toga je danas i prepoznatljiv po svojoj multikulturalnosti i mirnom suživotu mnoštva nacionalnosti. Nakon ratnih sukoba u Jugoslaviji, grad se dvostruko uvećao zbog velikog priliva izbeglica i interno raseljenih lica koji su pohrlili u Novi Sad, što je stvorilo nove izazove za izgradnju zajedničkog identiteta i harmonije u društvu.

MOST DUGA

Specifični cilj: Reintegracija Srbije, Vojvodine i Novog Sada u evropski kulturni prostor

ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Kroz različite forme participativne demokratije koristiti kulturu kao način rešavanja sukoba (posleratnih sukoba, vršnjačkog nasilja, nasilja nad ženama, manjinskim zajednicama itd.).	Povećan broj kulturnih dešavanja i obrazovnih programa koji promovišu toleranciju i nenasilje u društvu i svakodnevnom životu građana. Povećan broj kulturnih sadržaja, javnih debata, konferencija i seminara koji reflektuju probleme u lokalnoj zajednici.	<i>Umetnost migracije/ Migracije u umetnosti (Re)konekcija Jedan kofer, jedan sat Pomirenje u regionu – studentska perspektiva Generacija posle</i>
Inicirati interkulturalni dijalog između stanovnika Novog Sada kroz promovisanje kulturnog diverziteta grada i zajedničke evropske tradicije (migranata, manjina i starosedelaca).	Veća vidljivost umetnika i programa čiji su nosioci predstavnici nacionalnih zajednica. Veća saradnja između udruženja i grupa građana različitog etničkog, geografskog i socijalnog porekla. Povećana pristupačnost manjinama i drugim grupama sa smanjenim mogućnostima pristupa kulturnim sadržajima, kroz promociju multijezičnosti i inkluzije.	<i>Sinergija – međunarodni festival manjinskih pozorišta Bum 2021 Sinagoga – mesto susreta Moj glas putuje Šangajska monodrama Upoznajmo kulturnu baštinu putem svih čula</i>
Uključiti nevladin sektor, udruženja umetnika, medije u kreiranje i sprovođenje gradske kulturne politike.	Povećana uključenost građana u javne poslove i obnovljene veze između javnih delatnika, kulturnih delatnika i građana.	<i>46 urbanih džepova Ulaz, prolaz, izlaz Građani u promišljanju Prodavnica ideja</i>
Implementirati aktivnosti s aktuelnom evropskom tematikom (migracije, nasilje, nezaposlenost mladih).	Povećan broj interaktivnih javnih rasprava, akcija i događaja o posleratnim traumama, socijalnim nejednakostima, pitanjima nacionalnog identiteta i značaju Evropske unije kao zajednice evropskih naroda.	<i>Put za Katar B(j)egunci Zamislite Evropu</i>

MOST DUGA		
Specifični cilj: Reintegracija Srbije, Vojvodine i Novog Sada u evropski kulturni prostor		
ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Unaprediti međunarodnu razmenu i umrežavanje lokalnih i stranih umetnika.	Povećana dvosmerna razmena i gostovanja lokalnih i internacionalnih umetnika.	<i>Rasadnik - Program gostujućih umetnika (eng. Breed A.i.R.) Raspevani mostovi Poveži i obeleži Povezivanje kroz modu</i>
Podržati alternativnu umetnost i nezavisnu kulturnu scenu u stvaranju novih umetničkih eksperimenata kojima se povezuju nauka, tehnologija, umetnost i multimedijalni projekti.	Povećanje umetničke produkcije sa savremenim kulturnim izrazom.	<i>Samoodrživa umetnost – poslovni pogon Festival uličnog plesa „Gruving“ Evrobot/ Ja, Automaton! Buduće mitologije Maker Media Space Antifestival 2K+ Rizikuj promenu – laboratorija čuda</i>
Povećati broj institucija, nevladinih organizacija, nezavisnih umetnika, grupa građana i pojedinaца koji se uključuju u kulturna dešavanja, aktivnosti i projekte.	Pozitivna percepcija projekta <i>Novi Sad 2021</i> od strane građana i celokupne kulturne scene. Veća podrška kulturi i životu kulturnoj sceni.	<i>Moba projekat Market karavan Fabrika umetnosti 360 Kuća za nas Šta je novosadski? (krovni projekat)</i>

Vrednosti tolerancije i kulture ponovo se nameću kao jedan od načina prevazilaženja predrasuda o „drugom“, kako na mikroplanu Novog Sada, tako i na makronivou Evrope. Ovim mostom želimo da prevaziđemo jaz između 20. i 21. veka reintegracijom Srbije, Vojvodine i Novog Sada u evropski kulturni prostor, a Evropi da ponudimo nove modele integracije, dijaloga i pomirenja.

MOST SLOBODA:

Teme: kreativne industrije (KI) i mladi

Ideale građanskog društva (sloboda, pravda i jednakost na kojim počiva Evropska unija)

i naziv postojećeg mosta povezujemo s mladima i kreativnim industrijama kao prepoznatljivim resursima Novog Sada. Sloboda se, s jedne strane, odnosi i na slobodu kreativnog stvaralaštva koja ne poznaje granice, spajajući kulturu s industrijom i industriju s kulturom, a s druge strane, ona je prepoznatljiva osobina mladih ljudi koji žele da se oslobode starih klišeja, predrasuda i uverenja. Jačanjem kreativnih industrija i omladinskog sektora, Novi Sad bi osnažio šansu da zadrži svoje mlade umetnike i pritom podjednako otvori vrata za život i rad mnogobrojnim mladim kreativcima iz regiona, cele Evrope i sveta.

MOST SLOBODA		
Specifični cilj: Jačanje kreativnih industrija i omladinskog sektora		
ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Definisati i mapirati kreativne industrije u Novom Sadu i okolini na osnovu evropskih iskustava.	Sprovedeno istraživanje o stanju i kapacitetima kreativnih industrija u gradu i okolini. Predložen model koji odgovara postojećim resursima.	<i>Mapiranje 2021 Trust mozgova UNS</i>
Podsticati razvoj kreativnih industrija kroz međusektorsku i međunarodnu saradnju.	Povećan broj projekata na bazi međusektorske saradnje. Povećan broj razmena i saradnje s kreativnim distriktima u drugim gradovima EPK. Veća zainteresovanost poslovnog sektora za saradnju s kreativnim sektorom. Veća saradnja i međusobna podrška organizacija iz omladinskog sektora.	<i>Omladinski kreativni polis Festival slobode Povezivanje kroz modu Karijerni inkubator</i>
Podsticati institucionalnu podršku kreativnom sektoru i startap programima u oblasti kreativnih industrija, povećati zaposlenost među mladima i sprečiti odliv mozgova.	Veći broj afirmativnih mera nadležnih gradskih uprava u oblasti kreativnih industrija. Veći broj startap preduzeća u oblasti kreativnih industrija. Povećanje broja zaposlenih u kreativnim industrijama. Osnivanje i razvoj karijernih inkubatora koji će omogućiti direktan pristup znanju, mentorstvu i novim tehnologijama.	<i>Zapošljivost mladih umetnika Ars Altera Pars</i>
Omogućiti i podsticati neformalno obrazovanje mladih i dece u oblasti kulture i umetnosti.	Veći broj kurseva, seminara, kreativnih radionica, konferencija namenjenih mladima s domaćim i inostranim predavačima. Kvalitetnije informisanje mladih o prilikama za neformalno obrazovanje u zemlji i inostranstvu.	<i>Kulturna svaštara Raširimo okvire Festival uličnog plesa „Gruving”</i>
Uključivati mlade ljude u sve sfere društvenog i političkog života u gradu kroz učešće u projektima.	Povećan broj mladih koji učestvuju u definisanju javnih gradskih politika. Jača institucionalna podrška za uključivanje mladih u kulturni život grada kroz povećanje pristupačnosti kulturnih sadržaja. Povećana uključenost studenata u sve aktivnosti <i>Novi Sad 2021</i> i povećan broj razvijenih programa stažiranja u institucijama kulture.	<i>Pitajte decu Geneza Kuća za nas Kandidatura za OPENS</i>
Podsticati povezivanje i saradnju mladih u Evropi i regionu.	Povećan broj programa razmene, omladinskih organizacija i mladih pojedinaca koji učestvuju u evropskim razmenama i obrazovnim aktivnostima u inostranstvu. Povećan broj projekata koji uključuju intersektorsku i međunarodnu saradnju u oblasti omladinskog aktivizma.	<i>Dobar za život Evropa XXL Rasadnik - Program gostujućih umetnika (eng. Breed A.i.R.) Moba</i>

MOST NADA:**Teme: kulturni kapaciteti i javni prostori**

Ovim mostom želimo da prevedemo građane i sve aktere u kulturi iz pasivnog stanja obojenog apatijom i uzajamnim nepovjerenjem u proaktivno, kreativno stanje, osećaj zajedništva i ponosa na svoj grad.

Novosađani i Novosađanke se preko ovog mosta identifikuju s nadom u bolje sutra i u prevazilaženje zastarelih kulturnih modela i praksi, jačanje ljudskih i prostornih resursa kroz decentralizaciju od centra ka periferiji.

MOST NADA

Specifični cilj: Jačanje ljudskih i prostornih resursa i decentralizacija kulture

ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Razvijati kapacitete kulturne infrastrukture i revitalizovati postojeće.	Povećan broj novih i revitalizovanih prostora za kulturnu produkciju i dešavanja. Decentralizacija kulturne infrastrukture. Povećanje broja nove i raznolike publike (starosno, socijalno i etnički različite grupe, uključivanje ljudi s invaliditetom i onih iz udaljenih područja).	<i>46 urbanih džepova Kulturne stanice Festivali u javnim prostorima – utilitarna kultura Dostupna kultura Šangajska monodrama</i>
Obezbediti mobilnost kulturnih sadržaja uz podsticanje i promociju autentične kulturne produkcije u različitim delovima grada.	Povećan broj kulturnih sadržaja u različitim delovima grada i Zoni 021. Povećan broj obučeni kulturnih operatera u lokalnu. Obezbeđena kulturna infrastruktura u lokalnim zajednicama za zadovoljavanje kulturnih potreba njihovih stanovnika. Povećani kulturna participacija građana i bolji kvalitet kulturnih proizvoda u rubnim delovima grada, podstaknuto i promovisano amatersko stvaralaštvo.	<i>Ispričaj mi priču Kosa na vašoj glavi Izgubljeni slučajevi Gradska pozornica Geneza Market karavan Prodavnica ideja Kulturne stanice</i>
Obezbediti različite oblike formalnog i neformalnog obrazovanja radi podizanja kapaciteta kulturnih operatera, nevladinih organizacija, lokalnih samouprava i sl.	Razvijene veštine radnika u institucijama kulture i civilnom sektoru u oblasti kulturnog menadžmenta, razvoja publike, komercijalnim aktivnostima, primeni novih tehnologija i interkulturalnog dijaloga. Kulturne institucije postaju samoodrživije. Nova znanja i veštine umetnika, radnika u kulturi i volontera.	<i>Evropa XXL Rasadnik - Program gostujućih umetnika (eng. Breed A.i.R.) Karijerni inkubator Izvan zone komfora Izgradi se!</i>

MOST NADA		
Specifični cilj: Jačanje ljudskih i prostornih resursa i decentralizacija kulture		
ZAŠTO? Operativni ciljevi	ŠTA? Očekivani rezultati	KAKO? Primeri projekata
Stvoriti uslove za povećanu participaciju građana u kulturnom životu grada uz promovisanje volonterskog rada.	Povećava se broj građana koji prisustvuju i aktivno učestvuju u kulturnim događajima. Sve više inovativnih i eksperimentalnih pristupa u kulturnoj produkciji. Povećan broj projekata razmene i koprodukcije radnika u institucijama kulture, umetnika i pripadnika nezavisne kulturne scene i saradnje na međunarodnom nivou. Povećan broj volontera i njihovog angažovanja u realizaciji kulturnih programa.	<i>Evrobot/ Ja, Automaton!</i> <i>Virtualni most</i> <i>Most „nove tehno” muzike</i> <i>Geneza</i> <i>Kultivator</i>
Pospešiti kvalitet života u javnim prostorima.	Povećan broj realizovanih kulturnih sadržaja u prostorima koji su dostupni svima. Povećan broj obnovljenih mesta kroz umetničke intervencije u gradu čiji je potencijal zanemaren. Demokratsko uključivanje građana u aktivnosti vezane za transformaciju i uređenje javnih prostora u njihovom bližem i daljem okruženju.	<i>Dostupna umetnost 2021</i> <i>Muralizacija Novog Sada</i> <i>Gradske slike</i> <i>46 urbanih džepova</i> <i>Ulaz, prolaz, izlaz</i> <i>Gradani u promišljanju</i>

DOPRINOS DUGOROČNOJ STRATEGIJI

1.1. OPIŠITE KULTURNU STRATEGIJU KOJA POSTOJI U VAŠEM GRADU U VREME PODNOŠENJA KANDIDATURE, KAO I PLANOVE GRADA ZA JAČANJE KAPACITETA KULTURNOG I STVAR ALAČKOG SEKTORA, UKLJUČUJUĆI I ONE ZA USPOSTAVLJANJE DUGOROČNIH VEZA IZMEĐU TIH SEKTORA I PRIVREDNOG I SOCIJALNOG SEKTORA U VAŠEM GRADU. KAKO PLANIRATE DA PRODUŽITE TRAJANJA KULTURNIH AKTIVNOSTI I NAKON GODINE TITULE?

Tokom 2015. i 2016. godine Novi Sad doneo je svoju prvu strategiju kulturnog razvoja. Imajući u vidu da ne postoji strateški dokument, bilo na državnom ili pokrajinskom nivou, lokalna strategija ima za cilj da postavi principe lokalnog kulturnog razvoja, kao i konkretnih instrumenata i mehanizama za njihovu realizaciju. Radu na izradi strategije je prethodilo opsežno istraživanje u oblasti kulture i učešća građana uključivanjem više od 600 građana, kao i 100 radnika u kulturi i njihovih organizacija. Analiza je rađena na osnovu mapiranih problema i izazova, kroz niz intervjuja i delovanje radnih grupa iz oblasti kulture. Kao rezultat istraživanja predloženo je šest strateških ciljeva i pravaca razvoja lokalne kulturne politike:

1. **participativna kulturna politika** koja uključuje konsultacije, transparentnost i pristup svim javnim podacima neophodnim za donošenje odluka;
2. **interkulturalni dijalog** koji uključuje širenje znanja i razvoj razumevanja za različite kulturne grupe unutar grada;
3. **učešće građana u kulturnom životu**, što znači da ne učestvuju samo kao posmatrači ili stvaraoci, već i kao oni koji definišu **načine kulturne participacije**;
4. podrška autentičnoj i nezavisnoj **savremenoj produkciji** (u smislu prostora, finansiranja, umrežavanja);
5. **promocija kulturne baštine** koja se odnosi na njenu zaštitu, kao i uključivanje građana u proces njene revitalizacije i aktivnog korišćenja;
6. **internacionalizacija: podrška mobilnosti radnika u kulturi, finansijska pomoć za međunarodne projekte, kulturni turizam i samu nominaciju za EPK.**

Osnovna ideja kulturne strategije je da **kulturni sektor bude centralna pozornica za participaciju građana**, izgradnju kulturnog identiteta i interkulturalni dijalog. Ona pomera kulturu i umetnost iz izolovane margine društva prema centru, uključujući i osmišljavanje mreže veza i zajedničkih prostora s drugim sektorima.

Strategija je sačinjena u skladu s osnovnim razvojnim trendovima i principima savremene evropske kulturne politike koji uključuju:

- razumevanje kulture kao javnog dobra i prava na kulturu kao osnovnog ljudskog prava;
- prepoznavanje kulturnih aktera kao važnih agenata koji značajno doprinose ukupnom društvenom razvoju;
- transparentnost i učešće u kulturnoj politici;
- planiranje i donošenje odluka na osnovu činjenica;
- osećaj za različito organizaciono i finansijsko poreklo radnika u kulturi (javno, privatno, civilno);
- strateško i dugoročno planiranje.

Kulturna strategija grada Novog Sada inicirana je i razvijena u okviru kandidature Novog Sada za Evropsku prestonicu kulture 2021. i kao takva predstavlja osnovu za sve dugoročne kulturne, socijalne i ekonomske planove razvoja grada. Strategija je napravljena za period od deset godina, od 2016. do 2026. godine, i u velikoj meri će olakšati upravljanje kulturom u gradu, pre svega zato što je kreirana na osnovu temeljnog istraživanja i izražava stav većeg dela kulturne javnosti i drugih zainteresovanih strana.

Naš plan za održivost projekata zasnovan je na interakciji i dijalogu svih subjekata – građana, kulturne scene i donosilaca odluka. Na taj način postići će se konsenzus o pitanjima od suštinskog značaja za kulturni, ekonomski i socijalni razvoj grada i identifikovati projekti važni za taj razvoj, koji su uvršteni u strateške dokumente i za koje je obezbeđena finansijska podrška u periodu od 2016. do 2026. godine. Navešćemo neke od primera:

- S3
Po5
 • Program **Dobar za život – međunarodni volonterski kampovi** podstiče osećaj solidarnosti i lokalne pripadnosti, a veliki **Moba** program podstiče građane da se aktivno uključuju u revitalizaciju javnih prostora, zaštitu kulturne baštine, planiranje i ostvarenje kulturnih sadržaja po meri građana u njihovim kvartovima i lokalnim zajednicama.
- Po3
S16
 • Projekat **46 urbanih džepova** omogućuje aktivnije uključivanje građana u čišćenje i uređenje površina u gradu zajedno s lokalnim nevladinim organizacijama i u saradnji s nadležnim institucijama i lokalnom samoupravom, što će voditi daljem razvijanju koncepta održivog i transparentnog upravljanja.
- Po4
S8
 • **Omladinski kreativni polis (OKP)** će nakon početnog zamaha datog dobijanjem kandidature širiti svoje početne delatnosti, postepeno obezbediti održivost i ostati najznačajniji legat kandidature.

- Po2
S6
 • Programom **Rasadnik - Program gostujućih umetnika** (eng. *Breed A.i.R.*) će se rukovoditi u saradnji s nezavisnom organizacijom koja će omogućiti da program kulturne razmene s Evropom, s posebnim težištem na podunavskom regionu opstane i nakon kandidature.
- Po3
S4
 • Noseći (eng. *flagship*) projekat **Kreativne ambasade i ambasadori** podstaknuće saradnju i povezivanje evropskih i lokalnih umetnika, s namerom da se ta saradnja nastavi u praksi i u narednih deset godina.

1.2. KAKO JE PROJEKAT EVROPSKE PRESTONICE KULTURE OBUHVAĆEN OVOM STRATEGIJOM?

Strategija i kandidatura za EPK imaju isti skup pretpostavki u vezi s mestom i ulogom kulture i umetnosti u društvu i zasnovani su na dugoročnom razvoju, te savremenim evropskim tendencijama i principima.

S obzirom na to da su aplikacija za EPK i kulturna strategija nastajale u paralelnim, uzajamno povezanim procesima, ciljevi projekta *Novi Sad 2021* poklapaju se s ciljevima gradske kulturne strategije i inkorporirani su u taj strateški dokument. To svakako obećava izvesnost njihove realizacije, ali i pooštava odgovornost donosilaca odluka.

U poređnom analizom ciljeva strategije i projekta *Novi Sad 2021* uočava se široka usklađenost između njih:

Participativnost je jedno od osnovnih polazišta projekta *Novi Sad 2021*. Od samog početka, u proces pripreme kandidature uključen je veliki broj umetnika, ustanova i univerziteta, volontera i raznih organizacija, a uspostavljena je i razvijena komunikacija i s novosadskom nezavisnom scenom. Osim toga, veliki broj projekata zasniva se na direktnoj uključenosti građana, gra-

đanskih udruženja, stručnih asocijacija i institucija u planiranje i implementaciju kulturnih sadržaja. Veliki značaj ima saradnja sa sektorom obrazovanja – univerzitetom i školama – pošto doprinosi povećanju uključenosti i broja novih edukativnih projekata u kulturi i umetnosti.

Most Duga bavi se pitanjima intenziviranja **interkulturalnog dijaloga u gradu**, regionu i Evropi, kao i pitanjem pomirenja Evropljana koji žive u zemljama u postkonfliktnom periodu. Veliki broj projekata bavi se pitanjima inkluzije pripadnika različitih nacionalnih zajednica i poboljšanjem njihovog položaja putem umetnosti i kulture. Osnovni cilj koji želimo da postignemo u ovoj oblasti jeste **promocija raznolikosti grada** i interkulturalne saradnje i kulture kao alata za rešavanje konflikata u društvu.

Novi most **reinterpretira kulturno nasleđe i pronalazi nove načine njegove prezentacije** kako bi ga učinio privlačnijim za kulturnu publiku. Osim toga, posebni programi posvećeni su uključivanju građana u očuvanje i korišćenje kulturne baštine i javnih prostora kroz program *Moba* i volonterski program *Kultivator*.

Novi Sad je kao kandidat za EPK prepoznat u Strategiji kulturnog razvoja i u oblasti koja se odnosi na **internacionalizaciju kulturne produkcije i izgradnju identiteta grada**. Strategija podrazumeva saradnju i mobilnost umetnika, radnika u kulturi i publike kao temeljnih činilaca dugoročnog kulturnog razvoja, najviše zbog toga što je jačanje kapaciteta kulturnih radnika **nezamislivo u vakuumu**. U okviru programa kao što je *Rasadnik – Program gostujućih umetnika* (eng. *Breed A.i.R.*) predviđeno je uspostavljanje novih međunarodnih veza, partnerstava i zajedničkih projekata.

1.3. AKO VAŠ GRAD DOBIJE TITULU EVROPSKE PRESTONICE KULTURE KAKAV BI TO, PO VAŠEM MIŠLJENJU, IMALO DUGOROČNI KULTURNI, SOCIJALNI I EKONOMSKI UTICAJ (UKLJUČUJUĆI I UTICAJ NA URBANI RAZVOJ)?

Budućnost počinje sada

Dobijanjem titule Evropske prestonice kulture umnogome će se doprineti razvoju grada; međutim, bez obzira na krajnji ishod, sama činjenica da se grad kandiduje rezultirala je uvođenjem strateškog pristupa u kulturnu politiku, što je jasno pokazano i usvajanjem **Strategije kulturnog razvoja Novog Sada**.

Titula će omogućiti da se svi stanovnici Novog Sada **aktivno uključe** u funkcionisanje grada i daju svoj doprinos njegovom razvoju kroz stvaralaštvo po meri građana i savremenog Evropljanina i Evropljanke.

Podsticanjem kreativnih kapaciteta gradskih struktura i njegovih stanovnika unaprediće se oni segmenti lokalnog kulturnog nasleđa koji su se nesumnjivo potvrdili kao poseban lokalni kvalitet: solidarnost kroz „mobu“, pažnja i želja za očuvanjem kulturnog nasleđa, ljubav prema javnim i zelenim površinama. To će postati novi fokus razvojnog koncepta Novog Sada u 21. veku i značiće povratak uvažavanju javnog mnjenja, karakteristici koja se u tranzicionim vremenima izgubila.

Kandidatura za Omladinsku prestonicu Evrope (OPENS) 2019. godine predstavljaće jednu vrstu test-faze u pripremi za realizaciju još zahtevnijeg projekta EPK. U okviru ove kandidature uloženi su značajni napor da se uspostavi sistem zajedničkog upravljanja u kom će mladi istinski učestvovati i tako se, konačno u pravom smislu reči, uključiti

u sistem odlučivanja o pitanjima koja se njih tiču. Nedavni primer BREXIT-a pokazao je da mladi često nisu donosioci odluka vezanih za sopstvenu budućnost, a to je ono što se kandidaturom *OPENS* i *Novi Sad 2021* želi dugoročno promeniti. Povezivanje čak 81 omladinske organizacije, lobiranje za povećanje budžeta za omladinske projekte i ulaganje u prostor za rad omladinskih organizacija osnova su za dugotrajno i strateško ulaganje u mlade s ciljem da se poveća mogućnost njihovog zaposlenja i ostanak u zemlji.

Sagledano kroz kulturni, socijalni i ekonomski aspekt, u dugoročnom smislu očekujemo sledeće pozitivne promene:

UTICAJ NA KULTURU

- Infrastrukturnim razvojem tri kulturne stanice širom Zone 021, kao i uređenjem malih javnih prostora u svim delovima Novog Sada (**46 urbanih džepova**), želimo da kulturne sadržaje proširimo u čitavom gradu i decentralizacijom dugoročno poboljšamo kulturni život građana.
- Participativnim projektima u okviru programa *Moba* ostvariće se značajan pomak u očuvanju kulturnog nasleđa, razvoju svesti građana o tome i želji da se o njemu brine kao o sopstvenom nasleđu.
- Programi stažiranja u institucijama kulture u okviru programa *Geneza* doprineće da se privuče nova mlada publika. Projekti u okviru potprograma *Samo deca* imaće zadatak da razvijaju kulturne navike i kreativnost kod dece i u tom smislu utiču na stvaranje novih generacija umetnika i kulturne publike.
- Kroz *Rasadnik - Program gostujućih umetnika* (eng. *Breed A.i.R.*) naši umetnici imaće priliku da borave u drugim gradovima, ali će i umetnici iz čitavog dunavskog regiona i cele Evrope boraviti u našem gradu, što će imati neprocenljiv značaj za razvoj kreativnosti i širenje perspektive.

- Projekat *Samoodrživa umetnost – poslovni pogon* doprineće ponovnoj izgradnji poverenja između gradske uprave, javnih servisa i nezavisne umetničke scene.

UTICAJ NA RAZVOJ URBANE KULTURE

- Projekat *Poveži i obeleži* nudi drugačiji pogled na zapuštene i zaboravljene prostore u gradu s ciljem njihovog umetničkog oživljavanja. Izložbe renomiranih lokalnih i stranih umetnika privući će publiku koja će te prostore videti u drugačijem svetlu.
- Pretvaranje napuštenog industrijskog kompleksa „Petar Drapšin” u kreativni prostor za mlade i umetnike **Omladinskog kreativnog polisa (OKP)**, za potrebe sprovođenja niza kulturnih programa, obuka i diskusija u ovom prostoru, omogućiće njegovo funkcionisanje kao novog urbanog prostora s velikom tendencijom ka samoodrživosti.
- Izgradnja nove muzičke i baletske škole s koncertnom dvoranom biće prilika da se jedan stambeno gust, a kulturno prazan deo grada oživi umetničkim sadržajima kroz projekte kao što su *Igraj se i budi mi prijatelj* i *Dečja filharmonija*, i da se budući mladi umetnici istovremeno povežu u jednom prostoru.
- Projekti kao što su *Ulaz, prolaz, izlaz, Dizajniranje javnog prostora* i programski tok *Kvart* pozivaju stanovnike da diskutuju i analiziraju umetnost u javnim prostorima kako bi ono što nastaje u njima uvažavalo potrebe i mišljenje građana.
- *Suburb fest* i drugi programi u okviru programskog toka *Urbana zona* promovisaće novosadsku supkulturu i podsticati razvoj alternativne umetnosti.

S7
P04P04
S8P03
S16S19
P03P03
S13P02
S6P03
S10P03
S18P04
S6P03
S14P05
S10P03
S17P03
S17P03
S13S12
P03P03
S18

EKONOMSKI UTICAJ

- Kroz program **Evropa XXL** želimo da pokrenemo naše mlade ljude, kulturne radnike i umetnike da borave u drugim evropskim gradovima, stiču korisno iskustvo i povećaju svoje šanse za zapošljavanje kad se vrate.
- **OKP** će biti prostor za razvoj kreativnih industrija i prostor za prezentaciju i prodaju umetničkih i zanatskih radova, što će ekonomski uticati na veće mogućnosti zapošljavanja umetnika i radnika u kulturi.
- Značaj koji ova titula može imati za grad u smislu privlačenja turista je ogroman, a kroz program kao što je **Kult:tura**, turističke agencije, pa i sami građani biće inspirisani u dugoročnom smislu da znamenitosti grada predstave na zanimljiv način.
- Projekti **Zapošljivost mladih umetnika i Ars Altera Pars** usmereni su na povećano zapošljavanje mladih umetnika kroz naglašavanje njihove kreativnosti i rad na razvijanju njihovih preduzetničkih sposobnosti.

SOCIJALNI UTICAJ

- Volonterski program **Kultivator** će olakšati produkciju brojnih programa koji će se realizovati 2021. godine. Volonteri će tako steći dragoceno iskustvo koje će doprineti njihovom daljnjem učešću ili zapošljavanju u sektoru kulture. Volonteri će pohađati edukativne programe, a svoje sate volontiranja moći će da sačuvaju u volonterskoj onlajn banci, platformi koja će biti razvijena u okviru **OPENS** kandidature.
- Program **Dostupna umetnost 2021** će biti model uz čiju primenu institucije i organizacije mogu da organizuju svoje kulturne sadržaje koji će biti dostupni svima, bez obzira na nacionalnu ili socijalnu pripadnost ili vrstu hendikepa.

- Kroz projekat **Novosadani, evropski kulturni reporteri**, platforma **Kult:tura** će biti dodatno razvijena kroz praktične vežbe znanja stečenog tokom edukacije za pripremu participativnih novinara koji će izveštavati o događajima u gradu s posebnim naglaskom na kulturi u okviru programa **Novi Sad 2021**.
- **Lastin rep** će doprineti jačanju socijalne kohezije i dobrih odnosa između različitih društvenih grupa i manjinskih zajednica, uz poboljšanje interkulturalne saradnje u gradu.

1.4. OPIŠITE VAŠE PLANOVE ZA PRAĆENJE I EVALUACIJU UTICAJA TITULE NA VAŠ GRAD, KAO I INFORMISANJE O REZULTATIMA EVALUACIJE. NAROČITO BI TREBALO RAZMOTRITI SLEDEĆA PITANJA:

1.4.1. KO ĆE VRŠITI EVALUACIJU?

Da bismo izvršili evaluaciju ovog projekta želimo da u istraživanja i periodične evaluacije partnerski uključimo što više zainteresovanih strana, tako da svaka od njih doprinese svojim znanjem i resursima. Tako ćemo sprečiti sukob interesa i obezbediti objektivnost i egzaktnost nalaza. Evaluaciju će vršiti Tim za evaluaciju koji će saradivati s Platformom lokalnih operatera (PLO), koja će takođe biti uključena u proces evaluacije.

Tim za evaluaciju sačinjavaće predstavnici akademske zajednice s Univerziteta u Novom Sadu. Članovi će biti stručnjaci iz oblasti društvenih i kulturoloških nauka, evropskih poslova, brendinga i komunikacija, novih medija, turizmologije i kulturnog menadžmenta. Tim za evaluaciju će zajedno s glavnim evaluatorom biti odgovoran za de-

finisanje metodologije za procese evaluacije i monitoringa (osnovnih merenja).

Glavni evaluator nalazi se na čelu Tima za evaluaciju, a imenuje ga Nadzorni odbor na osnovu neophodnih kvalifikacija. Evaluator će koordinirati radom Tima za evaluaciju i menadžmenta projekta *Novi Sad 2021*, objedinjavati rezultate, pisati i podnositi izveštaje izvršnom direktoru i snositi odgovornost za implementaciju svih aktivnosti vezanih za evaluaciju i monitoring.

Savetodavno telo će sačinjavati četiri strana savetnika iz bivših Evropskih prestonica kulture koji će, zbog specifičnosti projekta, prenositi Timu svoja iskustva kroz savete i programe obuke.

Spoljašnju (eksternu) evaluaciju će sprovoditi nezavisna organizacija odabrana na javnom konkursu.

Faze u procesu evaluacije i monitoringa

Evaluacija će se realizovati kroz četiri faze: pre, za vreme i neposredno nakon godine titule i utvrdiće kratkoročni uticaj EPK, a dugoročno longitudinalno (uzdužno) istraživanje omogućiće merenje dugoročnog uticaja dobijanja titule na život grada. Planiramo da za troškove monitoringa i evaluacije izdvojimo 1% od ukupnog budžeta projekta *Novi Sad 2021*.

PRIPREMNA FAZA

Procesu evaluacije i monitoringa prethodiće period priprema kada će se izvršiti izbor i imenovanje glavnog evaluatora, koji će nakon toga formirati Tim za evaluaciju. Glavni evaluator će organizovati kurseve, obuke sa članovima Savetodavnog tela i Tima za evaluaciju, i na taj način jačati kapacitete Tima za evaluaciju.

EX- ANTE EVALUACIJA

Osnovna i uvodna istraživanja pre sprovođenja samog projekta definišće okvir za evaluaciju baziran na utvrđenim indikatorima koji proizilaze iz opštih, specifičnih i operativnih ciljeva. Na osnovu definisanih indikatora, tokom 2017. i 2018. godine biće sprovedena dva istraživanja kojima će se definisati skup osnovnih podataka za oblasti kreativnih industrija i turističkih potencijala grada i njegove okoline. Monitoring osnovnih podataka će se vršiti tokom 2019. i 2020. godine nakon čega će biti objavljen Osnovni izveštaj. Na osnovu tog izveštaja, menadžment tim će moći da predlaže i primenjuje korektivne mere u cilju postizanja definisanih specifičnih i operativnih ciljeva.

TEKUĆA EVALUACIJA

Monitoringom će biti obuhvaćene sve aktivnosti povezane s programom *Novi Sad 2021*. Glavni evaluator će biti zadužen za koordinaciju monitoringa, kao i za klasifikaciju i čuvanje prikupljenih podataka. S obzirom na obim i kompleksnost programa *Za nove mostove*, u aktivnosti će, po potrebi, biti uključeni svi članovi menadžment tima, volonteri i druge grupacije.

EX-POST EVALUACIJA

Nakon završetka programa *Za nove mostove*, Tim za evaluaciju će analizirati sve relevantne podatke u skladu s prethodno definisanim metodologijom i biće dužan da podnese završni izveštaj najkasnije do kraja juna 2022. godine. Nakon što svi relevantni akteri budu obavešteni o rezultatima evaluacije, organizovaće se niz javnih rasprava, samoevaluacija institucija kulture i kulturnih operatera, turističkih organizacija i lokalnih organa vlasti. Lokalna samouprava će nakon toga pripremiti izveštaj o kratkoročnom i srednjoročnom doprinosu

titule EPK ukupnom održivom razvoju grada i predložiće strateške pravce razvoja kulture, na osnovu kojih će se vršiti dugoročna evaluacija uticaja projekta *Novi Sad 2021*.

DUGOROČNA EVALUACIJA

Dugoročna evaluacija će biti realizovana u dve faze: od 2023. do 2026. godine – dok je na snazi aktuelna Strategija kulturnog razvoja 2016–2026, i od 2026. godine nadalje u skladu sa strateškim ciljevima koji budu usvojeni u narednoj Strategiji kulturnog razvoja. Ova evaluacija će biti poverena Univerzitetu u Novom Sadu i finansiraće se iz evropskih ili nezavisnih fondova, kako bi se onemogućio uticaj političkih struktura grada i obezbedila potpuna objektivnost.

1.4.2. DA LI ĆE VAŠ PLAN EVALUACIJE SADRŽAVATI KONKRETNE CILJEVE I ETAPE ZA PERIOD IZMEĐU IZBORA I GODINE TITULE?

Opšti cilj monitoringa i evaluacije je obezbeđivanje informacija koje su relevantne za donošenje odluka menadžment tima i za preduzimanje potrebnih korektivnih mera koje se odnose na program *Za nove mostove* (kvalitet programa, pristupačnost, vidljivost, posećenost, marketing, vremenski okvir itd.). Ovaj opšti cilj ćemo ostvariti tako što ćemo kroz prvu i drugu fazu evaluacije obezbediti konzistentne, dostupne i uporedive podatke, kako bi u godini titule imali što pouzdaniji okvir za evaluaciju kulturnog, socijalnog i ekonomskog uticaja programa *Za nove mostove*.

Konkretni ciljevi i etape:

2017. godina – Imenovanje glavnog evaluatora, formiranje Tima za evaluaciju; upoznavanje Tima za evaluaciju s aplikacijom *Novi Sad 2021* i relevantnim dokumentima EU vezanim za EPK.

2018. godina – Definisavanje opšteg okvira za evaluaciju, analiza postojećih istraživanja i studija i realizacija predviđenih novih osnovnih istraživanja. Razvijanje ranije definisanih indikatora na osnovu prikupljenih podataka. Prenošenje iskustava dobre prakse i obuka Tima za evaluaciju od strane članova Savetodavnog tela. Obuka studenata kroz program *Izgradi se!* za rad na terenu i prikupljanje podataka.

2019. godina – Realizacija prvog kruga monitoringa (osnovnih merenja) prema predviđenom vremenskom okviru, sakupljanje, klasifikacija i analiza podataka; izrada završnog izveštaja (Osnovni izveštaj 2019), njegovo javno objavljivanje i stavljanje na uvid široj javnosti. Preduzimanje korektivnih mera prema nalazima izveštaja u oblastima u kojima se ukaže potreba.

2020. godina – Realizacija drugog kruga monitoringa (osnovnih merenja) prema predviđenom vremenskom okviru, sakupljanje, klasifikacija i analiza podataka; izrada završnog izveštaja (Osnovni izveštaj 2020), njegovo javno objavljivanje i stavljanje na uvid široj javnosti. Preduzimanje korektivnih mera prema nalazima izveštaja u oblastima u kojima se ukaže potreba. Ukoliko se ukaže potreba, dodatno uključivanje u proces evaluacije stručnjaka, institucija i sl. Obuka volontera, članova menadžment tima i drugih lica koja će učestvovati u procesu sakupljanja podataka u godini titule 2021.

2021. godina – Sprovedenje glavnog monitoringa (prikupljanje podataka). Pisanje polugodišnjeg izveštaja – evaluacija. Preduzimanje korektivnih mera gde je to moguće i potrebno.

2022. godina – Pisanje i objavljivanje završnog izveštaja i informisanje o rezultatima.

2023–2026. godine – Prva faza dugoročne evaluacije.

2027. nadalje – Druga faza dugoročne evaluacije.

1.4.3. KOJE OSNOVNE STUDIJE ILI ISTRAŽIVANJA – AKO POSTOJE – NAMERAVATE DA KORISTITE?

Svrha osnovne studije (eng. *baseline study*) jeste da obezbedi bazu podataka pomoću koje ćemo vršiti monitoring i procenjivati napredak i efikasnost projekta *Za nove mostove*. Kao što je već rečeno, u procesu evaluacije koristiće se već postojeće baze podataka i podaci iz sprovedenih istraživanja, ali i podaci i saznanja nastali kao rezultat novih istraživanja koje nameravamo da sprovedemo u nedostatku relevantnih podataka, a na osnovu kojih ćemo meriti uspešnost implementacije nekih segmenata programa *Za nove mostove*.

Realizovana istraživanja i baze podataka koje ćemo koristiti su:

1. *Baza kulture*, <http://www.bazakulture.rs/o-procesu-rada-na-strategiji/>;
2. Studijska istraživanja Zavoda za kulturu Vojvodine od 2012. do 2015, *Kulturne potrebe građana Vojvodine, Novi kreativni prostori, Upravljanje resursima graditeljske baštine, Kulturna transformacija grada*; <http://zkv.rs/istrazivanja/>;
3. *Planovi i analize*, Zavod za urbanizam Novi Sad, <http://www.nsurbanizam.rs/>;
4. *Kulturne prakse građana Srbije i druga istraživanja*, Zavod za proučavanje kulturnog razvitka; <http://zaprokul.org.rs/category/projekti/arhiva/>;

5. Publikacije i baze podataka, Republički zavod za statistiku; <http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/Public/PageView.aspx?pKey=3> i drugi relevantni podaci akademske zajednice, instituta i lokalne samouprave.

Planirana istraživanja koja će obezbediti osnovne podatke, a koja nedostaju s obzirom na definisane indikatore, specifične i operativne ciljeve projekta:

1. *Mapiranje kreativnih industrija u gradu i okolini (Mapiranje 2021)*; UNESCO katedra za preduzetništvo pri Univerzitetu u Novom Sadu;
2. *Mapiranje turističkih potencijala Novog Sada i okoline* (tri partnerske opštine); Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Katedra za geografiju, turizam i ugostiteljstvo, Turistička organizacija grada Novog Sada (TONS).

P03
S16

1.1.4. KOJE ĆETE INFORMACIJE SLEDITI I PRATITI?

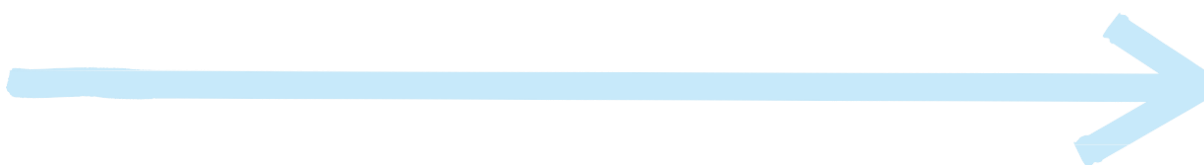
S obzirom na indikatore koje smo odabrali na osnovu specifičnih i operativnih ciljeva, odabrali smo sledeća područja monitoringa:

1. Sistem koji grad primenjuje za upravljanje kulturom
2. Socijalni uticaj
3. Identitet, slika i percepcija grada
4. Evropska dimenzija
5. Ekonomski uticaj

Oblasti monitoringa	Indikatori
Sistem koji grad primenjuje za upravljanje kulturom	
Obim aktivnosti i raznovrsnost kulturne ponude	Nivo ukupne kulturne ponude u gradu.
	Inovativnost u kulturnoj i umetničkoj produkciji u gradu.
	Broj novih tehnologija koje se primenjuju u prezentovanju kulturnog nasleđa.
	Broj posetilaca kulturnih događaja vezanih za kulturno nasleđe.
	Broj kulturnih događaja vezanih za kulturno nasleđe.
	Novo vrste aktivnosti i načini uključivanja publike.
Pristup kulturi i participacija	Broj nove i raznolike publike (po starosnoj, socijalnoj i nacionalnoj pripadnosti, osobe s invaliditetom i ljudi iz udaljenih područja).
	Broj građana koji su uključeni u programe <i>Za nove mostove</i> .
	Broj novih objekata kulturne infrastrukture izvan centra grada.
	Broj kulturnih sadržaja u različitim delovima grada izvan centra grada.
Kulturna živost	Stepen zadovoljstva publike ponudom kulturnih programa.
	Broj poseta muzejima, galerijama, pozorištima, koncertima, književnim događajima.
	Broj programa čiji su nosioci predstavnici nacionalnih zajednica.
	Povećana kulturna saradnja (broj uspostavljenih veza i projekti koji se realizuju u koprodukciji lokalnih i regionalnih kulturnih operatera, nevladinih organizacija i grupa).
	Povećanje interkulturalne saradnje i koprodukcije između predstavnika različitih nacionalnih zajednica.
Kulturni kapaciteti	Broj zaposlenih u kulturi kojima je pružena podrška/ pomoć (nova generacija kulturnih menadžera).
	Stopa (%) izdvajanja iz gradskog budžeta za potrebe kulture.
	Broj novih ili revitalizovanih prostora za kulturnu produkciju i kulturne sadržaje.
	Broj objekata kulturne infrastrukture u lokalnim zajednicama za zadovoljavanje kulturnih potreba njihovih stanovnika.
	Broj obučeni kulturnih operatera u lokalnim zajednicama.
Identitet, slika i percepcija grada	
Medijska pokrivenost	Godišnja stopa (%) pozitivnih komentara lokalnih, nacionalnih, internacionalnih i digitalnih medija o projektu <i>Novi Sad 2021</i> .
	Broj medija (lokalnih, regionalnih, nacionalnih i internacionalnih) s kojima je uspostavljena zvanična saradnja.
	Nivo zastupljenosti kulture u medijima (Novi Sad prepoznat i priznat kao grad kulture).
Svesnost i percepcija	Stopa/ nivo (%) percepcije Novog Sada kao dobrog mesta za život.
	Stopa/ nivo (%) percepcije Novog Sada kao mesta za umetničko stvaralaštvo.
	Stopa/ nivo (%) percepcije Novog Sada kao interesantnog mesta za ulaganje.

Oblasti monitoringa	Indikatori
Promocija	Broj promotivnih akcija i nastupa na sajmovima turizma i drugim sličnim manifestacijama.
	Broj promotivnih tura za strane novinare i tur-operatere.
	Broj kulturnih ambasadora projekta <i>Novi Sad 2021</i> iz dijaspore.
Socijalni uticaj	
Jačanje socijalne kohezije	Stopa/ nivo (%) opšte pozitivne percepcija titule EPK kod građana.
	Jačanje socijalnog kapitala i osećaja pripadnosti zajednici (po metodologiji Svetske banke).
	Broj kulturnih dešavanja i obrazovnih programa koji promovišu toleranciju i nenasilje u društvu.
	Broj kulturnih događaja, javnih rasprava, konferencija i seminara koji reflektuju probleme u lokalnoj zajednici.
	Broj inkluzivnih projekata (povećana pristupačnost manjinama i drugim grupama po svim osnovama).
	Broj novih oblika učešća građana u javnim poslovima (obnovljene veze između državnih službenika, kulturnih radnika i građana).
	Broj informacionih punktova, kancelarija, radionica, kampova, sajмова, koji imaju za cilj kvalitetnije informisanje mladih o prilikama za neformalno obrazovanje u zemlji i inostranstvu.
Jačanje omladinskog sektora	Broj programa i prilika za neformalno obrazovanje mladih u zemlji i inostranstvu.
	Broj (%) zajedničkih projekata organizacija iz omladinskog sektora.
	10.000 volontera uključenih u program <i>Novi Sad 2021</i> .
	5.000 studenata Univerziteta u Novom Sadu uključenih u aktivnosti vezane za projekat <i>Novi Sad 2021</i> .
	Smanjena stopa (%) nezaposlenih mladih ljudi starosti do 30 godina.
Ekonomski uticaj (ekonomija i turizam)	
Kreativne industrije	Sprovedeno istraživanje o stanju i kapacitetima kreativnih industrija i predloženi modeli za podsticanje njihovog razvoja.
	Broj startap projekata u oblasti kreativnog turizma.
	Broj projekata na bazi međusektorske saradnje.
	Broj realizovanih razmena i saradnje s kreativnim distriktima u drugim gradovima EPK.
	Broj startap preduzeća iz oblasti kreativnih industrija.
	Broj programa saradnje privrede i kreativnog sektora.
	Broj novih afirmativnih mera nadležnih gradskih uprava u oblasti kreativnih industrija (mikrodonacije, olakšavajuće, partnerske i podržavajuće akcije javnog sektora).
	Broj zaposlenih u sektoru kreativnih industrija (godišnje povećanje).

Oblasti monitoringa	Indikatori
Turizam	Broj obučenih radnika u turizmu i sektoru usluga radi postizanja punog zadovoljstva posetilaca (Evropska škola gostoprimstva).
	Percepcija lokalnih brendova pod nazivom <i>Novi Sad 2021</i> .
	Prosečno godišnje povećanje ukupnog broja turista.
	Prosečno godišnje povećanje broja noćenja.
	Prosečno godišnje povećanje dužine zadržavanja (noćenja u hotelima).
	Prosečna vanpansionska potrošnja po turistima.
	Broj zaposlenih u sektoru turizma i sektoru usluga.
	Porast udela sopstvenih prihoda u budžetu institucija kulture.
Evropska dimenzija	
Saradnja s Evropom	Broj razmena i gostovanja lokalnih i internacionalnih umetnika.
	Broj članstava u međunarodnim institucijama i mrežama.
	Broj projekata s bivšim, aktuelnim i budućim EPK, ili kandidatima.
	Broj kurseva, seminara, kreativnih radionica, konferencija o aktuelnim evropskim temama, namenjenih mladima, s domaćim i inostranim predavačima.
	Broj omladinskih organizacija i pojedinaca koji učestvuju u programima međunarodne razmene (edukativne aktivnosti, obuka, volonterski kampovi, konferencije).
Evropski posetioci	Broj evropskih umetnika i kulturnih operatera.
	Broj evropskih posetilaca na kulturnim programima.
Svest o Evropi	Stopa (%) subjektivnog osećaja pripadnosti zajedničkom evropskom kulturnom prostoru.
	Broj konferencija, radionica i događaja u okviru programa <i>Zamislite Evropu</i> .
	Stopa (%) podrške evrointegracijama Srbije.
	Broj interaktivnih javnih rasprava, akcija i događaja o posleratnim traumama, socijalnim nejednakostima, pitanjima nacionalnog identiteta i značaju Evropske unije kao zajednice evropskih naroda.

EVROPSKA DIMENZIJA

2

Budžet: € 922,426

2.1. OBJASNITE OBIM I KVALITET AKTIVNOSTI:

2.1.1. PROMOVISANJE KULTURNE RAZNOVRSNOSTI EVROPE, INTERKULTURALNOG DIJALOGA I VEĆEG MEĐUSOBNOG RAZUMEVANJA MEĐU EVROPSKIM GRAĐANIMA;

Bogatstvo različitosti

Dunavski region, poznat kao jedno od najšarolikijih i najgušće naseljenih područja u svetu, predstavlja širi kulturni kontekst Novog Sada u Evropi. U Novom Sadu, kao delu tog regiona, živi dvadeset i jedna nacionalna zajednica, govori se sedamnaest jezika, od kojih su čak sedam zvanični jezici Evropske unije, dok su četiri jezika u službenoj upotrebi u gradu. Pored većinskog srpskog jezika, u ravnopravnoj upotrebi su mađarski, slovački i rusinski jezik. U gradu je zastupljeno i obavlja versku službu devet različitih konfesija. U ravnopravnoj upotrebi su dva pisma – ćirilica i latinica. Zbog svoje etničke, jezičke, verske i kulturne raznolikosti, Novi Sad predstavlja simbol tolerancije, multikulturalnosti i suživota u Dunavskom regionu. To otvara vrata za komunikaciju, interkulturalno razumevanje, mobilnost građana i razmenu kulturnih organizacija i umetnika unutar samog regiona.

Mi želimo da kroz projekat *Novi Sad 2021* slavimo tu raznolikost Novog Sada i Evrope, da je podstičemo, očuvamo i razvijamo. Tom cilju je namenjen i niz umetničkih projekata koje ćemo realizovati.

Programski tok *Rasadnik* (eng. *Breed*) razvija kompleksni program *Gostujućih umetnika* (eng. *Artists in residence*) kako

bi se novosadski umetnici upoznali s raznolikošću savremene evropske kulture. U okviru ovog programskog toka posebna pažnja biće posvećena tesnoj saradnji između programa gostujućih umetnika u Dunavskom regionu.

Projekat *Hakać (hakaton takmičenje)* bavi se očuvanjem ćirilice kao jednog od pisama koje je sve manje u upotrebi u Evropi i doprinosi promociji evropske raznolikosti razvijajući nove ćirilčne fontove i logotipe. Evropski duh ovog područja ogleda se i u projektu *Gastronomski identitet*, koji se bavi istraživanjem načina na koji lokalna kuhinja kombinuje različite uticaje kako bi ponudila uzbudljiv ukus multikulturalizma u okviru lokalne gastronomske ponude.

U okviru našeg nosećeg projekta pod nazivom *Kreativne ambasade i ambasadori* imenovaćemo uspešne novosadske umetnike koji žive u drugim evropskim zemljama za ambasadore projekta i oni će tokom 2021. godine zajedno s kolegama iz zemalja u kojima trenutno žive predstavljati kulturu svojih matičnih zemalja.

Kultura dijaloga

I Evropa i Novi Sad danas se susreću s brojnim izazovima. Jedan od njih je pomirenje i izgradnja poverenja drugih zajednica u društvu, regionu i Evropi. Preduslov za to je aktivno podsticanje i promovisanje interkulturalnog dijaloga. Zato nudimo projekte koji se, kroz kulturu i umetnost, bave pitanjima socijalne kohezije, međunacionalne saradnje i pomirenja.

Projekat *Premostimo prepreke* kroz forum teatar podstiče interkulturalnu saradnju i poboljšanje položaja nacionalnih manjina. Novosadsko pozorište – Ujvideki Színház, koje realizuje predstave na mađarskom jeziku, organizovaće *Međunarodni festival manjinskih pozorišta – Sinergija*, s idejom da okupi osam ansambala iz zemalja potpisnica Evropske povelje o manjinskim i regionalnim jezicima.

Po2
SG

Po3
SG

Po3
SH

Po3
S5

Svaki Novosađanin ima posebnu priču o periodu NATO bombardovanja 1999. godine, a mi ćemo ih podstaći da je ispričaju kroz projekat kratkih priča *Gde ste bili kada je počelo bombardovanje?*. Projekat se bavi načinima nastanka kolektivnog sećanja i istinitim pričama ljudi u pozadini brutalnih političkih odluka, kao i procesom pomirenja koji sledi nakon toga. Njegov cilj je da doprinese razvoju kulture privremene pravde, ali i da obezbedi platformu za razmenu zajedničkih sećanja, fotografija i priča. Svesni smo činjenice da ova trauma ima panevropski karakter i da nije samo lokalni problem, te smo stoga izradili ovaj projekat u saradnji s gradom Osijekom (*Gde ste bili 1991. godine?*), Temišvarom (*Chiaroscuro*) i Kalamatom (*Gde ste bili kada je počeo zemljotres 1986. godine?*).

Projekat *Evropska moba* dovodi mlade Evropljane u Novi Sad kako bi zajedno radili na revitalizaciji javnih prostora u gradu, dok *Moba za nasleđe* podstiče ljude da zajedno rade na obnovi tradicionalnih kuća koje predstavljaju zajedničko kulturno nasleđe u multinacionalnoj sredini. Uz stručnu pomoć gradske uprave i relevantnih institucija, bila bi obnovljena po jedna nemačka, mađarska, slovačka, rumunska i srpska kuća, što bi doprinelo poboljšanju socijalne kohezije i interkulturalne saradnje. S druge strane, projekat *Moj glas putuje* podstiče saradnju mladih romskih i srpskih umetnika koji će zajedno raditi na stvaranju koreografije sačinjene od plesa i rep muzike i održati ulične predstave u čitavom regionu.

Umetnost mira

Proces evropskih integracija Srbije je i proces našeg učenja iz iskustava zemalja Evropske unije. Jedna od stvari koje zemlje Zapadnog Balkana mogu naučiti je i kako nekadašnje strane u sukobu, poput Francuske i Nemačke, mogu postati stabilni partneri koji zajednički grade bolju budućnost

Evrope. Projekat *Novi Sad 2021* odlučno promovise kulturu kao alat za obnavljanje porušenih mostova i kulturne saradnje država Zapadnog Balkana.

Tako je noseći projekat pod nazivom *Kapela mira* posvećen temi mira i pomirenja i okupiće evropske diplomate s idejom novog dijaloga o budućnosti EU, ali će i naterati predstavnike zemalja u sukobu da se direktno suoče kako bi iznašli nova rešenja. U tom okviru planiramo i saradnju s grupom umetnika *Wochen Klausur*, koja se već dugi niz godina bavi socijalno-umetničkim praksama. Osnovni cilj projekta *B(j)egunci*, koji će sprovesti mladi pozorišni umetnici iz Novog Sada i Osijeka, jeste da prezentira razloge i motive mladih ljudi zbog kojih odlaze iz ta dva grada i da ponudi modele za sprečavanje „odliva mozgova” kao zajedničkog problema. Regionalnu saradnju podstiče i projekat *Na raskrsnici puteva* – muzički festival koji će okupiti najznačajnije ansamble tradicionalne muzike i izvođače s prostora nekadašnje Jugoslavije.

Projekat *Bum 21* ponovo će oživeti nekadašnji rok festival koji je okupljao mlade, relativno nepoznate umetnike iz cele Jugoslavije, dok će projekat *Bratstvo i jedinstvo* usmeriti pažnju na kreiranje kolektivne izložbe sećanja ljudi koji su nekada živeli u bivšoj Jugoslaviji. Projekat *Pomirenje u regionu - studentska perspektiva* podrazumeva sedmodnevno zajedničko putovanje studenata iz svih zemalja u regionu, s poseotom traumatičnim mestima koja su postala simbol stradanja tokom ratova devedesetih godina. U okviru programa *Rasadnik - Program gostujućih umetnika* (eng. *Breed A.I.R*) planiramo da organizujemo razmene s umetnicima iz Albanije u saradnji s Art Kontaktom iz Tirane. Na taj način želimo da doprinesemo najnovijim političkim inicijativama za nove i bolje odnose između Srbije i Albanije nakon perioda sukoba.

P03
S6

P03
S13

P03
S8

P03
S9

P03
S9

P03
S10

P05
S7

P03
S10

P02
S6

Predstavnici tima Novi Sad 2021 će saradivati s timom iz Sarajeva s ciljem da ojačaju kapacitete tog grada za buduću kandidaturu za EPK.

2.1.2. NAGLASITE ZAJEDNIČKI ASPEKT EVROPSKIH KULTURA, NASLEĐA I ISTORIJE, KAO I EVROPSKIH INTEGRACIJA I AKTUELNIH EVROPSKIH TEMA;

U ovom teškom vremenu političke, socijalne i ekonomske fragmentacije u Evropi i Srbiji, jačanje kulturnog sektora u Evropi nameće se kao logično rešenje za pomirenje različitih evropskih identiteta. **Kultura može biti snažan kohezivni faktor za uobličavanje novog evropskog narativa, koji bi trebalo da spaja prošlost i budućnost ovog kontinenta, ako naučimo da se uzdignemo iznad izazova ponekad suprotstavljenih tumačenja evropske istorije.**

Pa ipak, ma koliko raznovrsno, bogato i značajno bilo, kulturno nasleđe Evrope i dalje je **nepotpuno** bez priključivanja nasleđa zemalja koje su danas izvan granica Evropske unije, a predstavljaju deo evropskog kulturnog prostora. **Projekat Novi Sad 2021 teži da sačuva lokalno i evropsko kulturno nasleđe, iznađe nove metode prezentacije i promocije kulture i razvije nove i adekvatne obrazovne mehanizme.**

Godina 2018. proglašena je za Evropsku godinu kulturne baštine. Mi želimo da se priključimo naporima za **očuvanje** bogatstva evropskog i svetskog kulturnog nasleđa, kao i svetskog, kako bi u njima uživale i dolazeće generacije. Stoga planiramo niz projekata usmerenih k očuvanju kulturnog nasleđa dvadeset i jedne nacionalne zajednice koje žive na teritoriji našeg grada.

U cilju zaštite nasleđa i povećanja transparentnosti i dostupnosti kulturnih sadržaja, 2014. godine smo pokrenuli veliki gradski projekat **Digitalizacije kulturne baštine**. Naš cilj je da do 2021. godine nastavimo da radimo na digitalizaciji našeg kulturnog nasleđa i da digitalizovane sadržaje priključimo Evropskoj digitalnoj biblioteci – *Europeana*.

Projekat **Ispričaj mi priču** poziva građane da ispričaju svoje priče, legende i anegdote vezane za kraj u kom žive kroz kreativne radionice i tako kreiraju nove puteve kulture i očuvaju nematerijalno nasleđe grada, dok noseći projekat **Kapela mira** oživljava jedan od najznačajnijih događaja iz istorije Evrope – potpisivanje mirovnog sporazuma između hrišćanske alijanse i Otomanskog carstva 1699. godine.

Posebno smo ponosni na saradnju s timom **Europa Nostra Srbija**, koji je deo velikog građanskog pokreta nastalog s ciljem zaštite evropske kulturne i prirodne baštine. **Primenjujući potvrđene metode konverzacije, želimo da doprinesemo zaštiti zaostavštine i obogaćenju raznog mozaike kulturnog izraza Evrope.**

U okviru projekta **Kult:tura** uspostavićemo saradnju sa **Savetom Evrope i Faro mrežom** kako bismo razmenjivali znanja s drugim gradovima u kojima lokalni stanovnici identifikuju, štite i promovišu svoje nematerijalno nasleđe i ponudili bismo programe evropske participativne **turističke razmene s gradovima kao što su Marselj, Venecija i Plzen, zahvaljujući turističkoj platformi razmene između domaćina (eng. H2H – Host to Host)**

U saradnji s **Evropskom mrežom sećanja i solidarnosti** i projektima kao što su **Bratstvo i jedinstvo** ili **Putujuća škola** želimo da ponudimo mogućnost preispitivanja istorije Jugoslavije 20. veka iz današnje perspektive.

P03

S7

P03

S8

P03

S7

P03

S6

S7

P05

P05

S10

Danas je pitanje evropskih integracija Srbije verovatno jedno od najaktuelnijih pitanja u našoj zemlji, ali i u Briselu. Novi Sad želi da se kroz projekat kandidature pozicionira kao nosilac evropskih integracija u Srbiji, a sam projekat vidi kao jedinstvenu priliku za promovisanje evropske kulture i istorije, evropskih vrednosti i ideja.

Podrška evropskim integracijama u Srbiji danas opada i nalazi se na granici od 50%. Mi želimo da evroatuzijazam u našoj državi podstičemo tako što ćemo omogućiti široku vidljivost projekta *Novi Sad 2021* kao jednog od bitnih programa Evropske komisije, uz promociju EU kroz realizaciju projekata koje organizujemo. Naš cilj je da doprinesemo povećanju podrške evrointegracijama Srbije od najmanje 5% na nacionalnom nivou do 2021. godine.

Projekti kao što su *Kapela mira, Zamislite Evropu, Izvan zone komfora, Putujuća škola, Evropa XXL* i *Rasadnik* imaju za cilj jačanje svesti o značaju podrške evropskim integracijama Srbije i promovisanje evropskih vrednosti, aktivnosti i projekata na lokalnom nivou.

Većina izazova s kojima se suočavaju građani Novog Sada slični su onima s kojima se suočavaju Evropljani – i to je još jedan most koji nas spaja. Projekat *Novi Sad 2021* dotiče mnogobrojne aktuelne teme u Evropskoj uniji, nudeći svoj doprinos i model za rešavanje izazova s kojima se zajednički susrećemo.

a) Migracije doživljamo kao potencijal Evrope i Srbije, ističući značaj koje su imale za nastanak i promene identiteta našeg grada. Projekat *Jedan kofer, jedan sat* bavi se pričama i uspomenu žena imigrantkinja izbeglih devedesetih godina iz ratom zahvaćenih područja u Novi Sad, dok je projekat *Bio jednom jedan* predstava o članovima porodice autorke, koji su rođeni u Novom Sadu i emigrirali u različite evropske zemlje.

b) Konflikti i pomirenja – jedan od glavnih ciljeva projekta *Novi Sad 2021* je izgradnja poverenja u regionu i obnavljanje saradnje među državama u postkonfliktnom periodu. Projekat *Filharmonija za nove mostove* je projekat formiranja filharmonijskog orkestra koji čine studenti akademija umetnosti iz regiona, dok projekat *Raspevani mostovi* okuplja horiste iz čitave Evrope da zajednički pevaju na javnim lokacijama u Novom Sadu.

c) Nezaposlenost mladih je i dalje ključni problem u Srbiji. Neki podaci govore da je oko 50% mladih ljudi u zemlji nezaposleno. Stoga se posebni programi bave ovom temom. Projekat *Ars altera Pars*, na primer, podstiče mlade umetnike da postanu preduzetnici i sadrži niz aktivnosti koje imaju za cilj razvoj njihovih preduzetničkih veština, dok se projekat *Zapošljivost mladih umetnika* bavi ulogom i značajem kreativnosti u procesu rešavanja poslovnih problema.

d) Romi su i dalje obespravljena nacionalna zajednica s ogromnom stopom nezaposlenosti i niskim nivoom obrazovanja. Nažalost, reč je o panevropskom, a ne samo lokalnom problemu, te smo, osim podrške lokalnim romskim zajednicama, osmislili i projekat koji se bavi tom tematikom na evropskom nivou. *Mobilna Romska ambasada* je međunarodni projekat, mobilna umetnička instalacija koja će biti postavljena na ulicama Novog Sada i nekoliko drugih glavnih gradova u Evropi kako bi se odnos prema Romima iz mizerabilističkog promenio u odnos prema punopravnim građanima i kako bi se naglasio proces izgradnje nacionalnog identiteta Roma. Projekat će dati kritički osvrt na socijalno isključivanje nekih romskih zajednica u Evropi i doprineće boljem razumevanju kultura i tradicija Roma.

e) Rodna perspektiva – iako žene u Novom Sadu čine većinsko stanovništvo i istorij-

Po2
S6

Po3
S9

Po3
S9

Po3
S10

Po3
S10

Po3
S16

Po3
S16

Po5
S9

ski su značajno uticale na razvoj grada, one su i dalje slabo vidljive. Nazivi ulica, trgova i gradskih spomenika samo su jedan primer koji pokazuje da je kolektivno novosadsko sećanje muškog roda. Kroz projekat **(Re)konekcija** kreiraće se internet portal i organizovati festival ženske novosadske umetničke scene koji će dela žena u gradu učiniti vidljivijim i povezati njihovo delovanje kroz istoriju sa savremenim ženskim stvaralaštvom.

Rasadnik – Program gostujućih umetnika (eng. Breed A.i.R.)

Budžet: € 350,000

Nosioci projekta: Galerija ITD – Institut za transfuziju dizajna, Kulturni centar Novog Sada, Prirodno-matematički fakultet, Novosadska novinarska škola.

Strani partneri: Associazione Culturale Basilicata (Italija), Art Kontakt (Albanija), Asocijacija regionalnih omladinskih informativnih centara, Rijeka (Hrvatska), Big Brothers Big Sisters of Bulgaria Association (Bugarska), HERA projekat – Rijeka 2020 (Hrvatska), projekat *Kalamata 2021* (Grčka), projekat *Kluž-Napoka 2021* (Rumunija), *Tabakalera* – Centar za savremenu kulturu / projekat *Donostija-San Sebastijan 2016* (Španija), K.A.I.R. – Košice Artist In Residence (Slovačka), *Blitz* projekat – *Valeta 2018* (Malta), centar *Rupert* – projekat *Vilnius 2009* (Litvanija), projekat *Osijek 2020* (Hrvatska).

Ova grupa projekata obuhvata i program **Gostujućih umetnika** koji će se kontinuirano realizovati u periodu od 2017. do 2022. godine u saradnji s brojnim organizacijama iz čitavog Dunavskog regiona i Evrope. Program će biti sredstvo za jačanje međunarodne kulturne saradnje suštinski važno kako za sticanje iskustva, tako i za jačanje kapaciteta lokalne umetničke scene.

Tokom 2017. i 2018. godine težište će biti na tome da lokalne umetnike pošaljemo u ino-

stranstvo kako bismo im pružili priliku da se upoznaju i uključe u savremenu međunarodnu umetničku scenu i razviju veštine neophodne za realizaciju projekta *Novi Sad 2021*. Stoga ćemo posebnu pažnju posvetiti saradnji s organizacijama kulture iz bivših, sadašnjih i budućih Evropskih prestonica kulture.

Od 2019. godine Novi Sad će biti spreman da bude domaćin stranim umetnicima iz partnerskih organizacija i onima koji će odgovoriti na pozive za **Gostujuće umetnike** objavljene na međunarodnim portalima. Planiramo da 2017. godine postanemo članovi svetskog programa razmene gostujućih umetnika *Res Artis*, koji će nam omogućiti da uspostavimo nove kontakte i pozivne programe. Preko internet portala, kao što je *On the Move*, obaveštavaćemo umetnike iz čitave Evrope o gostujućim programima u okviru projekta *Novi Sad 2021*.

Umetnici iz Novog Sada će biti domaćini umetnicima iz Evrope i izvan nje, iz zemalja kao što su, na primer, Japan, SAD i Australija. Umetnici dizajna i grafički umetnici moći će da borave u ateljeima na Petrovaradinskoj tvrđavi, a oni koji se bave kreativnim industrijama moći će da borave u **OKP**. Programi namenjeni fotografiji i likovnim umetnostima odvijace se u čitavom gradu. Na taj način želimo da motivišemo umetnike iz Novog Sada da uspostave veze s umetnicima iz Evrope i upoznaju se sa savremenim tendencijama u umetnosti.

U okviru **Programa gostujućih umetnika za književne i likovne stvaraoce** postoje brojne mogućnosti za razmene i saradnju s drugim sličnim programima za gostujuće umetnike u Dunavskom regionu. U periodu od 2017. do 2021. godine biće pokrenuti programi razmene i donacija za održive programe razmene umetnika u Novom Sadu i Sremskim Karlovcima. Osnovna ideja je jačanje podunavskog identiteta kroz pozivanje umetnika da žive i rade na raznim mestima unutar Dunavskog regiona.

Deo programa će biti realizovan kroz razmene studenata:

- a) *Gastronomski izazov – razmena studenata gastronomije s novosadskog i drugih evropskih univerziteta koja će se realizovati 2020. godine.*
- b) *Novosađani kao evropski kulturni reporteri – projekat će omogućiti studentima žurnalistike da izveštavaju iz Evropskih prestonica kulture, a da zatim i sami organizuju programe razmene tokom 2021. godine kako bi omogućili svojim partnerima da izveštavaju o programu *Novi Sad 2021*.*

2.1.3. PREDSTAVLJANJE EVROPSKIH UMETNIKA, SARADNJA S OPERATERIMA I GRADOVIMA U RAZLIČITIM ZEMLJAMA I TRANSNACIONALNA PARTNERSTVA. NAVEDITE NEKE EVROPSKE I MEĐUNARODNE UMETNIKE I GRADOVE S KOJIMA PLANIRATE DA USPOSTAVITE SARADNJU I NAVEDITE KONKRETNE VRSTE RAZMENE. NAVEDITE TRANSNACIONALNA PARTNERSTVA KOJA JE VAŠ GRAD VEĆ USPOSTAVIO ILI PLANIRA DA USPOSTAVI.

Istraživanja u oblasti kulturne politike u Novom Sadu, sprovedena početkom 2016. godine, pokazala su zabrinjavajuće podatke u oblasti međunarodne kulturne saradnje. Naime, svega 13% ispitanih kulturnih organizacija saraduje s partnerima iz Evrope, dok čak 19% organizacija nije uspostavljalo nikakva partnerstva u poslednje četiri godine. Mi želimo da afirmišemo projekat *Novi Sad 2021* kao posrednika između lokalnih i evropskih kulturnih organizacija, umetnika i kulturnih radnika – i ovu situaciju promenimo.

Osim projekta Evropske prestonice kulture, koji je sam po sebi ključ koji će otvoriti

vrata za saradnju lokalnih organizacija i umetnika s evropskom kulturnom scenom, naša strategija za podsticanje međunarodne kulturne razmene u gradu zasniva se na saradnji s brojnim organizacijama, mrežama i institucijama u zemlji i inostranstvu.

Reč je o sledećim organizacijama:

- a) **EUNIC klaster Srbija** – ostvarena saradnja s ovom organizacijom omogućice povezivanje s evropskim kulturnim organizacijama u Srbiji, ali i posredno povezivanje s brojnim evropskim umetnicima, menadžerima i organizacijama.
- b) **Desk Kreativna Evropa** – komunikacija s Deskom omogućila je sticanje novih znanja o funkcionisanju i dostupnosti evropskih fondova i otvorila mogućnost povezivanja s partnerskim organizacijama u Evropi i Srbiji putem mreže deskova i baze podataka Deska Srbije.
- c) **Delegacija Evropske unije u Srbiji** – saradnja s Delegacijom otvorila je put komunikaciji s dvadeset osam ambasada zemalja Evropske unije u Srbiji, uz čiju podršku će se ostvariti saradnja s brojnim umetnicima i kulturnim organizacijama širom Evrope. Takođe će se u saradnji s EU info-kutkom ostvariti edukativni projekti u okviru programa *Zamislite Evropu*.
- d) **Zavodi za kulturu nacionalnih manjina** u Novom Sadu i Vojvodini su se pokazali kao veoma značajan resurs za razvoj kulturne saradnje s umetnicima, kulturnim organizacijama i gradovima iz njihovih matičnih država.
- e) **Tempus fondacija** – Nacionalna kancelarija Erasmus+ za Srbiju – saradnja s ovom kancelarijom veoma je važna pošto su Erasmus+ projekti važan deo naše strategije prikupljanja sredstava za projekat.

Saradnja je ostvarena i sa sledećim mrežama:

a) **In Situ** – Festival uličnih svirača iz

Novog Sada će se uključiti u ovu mrežu i tako olakšati uspostavljanje veza s vodećim stručnjacima i praćenje najnovijih rezultata u oblasti kulture i umetnosti na javnim prostorima.

b) **Balkan Express** – u okviru ove neformalne mreže koja okuplja umetnike balkanskih zemalja razvili smo saradnju s gradovima iz Rumunije (Temišvar i Kluž) i Grčke (Elefsina), kandidatima za EPK 2021. godine.

c) **Res Artis** – 2017. godine Novi Sad će se priključiti ovoj mreži radi što efikasnijeg organizovanja programa gostujućih umetnika i lakšeg povezivanja s organizacijama u Evropi.

d) **Mreža univerziteta Evropskih prestonica kulture (UNeECC)** – Novosadski univerzitet postao je član ove organizaciji kako bi se uključio u projekte razmene iskustava u ovoj oblasti i doprineo istraživanju i evaluaciji projekta EPK.

e) **Agenda 21 za kulturu** – 2010. godine Grad Novi Sad je usvojio i ovaj globalni dokument koji zagovara značaj kulture kao važnog faktora održivog razvoja i okupljanja više od 500 gradova i lokalnih uprava iz celog sveta.

f) **Evropska mreža sećanja i solidarnosti** – projekat *Novi Sad 2021* će uspostaviti saradnju zasnovanu na istraživanju diktatorskih režima, ratova i otpora represiji tokom 20. veka.

g) **Savet dunavskih gradova i regija (CoDCR)** – Grad Novi Sad je član Saveta koji podržava kandidaturu Novog Sada za Evropsku prestonicu kulture kroz umrežavanje, partnerstvo na realizaciji projekata i marketing.

h) **Dunavska rektorska konferencija**

(DCR) – Novosadski univerzitet je član ove mreže koja pomaže u uspostavljanju partnerstava na EPK projektima.

i) **Dunavski kulturni klaster** – novosadske nevladine organizacije (*BalkanKult* fondacija, Fondacija *The Iwano Project*, Galerija *Bel Art*) aktivne su članice jedine kulturne platforme za Dunavsku regiju i one će biti partneri na realizaciji EPK projekta. Dunavski kulturni klaster i Akademija umetnosti u Novom Sadu su pridruženi strateški partneri na aktuelnoj aplikaciji za INTERREG projekat u okviru Dunavskog transnacionalnog programa (*Dunavska kulturna platforma – Kreativni prostori za 21. vek*).

j) Novosadske institucije i pojedinci članovi su eminentnih organizacija i mreža, kao što su **ICOM** i **Forum slovenskih kultura** (Galerija Matice srpske i Spomen-zbirka Pavla Beljanskog), **Asocijacija evropskih konzervatora (AEC)** i **Asocijacija evropskih klavirskih pedagoga (EPTA)** (Akademija umetnosti). Nekoliko autora i teatrologa iz Novog Sada aktivni su članovi organizacije **PEN International**, **Međunarodne asocijacije pozorišnih kritičara (IACT)** i **Međunarodnog pozorišnog instituta (ITI)**.

k) **Eurocities** – kao pridruženi član ove mreže, Novi Sad doprinosi jačanju saradnje između 170 evropskih gradova i aktivno doprinosi rešavanju izazova s kojima se susreće savremena Evropa na lokalnom nivou.

Proces planiranja i saradnje s predlagačima projekata omogućio je povezivanje s velikim brojem istaknutih evropskih umetnika. Ovom prilikom navodimo samo neke umetnike koje su saglasni da učestvuju u projektu *Novi Sad 2021*:

Domagoj Mrkonjić (Hrvatska) i Petar Novaković (Crna Gora) - projekat *Pohvala pozorištu*;

Nebojša Živković (Nemačka), Holotkov (Nemačka), Olja Lopušanski (Holandija), Dušan Mihalek (Izrael) – projekat *Ispričaj mi priču*;

Dejvid Fenesi (David Fennessy/ Škotska), Dimitris Polissidis (Dimitrios Polissidis / Austrija), Horiya Dumitrache (Horia Dumitrache / Švajcarska), Kaja Farski (Kaja Farszky/ Hrvatska), Jan Jelinek (Nemačka), Sven Kacirek (Nemačka), Pjer Bastijen (Pierre Bastien/ Francuska), Džordž Džodžuašvili (George Džodžuashvili/ Džordžija) – projekat *2K+*;

Monika Kompanikova (Slovačka), Selma Selman (SAD), Magdalena Štandara (Magdalena Sztandara/ Poljska), Mirjana Peitler (Austrija), Nataša Urban (Norveška), Barbara Borčić (Slovenija) – projekat *(Re)konekcija*;

Volfgang Rajzinger (Wolfgang Reisinger/ Austrija), Daniel Mraz (Slovenija), Dragoljub Đuričić (BiH), Garo Tavitijan (Makedonija), Džodžo Majer (Jojo Mayer/ Švajcarska), Trilok Gurtu (Indija), Đovani Hidalgo (Giovanni Hidalgo/ Italija), Denis Čejmbers (Denis Chambers/ Engleska), Hernandez El Negro (Hernandez El Negro/ Kuba) – projekat *Ritam života*;

Lucija Tkačova (Lucia Tkačova/ Rumunija/ Nemačka), Aneta Mona Kiša (Anetta Mona Chiša/ Slovačka/Nemačka), De Stil Marković (Srbija/Nemačka), Eva Petrić (Austrija/Slovenija), Lena fon Lapšina (Lena von Lapschina/ Austrija/Rusija), Janoš Međik (János Megyik/ Austrija/Madžarska), Jan Trjaška (Jan Triaška/ Slovačka), Olivera Stefanović Trjaška (Slovačka/Srbija), Vladeva Diksebova (DeXebova/ Slovačka/Ukrajina), Aleksandar Tineji (Alexander Tinei/ Mađarska/ Moldavija), Davor Sanvičenti (Davor Sanvicenti/ Hrvatska/ Italija), Aleksandru Patatiks (Alexandru Patatics/ Rumunija/Srbija), Vasile Rata (Rumunija/ Moldavija), Dilmana Stefanova Jordanova (Rumunija/Bugarska) – projekat *Izvan centra*.

Osim umetnika koje smo već kontaktirali, pozvali smo i sledeće umetnike i pisce da budu deo programa i pomognu nam da pri-

vučemo pažnju evropske kulturne javnosti za te manifestacije:

Klaudio Magris (Claudio Magris/ Italija), Đerd Konrad (György Konrád/ Mađarska), Marina Abramović (SAD), Emir Kusturica (Srbija) – projekat *Kreativne ambasade i ambasadori*;

Ana Kim (Anna Kim/ Austrija), Tomas Glavinić (Thomas Glavinic/ Austrija), Peter Zilahi (Péter Zilahy/ Mađarska), Kristina Tot (Krisztina Tóth/ Mađarska) – projekat *Čitanje u gostima: Savremena mađarska i austrijska književnost*;

Duo *Igudesman & JOO* (Austrija), septet *Množil Brass* (Austrija), grupa *MozArt* (Poljska), ansambl *Paganini* (Španija), duo *GlassDuo* (Poljska) – projekat *Da zažive parkovi i muzika*;

Kamerni orkestar *Maler* – projekat *Živi. Sviraj. Snevaj*.

Uspostavljena je veoma uspešna saradnja između Grada Novog Sada i njegovih institucija i drugih evropskih gradova, uključujući i sledeće:

Dortmund – intenzivna kulturna saradnja ogleda se i u Letnjoj džez akademiji koja se svake godine održava u Novom Sadu u saradnji dva grada.

Beč – saradnja između dva grada rezultirala je potpisivanjem sporazuma između Istoriskog muzeja u Beču i Galerije Matice srpske o organizovanju zajedničkih programa.

Ulm – grad s kojim Novi Sad ima značajnu kulturnu razmenu u okviru Dunavske strategije i Dunavskog festivala.

Peruda – na osnovu posebnih veza između pokrajina Umbrije i Vojvodine razvijena je intenzivna saradnja u oblasti muzeja, zaštite kulturnog nasleđa i savremenog stvaralaštva.

Pečuj – kada je Pečuj 2010. godine bio Evropska prestonica kulture, mnoge institucije iz Novog Sada učestvovala su u programima u

ovom bratskom gradu. Saradnja je nastavila da se razvija i to je dovelo do realizacije nekoliko zajedničkih programa tokom 2016. godine (radionice i GEOCONTEXT između dve akademije umetnosti i izložba Galerije Matice srpske *Srpska istorija umetnosti u 10 slika*).

Tokom pripreme kandidature ostvarena je značajna saradnja lokalnih i evropskih kulturnih organizacija i institucija. Ovom prilikom navodimo samo neke od njih:

Svenska Teatern (Finska), Institut Culturel Basque (Francuska), Teatre Nacional de Catalunya (Španija), Theatre Gu Leor (Engleska), The Wales Theatre Company (Engleska), Regionalni ruski dramski teatar (Kazahstan), Mađarski državni teatar u Klužu/ Teatrul Maghiar de Stat din Cluj (Rumunija) – projekat *Sinergija – međunarodni festival manjinskih pozorišta*;

Von Müller Film (Nemačka), Vales Film (Rusija), Jaibo Films (Španija), koprodukcija – projekat *Liberta – radanje grada*;

Malta Fashion Week (Malta), Bulgaria Fashion Week (Bugarska), National Fashion Chamber of Bulgaria (Bugarska), Istanbul Fashion Film Festival (Turska), Sarajevo Fashion Week/ Sarajevo Film Festival (BiH), Athens Xclusive Designers Week (Grčka), Fashion Clash Festival Maastricht (Holandija), Ukraina Fashion Week (Ukrajina), Global Sustainable Fashion Week Budapest (Mađarska) – projekat *Povezivanje kroz modu*.

2.2. MOŽETE LI OBJASNITI VAŠU STRATEGIJU ZA PRIVLAČENJE INTERESOVANJA ŠIRE EVROPSKE I MEĐUNARODNE JAVNOSTI? EPK ZONA

Naša strategija privlačenja međunarodne publike, pogotovo iz evropskog geografskog područja, zasniva se na primerima dobre prakse i analizi kulturnih manifestacija

u Novom Sadu koje su proteklih godina privlačile veliki broj ljudi iz inostranstva.

U centru strateškog planiranja je posetilac iz inostranstva koji istražuje, posećuje i pomaže u kreiranju kulturnih programa. Naša želja je da kroz planirane aktivnosti osiguramo poštovanje četiri osnovna prava posetilaca:

- a) **Pravo da budu informisani** – efikasno i pravovremeno na različitim jezicima o projektu koji organizujemo;
- b) **Pravo da učestvuju** i slobodno odabiraju kulturne događaje s garantovanom raznovrsnošću i pravom da učestvuju u odabranim programima;
- c) **Pravo da uživaju u kvalitetnoj umetnosti** – pravo da uživaju u visokokvalitetnim umetničkim programima zasnovanim na jasnoj umetničkoj viziji;
- d) **Pravo na jedinstveno iskustvo** – pravo da uživaju u kulturnim sadržajima koji predstavljaju autentičnost lokalnog kulturnog područja.

Strateške mere

Strateške mere za postizanje ovog cilja uslovljene su inovacijama i zato se ova strategija zasniva na četiri oblasti:

1. Novi načini

Cilj: Stvaranje novih modela predstavljanja lokalnog kulturnog nasleđa radi privlačenja inostranih posetilaca.

Modernizovaćemo način organizovanja i prezentacije kulturnih sadržaja u gradu, kako bismo obezbedili jedinstveni doživljaj posetilaca karakterističan za geografski prostor Srbije i Vojvodine. To ćemo postići primenom novih tehnologija i metoda organizacije i prezentacije kulturnih sadržaja.

Želimo da podstaknemo ljude da učestvuju u edukativnim i programima gostoprimstva, koji bi ih motivisali da učestvuju u predstavljanju kulturnih sadržaja u gradu. Građani bi tako postali promoteri autentičnih lokal-

nih iskustava i projekta EPK i podelili bi duh grada sa stranim posetiocima. Osim toga, želimo da pružimo neformalno obrazovanje državnim službenicima i drugim zaposlenima u javnim ustanovama kulture kako bismo unapredili kvalitet usluga i organizovanja kulturnih programa koji su privlačni za širu međunarodnu publiku.

Primeri:

Džuboks poezija na kilo je projekat koji na novosadske pijace dovodi glumce koji „prodaju” pesme evropskih autora; projekti *Alternatura* i *Topografija Almaškog kraja* podstiču prezentaciju kulturnih sadržaja u pokretu putem pešačkih i biciklističkih ruta po Novom Sadu, dok projekat *Novi Sad nekad i sad* predviđa organizovanje javnog fotografisanja Novosađana i posetilaca u atmosferi fotografske radnje iz 19. veka.

2. Nova sredstva

Cilj: Upotreba novih modela prezentacije kulturnih sadržaja uz pružanje mogućnosti evropskoj i svetskoj publici da bude obavještena, ali i da virtuelno pristupuje događajima koje organizujemo.

Da bismo osnažili participativan pristup, posebnu pažnju ćemo posvetiti društvenim mrežama kao kanalu komunikacije s posetiocima modernog doba. Postojeće profile na Instagramu, Fejsbuku i Tviteru koristimo za najave događaja koje organizujemo. Timovi koji vode društvene mreže već su formirani, a doneti su i strateški planovi do 2021. godine.

U postupku pripreme kandidature već je izrađen jedinstveni portal **kultura.rs** na kom se objavljuju svi kulturni događaji u Novom Sadu. Portal je dvojezičan, na srpskom i engleskom jeziku, a u planu je da se u potpunosti prilagodi projektu *Novi Sad 2021* ukoliko dobijemo titulu, da se sadržaji prevedu i na mađarski i rumunski jezik, i da se u okviru mreže radi na razvoju participativnog žurnalizma. Putem ovog veb-portala razvićemo i poseban sistem rezervacije i plaćanja ulaznica za kulturne događaje.

Želimo da pružimo našim posetiocima široku mogućnost da učestvuju u programima *Novi Sad 2021* putem modernih tehnoloških sredstava i to najmanje na tri načina:

- Prenosom** svih kulturnih događaja u realnom vremenu posredstvom odgovarajućih provajdera (eng. *livestream*);
- Postavljanjem snimaka** realizovanih programa na zvaničnu stranicu projekta nakon realizacije;
- Putem programa koji omogućuju dvosmernu komunikaciju i **direktno obraćanje** i učešće posetilaca u stvaranju kulturnih sadržaja.

3. Novi ljudi

Cilj: Privući ćemo pažnju evropske i svetske publike uz podršku poznatih umetnika spremnih da deluju kao posebni činioci promocije.

U okviru projekta *Kreativne ambasade i ambasadori*, ambasadori projekta postaće istaknuti srpski umetnici koji žive i rade van Srbije. Do sada su naš poziv prihvatili Stefan Milenković, Igor Antić, Jelena Bulajić, Minja Mikić, Zvonimir Tot, Aleksandra Vrebalo, Stevan Kovač Tikmajer, Nebojša Živković, Željko Lučić, Kemal Gekić i drugi renomirani umetnici. Razvićemo i programe koji promovisu nove ambasadore u raznim institucijama u Srbiji (škole, domovi za stara lica itd.).

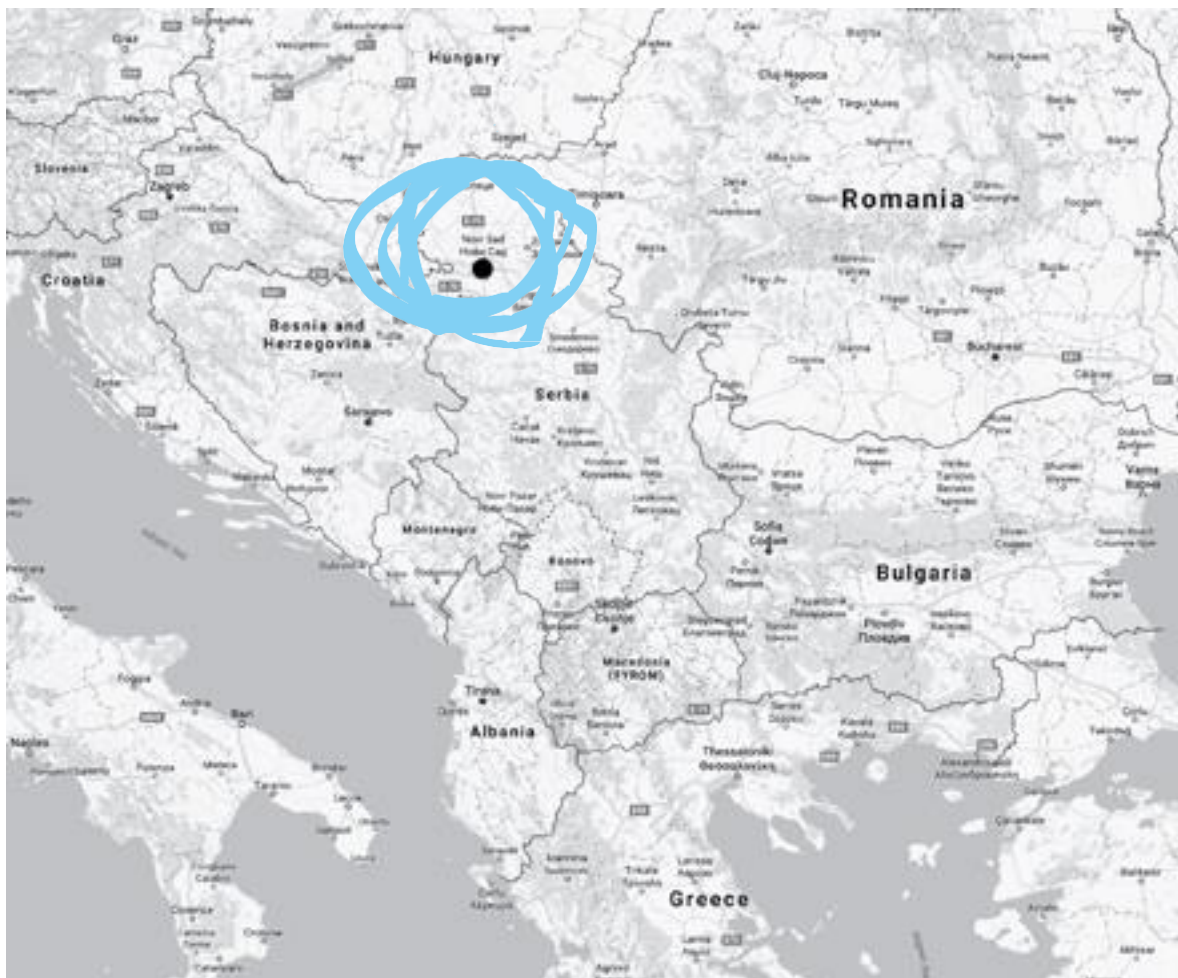
Pored toga, već tradicionalni međunarodni festivali koji nisu deo ove aplikacije, a realizuju se u Novom Sadu, uvrstiće u svoje programe eminentne umetnike iz celog sveta, u skladu s prestižnom titulom koju će grad 2021. godine potencijalno poneti. Tu pre svega mislimo na muzički festival *Egzit*, Novosadski džez festival, Novosadske muzičke svečanosti, pozorišni festival *Sterijino pozorište* i internacionalni filmski festival *Sinema siti*. Takođe, planiramo da pokrenemo i nove festivale koji bi mogli postati tradicionalni i privući evropsku publiku, kao što je, na primer, festival bubnjara *U ritmu života*, koji će ugostiti svetski slavne muzičare kao što su Trilok Gurtu i Đovani Hidalgo.

Posebno značajan činilac strategije za privlačenje inostrane publike biće srpska populacija u inostranstvu, budući da oko 4.000.000, pa i više Srba danas živi u 159 zemalja širom sveta. Naša je zamisao da bi mnogi od njih mogli postati ne samo ambasadori i promotori projekta *Novi Sad 2021* u Evropskoj uniji, već i promotori projekta Evropske prestonice kulture. Evropska kultura i tradicija mogli bi se promovisati i izvan Evrope, a naročito u Australiji, Severnoj i Južnoj Americi, u zemljama u kojima živi srpska dijaspora.

4. Nova mesta

Cilj: Inostranu publiku ćemo privući i nudeći poseban doživljaj kulture na neobičnim i egzotičnim lokacijama, baš kao i na upečatljivim i autentičnim kulturnim lokacijama u našem gradu.

Deo aktivnosti projekta *Utvrdivanje-Transformacija Tvrđave od realnog ka virtuelnom* odvijaće se u katakombama Petrovaradinske tvrđave. Projekat *Krugovi kruga* predstavlja rad umetnika članova *Likovnog kruga*, najstarije likovne kolonije u Evropi, a odvijaće se na gornjem platou Petrovaradinske tvrđave, dok će se izložbe priređivati u atraktivnim podzemnim vojnim galerijama. Projekat *Džuboks poezija na kilo* će se realizovati na novosadskim pijacama, a projekat *Poveži i obeleži* podrazumeva izložbe u tržnim centrima, poslovnim zgradama i na napuštenim lokacijama u gradu. Noseći projekat *Kapela mira* realizovaće se na mestu na kom je 1699. godine potpisan Karlovački mir. Projekat *Na sredini Dunava– kultura koja plovi* će se, u skladu sa svojim nazivom, odvijati na brodu koji plovi Dunavom. Osim ovih mesta, izgrađićemo i nove kulturne pro-

store kao što su Omladinski kreativni polis i tri savremena kulturna centra u predgrađima.

EPK ZONA

Geografski položaj Novog Sada ogromna je prednost i deo je strategije za privlačenje publike. Pet evropskih zemalja i šesnaest evropskih gradova srednje veličine nalaze se u prečniku od 150 kilometara od grada. Osim toga, četiri miliona ljudi koji naseļavaju to područje takođe su potencijalna publika za planirane manifestacije.

Jezič predstavlja poseban potencijal za privlačenje publike. U tri susedne zemlje – Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji – ljudi govore međusobno sličnim jezicima. Stoga će programi koji će se realizovati, marketing, internet sajtovi, društvene mreže i najave događaja biti dostupni svima. Osim toga, jezici koji se govore u dve preostale zemlje – Rumuniji i Mađarskoj – jezici su koji su u službenoj upotrebi u gradu Novom Sadu i pokrajini Vojvodini, te će se organizovani sadržaji svakako prevoditi i na te jezike.

Činjenica da je pet gradova iz okruženja učestvovalo u pripremama za kandidaturu za ovu titulu pokazuje da postoji publika koja je informisana i zainteresovana za EPK program. Osim Novog Sada, i Beograd je 2010. godine istakao svoju kandidaturu, ali ju je kasnije povukao. Osijek je kao predstavnik Hrvatske bio finalista za izbor EPK 2020. godine. Od rumunskih gradova Temišvar je finalista za 2021. godinu, a Pečuj (Mađarska) je bio Evropska prestonica kulture 2010. godine. Još gotovo deset gradova iz Mađarske izrazilo je svoju zainteresovanost da se kandiduje za EPK 2023. Sve nas je to navelo da region okarakterišemo kao „EPK područje“. Pošto smo već saradivali sa svim tim gradovima, iskoristićemo saradnju u okviru EPK kako bismo predstavili program *Novi Sad 2021* u svim lokalnim medijima, na zvaničnim internet portalima i društvenim mrežama projekata kandidature u ovim gradovima kako bismo privukli publiku i iz tih zemalja.

2.3. U KOJOJ MERI PLANIRATE DA RAZVIJETE VEZE IZMEĐU VAŠIH KULTURNIH PROGRAMA I KULTURNIH PROGRAMA DRUGIH GRADOVA KOJI SU NOSIOCI TITULE EVROPSKE PRESTONICE KULTURE?

Saradnja s budućim i bivšim Evropskim prestonicama kulture i gradovima kandidatima za ovu titulu veoma je važan segment pripreme projekta *Novi Sad 2021*. Ona je istovremeno i deo edukativnog procesa u kom su članovi našeg tima sticali veštine i znanja neophodne za pripremu i realizaciju našeg projekta.

Saradnju s projektima Evropske prestonice kulture posmatramo kao niz razmene znanja i iskustava koji je naročito značajan za gradove kandidate ili potencijalne kandidate za EU. Upravo zbog toga smo odlučni da s drugim projektima Evropske prestonice kulture, širom Evrope, i u narednom periodu nastavimo i intenziviramo saradnju.

20,21

Budžet: 196.430 evra

Partneri: projekat *Novi Sad 2021*, projekat *Temišvar 2021* (Rumunija), projekat *Kluž-Napoka 2021* (Rumunija), projekat *Bukurešt 2021* (Rumunija), projekat *Kalamata 2021* (Grčka), projekat *Elefsina 2021* (Grčka), projekat *Baja Mare 2021* (Rumunija), Centar za mir, nenasilje i ljudska prava (Hrvatska).

Godina 2021. je i prva godina kada će se birati tri Evropske prestonice kulture. Te godine će se, igrom slučaja, sva tri kandidata izabrati iz jugoistočne Evrope – iz Rumunije, Grčke, Crne Gore i Srbije. Odlučni smo da podstičemo kulturnu razmenu i planiramo zajedničke projekte s gradovima iz svih država kandidata za 2021. godinu, nudeći kulturu kao model za prevazilaženje konflikata i uspostavljanje novih veza.

Projekat *Novi Sad 2021* sarađivaće s projektima *Temišvar 2021* i *Elefsina 2021* u kreiranju **Otvorene baze podataka o EPK**. Svi gradovi učesnici koji pristupe projektu će ustupati dokumente, deliti svoja iskustva i učiniti ih besplatno dostupnim budućim kandidatima za EPK na ovoj internet platformi. S projektima *Kluž 2021* i *Elefsina 2021* sarađivaćemo u okviru **Balkan Ekspres** karavana, razvijajući zajedničke programe u oblasti savremene umetnosti.

S projektom *Temišvar 2021* razvijamo posebno intenzivnu saradnju. Projekat **EPK Eho** okuplja gradove EPK i gradove kandidate kako bi delili iskustva i znanja iz procesa kandidature. Projekat **Obasjani predeli** (eng. *Lightscares*) poziva kreativne ljude iz oba grada kako bi putem interakcije pronašli odgovore na zajedničke probleme i izazove uvođenjem inovativnih alata.

Želimo da projektom **Festival priča** izgradimo most između Temišvara, Novog Sada i Osijeka, baveći se temom traume kroz umetnost. Tako će se festival *Chiaroscuro (Temišvar 2021)* povezati s projektima **Gde ste bili kada je počelo bombardovanje?** (*Novi Sad 2021*), **Gde ste bili 1991. godine?** (*Osijek 2020*), **Gde ste bili kada je počeo zemljotres 1986. godine?** (*Kalamata 2021*), koji se bave pitanjima trauma u regionu s kraja 20. veka. S projektom *Kalamata 2021* planiramo i saradnju na projektu *DigiKa* čiji je cilj razvoj digitalne kulture i stvaranje digitalnog nasleđa za grad.

Zajedno s projektom *Bukurešt 2021* razvijamo projekat **Mobilna romska ambasada** (koja bi putovala kroz nekoliko evropskih gradova), umetničku instalaciju koja ima za cilj da se odnos prema Romima iz mizerabilističkog promeni u odnos prema punopravnim građanima i da se Romi kao nacija i njihova kultura predstave Evropi. Pored ovog projekta, sarađivaćemo i na projektu **Evropski foto-album** – zajedničkoj evropskoj izložbi starih porodičnih fotografija koja

će kroz izložbe u Marselju, Plzenu, Novom Sadu i Bukureštu otkriti sličnosti i različitosti porodičnog života u nekoliko evropskih zemalja. Planirana je i saradnja u okviru šetnji kroz nasleđe i participativni turizam kroz projekat **Kult:tura** i Faro mrežu.

Distanca

Budžet: 78.250 evra

Partneri: projekat *Novi Sad 2021*, projekat *Donostija-San Sebastijan 2016/ Tabakalera* (Španija), projekat *Valeta 2018* (Malta), projekat *Plovdiv 2019* (Bugarska), projekat *Rijeka 2020* (Hrvatska), festival *Typofest* (Bugarska).

Ovu kandidaturu želimo da iskoristimo i kao katalizator nove energije i kulturne interakcije, stvarajući nove programe i nove kulturne veze koje bi ostale kao nasleđe, nezavisno od rezultata same kandidature. Upravo zbog navedenog, posebnu pažnju posvetićemo saradnji s gradovima - prestonicama kulture, izabranim u periodu od 2016. do 2021. godine, s kojima je kulturna razmena vrlo ograničena.

Zajedno s projektom *Valeta 2018* realizovaćemo projekat **Savršeni primer** (eng. *Quintessence*) koji kroz solo performans priča posetiocima priču koja je važna za sam grad kombinujući zvuk, digitalnu tehnologiju i muziku. Novosadski umetnici će sarađivati s projektom *Valeta 2018* i u okviru jednog od programa za gostujuće umetnike **Blitz** i boraviće u tom gradu u periodu od 2017. do 2019. godine.

S projektom *Plovdiv 2019* ćemo organizovati projekat **Hakać** (hakaton takmičenje), s ciljem razvoja digitalnih fontova na ćirilicom pismu u saradnji s festivalom *Typofest* iz Bugarske. Novosadske umetnike ćemo slati u San Sebastijan u okviru programa za gostujuće umetnike **Tabakalera**.

Grad Rijeka, hrvatska EPK za 2020, pozvao nas je da budemo deo njihovog projekta jačanja kapaciteta **Laboratorija za izradu**

evropskih projekata, koprodukcije za dugoročne radionice i letnje škole, razmene stažista i zajedničko organizovanje sastanaka evropskih mreža u saradnji s projektima *Malta 2019* i *Temišvar 2021*. Umetnici iz Novog Sada predstaviće svoja umetnička dela u Rijeci u okviru projekta *27 susedstava*.

Stara škola

Budžet: 51.226 evra

Partneri: projekat *Novi Sad 2021*, projekat *Pečuj 2010/ Žolnai kulturna četvrt* (Mađarska), projekat *Vilnius 2009/ centar Rupert* (Litvanija), projekat *Košice 2013* (Slovačka), projekat *Plzen 2015* (Češka).

Iz pedeset četiri grada koja su do sada nosila titulu Evropske prestonice kulture iznedreno je najmanje toliko ideja za razvoj i revitalizaciju njihovih gradova, a svaki od projekata poslao je važnu poruku svetu o značaju kulture za njihov budući razvoj. Otud želimo da oživimo duh tih predašnjih Evropskih prestonica kulture, da prenesemo važne poruke koje su one nosile i predstavimo primere uspešne prakse. Učeći iz njihovih iskustava, želimo da poboljšamo proces monitoringa i na vreme uočimo greške.

Iskustva Pečuja, Košica i Plzena izuzetno su značajna za naš najvažniji infrastrukturni projekat **Omladinski kreativni polis**. Zato je dogovorena saradnja s predstavnicima projekata **DEPO2015**, **Kasarna Kultur-Park** i **Žolnai kulturna četvrt**, u cilju podizanja kapaciteta našeg grada za izgradnju velikog multidisciplinarnog kulturnog kompleksa. Članovi tima *Novi Sad 2021* boraviće u tom cilju na stručnom usavršavanju u navedenim gradovima, a u Novom Sadu će biti organizovana javna prezentacija ovih projekata kao primera dobre prakse. Pored toga, s projektom *Plzen 2015* biće ostvarena saradnja i okviru projekata *Skriveni grad*, *Foto-album* i *Ojačajmo grad* koji su uspešno realizovani tokom 2015. godine u Plzenu.

Projekat *Rasadnik* tesno će saradivati s K.A.I.R programom iz Košica, kao i A.i.R. centrom *Rupert* iz Vilnjusa i Programom za književnike iz Pečuja.

Druga šansa

Budžet: 208.520 evra

Partneri: projekat *Novi Sad 2021*, projekat *Larisa 2021* (Grčka), projekat *Osijek 2020* (Hrvatska), Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo *Osijek 1862* (Hrvatska), Tamburaška škola *Batorek* (Hrvatska), Svetska tamburaška organizacija (Srbija), Umjetnička akademija u Osijeku (Hrvatska), Kulturni i znanstveni centar *Milutin Milanković* (Hrvatska), Umjetnička akademija u Osijeku, Odjel za kulturologiju Sveučilišta J. J. Štrosmajera u Osijeku (Hrvatska), Matinske udruge Osijeka i Osječko-baranjske županije (Hrvatska), projekat *Tri sestre 2020* (Irska), Umetnička asocijacija *Inbox* (Srbija).

Nameravamo da podstaknemo gradove kandidate da realizuju svoje projekte i u slučaju da ne osvoje titulu. Želimo da tako istaknemo značaj projekta EPK kao prilike za razvoj i da pozovemo gradove s kojima smo saradivali, a koji nisu uspeli, da ostvare jedan deo svog programa u okviru naše kandidature.

Saradnja s hrvatskim gradom Osijekom posebno je obeležila dosadašnji tok

pripreme našeg projekta. Gradovi koji su pre dvadeset godina bili uvučeni u direktni sukob, tesno su saradivali tokom protekle tri godine na pripremama programskog koncepta. Čvrsto se držimo dogovora koji smo postigli s kolegama iz Osijeka na samom početku saradnje, da će, ma koji grad bude izabran, taj isti pružiti mogućnost onom drugom da realizuje deo svog programa i tako zajednički s njim biti deo Evropske prestonice kulture.

Pitanjem jezičke raznolikosti Osijeka i Novog Sada bave se projekti *Pozajmi mi haiku* i *Lavirint*.

Tamburica je instrument na koji smo podjednako ponosni u gradovima Novom Sadu i Osijeku, u regijama Slavoniji i Vojvodini. Pomoću nje želimo da izgradimo muzičke mostove između dva grada. Zato organizujemo ***Ulični boj tamburica*** koji će se održati na ulicama Osijeka, gde ćemo uputiti neke od najboljih tamburaških orkestara Novog Sada, s pesmama koje su deo zajedničke muzičke tradicije.

Projekat ***Kreativni kalendar*** podstiče osječke i novosadske umetnike da se prijave na konkurs za najbolji umetnički kalendar s temom lika i dela Milutina Milankovića i odnosa astronomije i kulture. Milutin Milanković je velikan srpske i svetske nauke, matematičar i astronom, rođen u Dalju, nedaleko od Osijeka i vrlo je čvrsta spona između dva grada.

Saradnja s grčkim gradom Larisom konkretizovaće se realizacijom projekta ***Sećanja i identiteti*** koji će se povezati s projektom ***Foto-album*** u Novom Sadu, uz tematizaciju kolektivnih sećanja i proučavanje uticaja sećanja na kreiranje identiteta.

Takođe, sarađivaćemo s projektom ***Tri sestre 2020*** na razmeni uličnih umetnika tokom Festivala uličnih svirača u Novom Sadu i Voterfordu.

Novi potencijali

Budžet: 38.000 evra

Partneri: projekat *Novi Sad 2021*, Kulturni centar *Skoplje 2024* (Makedonija), projekat *Sarajevo 2024* (BiH), Akcija (BiH), program *Mađarska 2023* (Mađarska).

Kao što smo naveli, komunikaciju s drugim EPK gradovima posmatramo kao stalnu razmenu znanja, koju ne želimo da prekinemo. Upravo zbog toga, već smo započeli saradnju s projektima pripreme kandidature gradova Sarajeva i Skoplja za Evropsku prestonicu kulture 2024. godine. Pošto se nalazimo u istoj kategoriji gradova

kandidata ili potencijalnih kandidata, pa se suočavamo sa sličnim izazovima, naša je želja da dosadašnje četvorogodišnje iskustvo u pripremi projekta podelimo s ovim gradovima i pomognemo im u pripremi njihovog projekta kandidature. Tako istovremeno jačamo kulturnu saradnju u regionu.

Osim toga, Mađarska je zainteresovana za uspostavljanje trajnog programa razmene informacija i iskustava o EPK koji je započeo održavanjem međunarodne konferencije u maju 2016. godine u Pečuju. Radionice o EPK su planirane u Mađarskoj tokom čitavog trajanja njihove kandidature (za 2023. godinu) uz aktivno učešće i doprinos iz Novog Sada i drugih EPK iz regiona.

KULTURNI I UMETNIČKI SADRŽAJ

3.1. KAKVA JE UMETNIČKA VIZIJA I STRATEGIJA ZA KULTURNI RAZVOJ TOKOM RELEVANTNE GODINE?

U regionu srednje i istočne Evrope Novi Sad se smatra pristupačnim i uzbudljivim gradom s velikim brojem međunarodno prepoznatljivih kulturnih institucija, događaja i stvaralaca. To je grad u kojem se susreću i prepliću raznoliki evropski i lokalni kulturni identiteti, u kom se uz podršku međunarodne i lokalne publike neprestano oživljavaju stare i stvaraju nove kulturne vrednosti.

Ali to je i grad koji je svestan da može i više i bolje. Zato kandidaturu za Evropsku prestonicu kulture vidimo kao vrhunsku platformu za zajednički kreativni eksperiment, dijalog i nova susretanja na kulturnoj sceni našeg grada, čije razvojne konture već postavljamo na toj osnovi.

To znači da program za EPK *Novi Sad 2021* polazi od najšireg pojma kulture kao načina i izraza čovekovog života, od estetskog ponašanja i zadovoljavanja potreba ljudi do modela saobraćanja s drugima i okolinom. On obuhvata sve *horizontalne i vertikalne* kulturne aspekte koji utiču na kvalitet života u gradu, dok s druge strane, daje šansu svima koji to žele da se aktivno uključe i kreativno učestvuju u ovom projektu.

Kako bismo ostvarili takvu viziju već smo tradicionalan, institucionalno dirigovani način pristupa kulturi, potisnuli u drugi plan, kreirajući kulturne programe kroz otvorenu, stvaralačku komunikaciju i nove kreativne platforme. Verujemo da je demistifikacija kulture moguća samo ako ona izađe na trgove i u druge javne prostore, ako se pojavljuje na neočekivanim mestima i među ljudima ne tako često viđenim na elitnim kulturnim dešavanjima.

U središtu takve vizije projekta *Novi Sad 2021* vidimo Dunav i mostove preko njega, ne samo simboličke, nego i stvarne. Ne samo one srušene 1999. godine i ponovo izgrađene, nego i one koje tek nameravamo da gradimo u polju kulture i preko nje, kao simbolične umetničke, medijske, infrastrukturne, kulturne i inkluzivne mostove.

Naš programski narativ vezan je za mostove koji povezuju ljude i tako stvaraju priliku za dijalog i saradnju. Tako smo i definisali naša četiri mosta – kao četiri stuba kandidature i programska klastera, koji su povezani specifičnim programskim linijama, koji vode k ostvarenju definisane vizije i koji se, kroz programe, bave otvorenim pitanjima u osam oblasti od suštinskog značaja za budućnost grada.

Te mostove smo razvili kroz analizu potencijala i snaga, ali i slabosti i mogućnosti. Tako se **Novi most** bavi snagama/prednostima našeg grada – njegovim jedinstvenim nasleđem i gostoprimstvom. **Most Duga** otkriva naše slabosti, polja na kojima moramo da radimo i izazove s kojima treba da se borimo, i zato su glavne teme ovog mosta pomirenje i migracije. **Most Sloboda** ističe inovativne potencijale grada – mlade i kreativne industrije, dok **most Nada** ukazuje na mogućnosti koje nam se otvaraju kroz izgradnju kulturnih kapaciteta i javnih prostora.

U okviru svakog mosta razvijeni su **noseći (eng. *flagship*) projekti**. Odabrani su na osnovu njihovog umetničkog i kreativnog koncepta, atraktivnosti i usklađenosti s postavljenim ciljevima programa, pa zauzimaju mesto najvidljivijih projekata koji će se realizovati u slučaju dobijanja titule.

Svaki most je zatim podeljen na **program-ske tokove** koji obuhvataju tematski uokvirene projekte različitih podnosilaca. Međutim, navedeni projekti ipak ne čine konačni spisak programa. Oni čine 30% svih planiranih projekata. Tokom petogodišnjeg

Prilog 2: Šema mostova

	RESURSI	ISKUŠENJA
SAD	NOVI MOST kulturno nasleđe gostoprimstvo	MOST NADA kulturni kapaciteti javni prostori
NOVI	MOST SLOBODA kreativna industrija mladi	MOST DUGA pomirenje migracije

Napomena: Tabela je izrađena u skladu s napomenama sadržanim u komentaru br. 3

perioda realizacije ovog velikog evropskog projekta biće sprovedeno niz javnih konkursa koji će još više doprineti ostvarenju ciljeva i vizije projekta *Novi Sad 2021*.

3.2. OPIŠITE STRUKTURU KULTURNOG PROGRAMA, UKLJUČUJUĆI I OBIM I RAZNOVRSNOST AKTIVNOSTI/ GLAVNIH DOGAĐAJA KOJI ĆE OBELEŽITI GODINU. MOLIMO VAS DA ZA SVAKI OD NJIH NAVEDETE SLEDEĆE INFORMACIJE: DATUM I MESTO / PARTNERI U REALIZACIJI PROJEKTA / FINANSIRANJE. (OVE INFORMACIJE SU OPCIONALNE U FAZI PREDSELEKCIJE)

SVEČANO OTVARANJE

Svečano otvaranje i zatvaranje projekta *Novi Sad 2021* će simbolično prikazati dve obale Dunava kroz vreme koje ćemo, kako se nadamo, premostiti nizom projekata koji će uvesti inovacije i promene od suštinske važnosti za budući razvoj grada i njegovo uključivanje u savremene evropske trendove.

Ceremonija svečanog otvaranja će se održati 13. januara 2021. godine, kada većina pravoslavnih Srba slavi Novu godinu po julijanskom kalendaru. Za Novosađane je to dan koji proslavljaju s porodicom i prijateljima, kada se međusobno posećuju, razmenjuju poklone za dva Božića i dve Nove godine. Zbog toga želimo da se svečano otvaranje jednogodišnjeg programa *Novi Sad 2021* održi u danima koji su obeleženi radošću, slavljem i zajedništvom, kada ćemo naše vrednosti moći da podelimo sa svim Evropljanima.

Program *Novi Sad 2021* će započeti u koncertnoj dvorani novoizgrađene muzičke i baletske škole, a kada se kazaljke na satu poklope, želimo da naš, od milja nazvani „pijani sat” pretvorimo u svetionik pomoću holograma. Od tog trenutak pa nadalje, on će biti vizuelna pozivnica za umetnike, kreativne stvaraoce, putnike i ljude iz čitave Evrope da dođu u Novi Sad, Evropsku prestonicu kulture, kako bi nam pomogli da gradimo „nove mostove” u Novom Sadu i Evropi tokom čitave te godine.

Budžet: 483.000 evra

Naziv mosta	Noseći projekat	Programski tokovi	Ostali projekti
III MOST SLOBODA С Д У Г А Т М Л Н М Н А Н О О О Е З Д А С Б В Н О В Е Т О И 2 0 2 1 О Д К У Л Т У В А Р А С А Д Е	Festival slobode	1. Urbana zona	1. Festival predgrađa 2. NS muralizacija 3. Moj glas putuje 4. Tragovi 5. Ritam života 6. 3D ulična umetnost 7. Brza fotografija 8. Mileva i Albert 9. Festival uličnog plesa „Graving” 10. Međunarodna izložba studentskih postera i fotografija
		2. Samo deca	1. Igrališta – svirališta 2. Pitajte decu! 3. Kulturna svaštara 4. Raširimo okvire 5. Igraj se i budi mi prijatelj 6. Mladi i evropske vrednosti 7. Zelene nedelje 8. Ljubavne zakrpe 9. Potera za igrom
		3. Pametna budućnost	1. Povezivanje kroz modu 2. Mileva i Albert 3. Evrobot/ Ja, Automaton! 4. Most „nove tehno” muzike 5. Rizikuj promenu – laboratorija čuda 6. Antifestival 2K+ 7. Buduće mitologije 8. Maker Media Space 9. Festival svetlosti
		4. Kreativnost na delu	1. Karijerni inkubator 2. Trust mozgova UNS 3. Znanje za 2021 4. Zapošljivost mladih umetnika 5. Ars Altera Pars 6. Mapiranje 2021 7. EDU net

I NOVI MOST

Tema: NASLEĐE I GOSTOPRIMSTVO

Nasleđe i gostoprimstvo su temeljne osobnosti urbanog identiteta grada. Programi svrstani u ovu kategoriju tako su podešeni da inoviraju svoje sopstvene potencijale i osnaže svoju interaktivnu dimenziju kroz saradnju s novim partnerima. To će se realizovati kroz četiri programska toka: **Poveži**, **Trans:formiši**, **Kult:tura** i **Naša Evropa** koji će osnažiti međunarodne veze, tradicionalnu i savremenu lokalnu scenu i privući novu novosadsku i evropsku publiku.

Kao sastavni deo programa *Novi Sad 2021*, projekti ovog mosta realizovaće se kroz saradnju s istaknutim evropskim stvaraocima, ambasadorima projekta, povezivanjem ključnih novosadskih institucija, nevladinih organizacija i drugih subjekata kulture s partnerima u Beču, Budimpešti, Perudi, Dortmundu i drugim evropskim gradovima.

Značajan broj projekata biće realizovan u domenu predstavljanja, revitalizacije i popularizacije kulturne baštine u **digitalnom domenu**, arhivama, bazama podataka ili uz aktivaciju ili izgradnju interkulturalnih veza i saradnje. Razvili smo i projekte u funkciji transformacije danas traumatizovanih urbanih tačaka namenjenih obezbeđivanju prostornih i tehnoloških uslova za rad i komunikaciju između inicijativa.

Ukratko: skup kreativnih, umetničkih i edukativnih projekata koji povezuju Novi Sad i Evropu u formi istraživanja, radionica, prezentacija, filmskih, muzičkih i drugih medijskih projekata i dešavanja, debata, izložbi i gastronomskih događaja.

Budžet: 5.903.284 evra

NOSEĆI PROJEKAT:

Kreativne ambasade i ambasadori

Ovaj projekat će osigurati učešće niza evropskih i svetskih eminentnih umetnika poreklom iz Novog Sada i drugih evropskih kulturnih centara. Osim toga, realizovaće se povezivanje i razmena programa novosadskih i značajnih evropskih kulturnih ustanova. Tako će se ostvariti gostovanja Balinta Sombatija, Igora Antića, Jožefa Nađa, Aleksandre Vrebalov, Željka Lučića, Jelene Bulajić i Minje Mikić, dok se vode formalni razgovori s Klaudijom Magrisom, Đerđom Konradom i Emirom Kusturicom.

Poznati novosadski umetnici koji žive i stvaraju na teritoriji EU postaće kulturni ambasadori projekta *Novi Sad 2021* u periodu od 2017. do 2020. godine, da bi 2021. doveli u Novi Sad istaknute umetnike s kojima saraduju u zemljama u kojima žive.

Kroz razmenu s Galerijom Matice srpske svoje programe predstaviće Muzej istorije umetnosti u Beču, Muzej Podunavskih Švaba u Ulmu i Muzej Vojvodine, a sličan niz razmena biće ostvaren s institucijama u Puli, Perudi, Lincu i Sentandreji, kao i drugim evropskim centrima.

Budući da koristi najznačajnije individualne i institucionalne resurse, ovaj projekat postavljen je kao prioritetan u strukturi ovog tematskog mosta, kao osnov za snažno intenziviranje kulturne razmene na najvišem kvalitativnom nivou ovog dela Evrope.

Budžet: 412.096 evra

Nosioci projekta: Galerija Matice srpske, Muzej Vojvodine, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Biblioteka Matice srpske.

Strani partneri: Muzej istorije umetnosti u Beču (Austrija), Muzej Podunavskih Švaba u Ulmu (Nemačka), Nacionalna galerija u Perudi (Italija).

1. Poveži

TOK

Uzajamno povezivanje i razmena umetnika, institucija i publike Novog Sada s kulturnom ponudom evropskih gradova i regija osnovno je polazište ove programske celine. Uz noseći projekat, ovaj programski tok donosi nekoliko većih međunarodnih okupljanja festivalskog karaktera u sferi teatra, muzike, književnosti, stvaralaštva manjina, kao i gastronomskih manifestacija.

Budžet: 1.749.030 evra

Nosioci projekata: Muzička omladina Novog Sada, Novosadsko pozorište – Ujvideki Színház, Kulturni centar Novog Sada, Svetska tamburaška asocijacija, Sterijino pozorište, Edicija *Neusatz*, Zavod za kulturu Vojvodine, NVO *Color media events*.

Strani partneri: Evropski tamburaški savez (BiH), Austrijski kulturni forum (Austrija), Bundeskanzleramt Oesterreich - Kunstsektion (književnost) (Austrija), Colegium Hungaricum (Mađarska), Narodno pozorište Tuzla (BiH), Prešernovo gledalište Kranj (Slovenija), Svenska Teatern (Švajcarska), Institut Culturel Basque (Španija), Theatre Gu Leor (Engleska), Magyar Könyv Alapítvány (Mađarska), Udruženje za umetnost i audio-vizuelnu produkciju *Code Blue* (Slovenija), Nacionalno udruženje somelijera Crne Gore (Crna Gora), *Mladina* Ljubljana (Slovenija).

Značajniji projekti

Sinergija - Međunarodni festival manjinskih pozorišta je festival pozorišta jezičkih manjina iz zemalja potpisnica Evropske povelje regionalnih i manjinskih jezika. Festival će trajati osam dana i biće prikazano osam predstava i ansambala, uz izložbe, muzičke programe i konferencije o mogućnostima podsticaja kulturnog rada pripadnika manjinskih zajednica.

Evropski most kulture je projekat koji podrazumeva stvaranje tamburaške filharmonije koju čine članovi vrhunskih tamburaških orkestara iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Crne Gore i Rumunije, uz sekciju perkusionista i reprezentativni mešoviti hor od preko 150 članova. Na Svetski dan muzike 21. juna, izvodiće se biseri evropske klasične, etno i pop muzike u obradi za Tamburašku filharmoniju uz vrhunske soliste i dirigente.

Međunarodna gastronomska konferencija – Food Dialogues s temom reinterpretacije tradicionalne evropske kuhinje u savremenom trenutku, okupiće profesionalce iz sveta gastronomije, kulinarstva, ugostiteljstva, salašarstva, vinarstva, a takođe i proizvođače hrane i organske hrane i pića, ženska seoska udruženja, nutricioniste, somelijere, sakupljače lekovitog bilja i druge goste iz regiona, Evrope i sveta, koji će kroz performanse, interaktivne panel-diskusije i predavanja razmenjivati iskustva i znanja o tradicionalnoj hrani i novim trendovima vezanim za hranu i vino na tlu Evrope i Srbije.

Savremene razglednice Novog Sada je projekat koji se bavi razglednicama i njihovom ulogom u popularizaciji i predstavljanju umetnosti. Kustoskinja će prikupiti umetničke razglednice koje prikazuju savremenu umetnost srpskih i stranih umetnika, nastajale u proteklih 10 godina, i od 325 razglednica napraviti izložbu. Posetioci će tokom trajanje izložbe moći da kreiraju sopstvene razglednice ili donesu razglednice iz svojih zemalja s reprodukcijama dela savremene umetnosti.

Ostali projekti

Novosadske veze, Most – jedno sećanje, jedan san, Čitanje u gostima: Savremena mađarska i austrijska književnost, Bratski džez orkestri Evrope.

2. *Trans:formiši* ← TOK

Rekonstrukcija i novo predstavljanje kulturnog nasleđa u tematskom rasponu od promocije ćirilice pisma i tradicionalnih modela kolektivnog volonterskog rada, preko redizajniranja urbanih prostora, do sabiranja kreativnih potencijala Novosađana u virtualnom prostoru.

Budžet: 1.479.050 evra

Nosioci projekata: Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture, Fakultet tehničkih nauka – Odsek za arhitekturu, Muzej Vojvodine, Udruženje građana 3D, Klaster kreativnih industrija Vojvodine, Prirodno-matematički fakultet – Departman za geografiju i turizam, Akademija umetnosti Novi Sad.

Strani partneri: Joubert Architects (Holandija), festival *Typofest* (Bugarska).

Značajniji projekti

Moba za nasleđe – savremena verzija jednog od najbitnijih lokalnih radnih običaja, oblik udruživanja zajednice i međusobno ispomaganje radom. Primenom mobe, ovaj projekat ima za cilj obnovu narodnog graditeljstva tradicionalnim tehnikama u građevinarstvu, u okviru kog bi se obnovila jedna tradicionalna slovačka kuća u Kisaču, švapska u Futogu, mađarska u Budisavi, srpska u Kovilju i hrvatska u Petrovaradinu, kroz interkulturalnu saradnju svih zajednica koje žive u gradu.

U:tvrdivanje – transformacija Tvrđave od realnog ka virtuelnom je kompleksan projekat koji obuhvata mrežu aktivnosti od čišćenja i nivelisanja prostora podzemlja i nadzemlja Petrovaradinske tvrđave, preko izrade 3D prezentacija i predstavljanja virtuelnog profila objekata, do edukativnih radionica i otkrivanja novih turističkih ruta. Sve aktivnosti usmerene su na zaštitu Tvrđave kao simbola Novog Sada i dela evropske kulturne baštine. Projekat se

zasniva na edukaciji i participaciji građana i organizovanju radnih kampova i volonterskih timova.

Hakać (*hakaton takmičenje*) je projekat organizovanja hakaton festivala u cilju izrade novih ćirilicnih fontova i usmeren je k očuvanju ćirilice, ali i njenoj široj upotrebi kao dela evropske kulturne baštine. Takođe, predviđa i izložbu primenjenih radova dobijenih upotrebom ćirilicnih fontova u kategorijama umetnosti, zanatstva, brendiranja i dizajna ambalaže u cilju promocije ovog pisma. Glavni cilj projekta je izrada najmanje 30 besplatnih ćirilicnih fontova što će doprineti pozicioniranju ćirilicnih fontova u globalnoj bazi podataka.

Ostali projekti

Transformacija urbanih prostora male razmere, 360 stepeni NS, Gastronomski identitet u hotelima i restoranima, Šta je novosadski? (krovni projekat), Iznenadi me.

3. *Kult:tura* ← TOK

Predstavljanje grada, njegove istorije, prirodnog okruženja i konkretnih gradskih specifičnosti na interaktivan i inovativan način. Projekti će obuhvatati veliki tematski i formalni raspon od reinterpetacije tradicionalnih modela predstavljanja sadržaja, preko serijalnog predstavljanja u novom medijskom prostoru do otkrivanja atraktivnih i interaktivnih tura.

Budžet: 2.110.254 evra

Nosioci projekata: Matica srpska, Udruženje građana *CORSO 2021*, Centar za pozorišna istraživanja Novi Sad, Kulturni centar Novog Sada, Novo kulturno naselje, Udruženje građana Podbara – *Almašani*, Mreža ženskih organizacija *Vojvođanka*, onlajn portal *Fruškać*.

Strani partneri: Institut Francais (Francuska), Von Müller Film, (Nemačka), Vales Film (Rusija), Jaibo Films (Španija), Turi-

stička organizacija *Secret Zagreb* (Hrvatska), AITR – Associazione Italiana Turismo Responsabile (Italija).

Značajniji projekti

Otvorena vrata Matice srpske - pomoću tablet računara i interaktivnih aplikacija posetioci najstarije i najkompleksnije kulturne ustanove u Srbiji biće upoznati s istorijom i sadržajem njenog aktuelnog rada u digitalnoj formi, uz opciju praćenja sadržaja na više stranih jezika. Sve to biće praćeno kraćim predavanjima, prezentacijama dela od kapitalnog značaja, kao i najstarijeg živog književnog časopisa u Evropi – Letopisa Matice srpske.

Intelektualna topografija Almaškog kraja ima za cilj da rehabilituje i revitalizuje nematerijalno nasleđe Almaškog kraja, najautentičnijeg dela Novog Sada, kroz istraživanje, zaštitu i prezentaciju. Materijal će se obraditi i prezentovati na tablama u prostoru i pratećim digitalnim sadržajima u okviru višejezične mobilne aplikacije. Kroz niz radionica, različite grupe građana bi na kreativan način interpretirale i prezentovale ponuđeni sadržaj koji bi se nudio stanovnicima grada i posetiocima iz regiona.

Uživancija na Fruškoj gori projekat nastao je iz potrebe za stvaranjem nekonvencionalne turističke ponude severnog dela Fruške gore, koja bi sadržajima kao što su planinarenje, planinski biciklizam, seoski turizam, vožnja kajacima i čamcima, izleti na dunavskim obalama i na fruškogorskim jezerima, mogla da doprinese širenju i bogaćenju turističke i kulturne ponude grada Novog Sada i oživljavanju i afirmisanju seoskog turizma.

Intimna istorija Novog Sada obuhvata predstave koje udahnuju život istorijskim ličnostima i događajima slaveći multinacionalni karakter grada i koje će se izvoditi na

srpskom i jezicima nacionalnih manjina koje žive u gradu.

Ostali projekti

Liberta – rađanje grada, Grad-slika, Alternatura, Ispričaj mi priču, Obeleživač stranica, Kulturna trpeza i Autentična ulična hrana i vino, Ukus starinskog, Grad ljubaznosti, Evropska škola domaćina.

4. Naša Evropa

TOK

U ovom programskom toku posebna pažnja će biti posvećena neformalnom obrazovanju lokalnih stručnjaka, kao i predstavnika institucija i šire javnosti u oblasti očuvanja i predstavljanja lokalnog i evropskog kulturnog nasleđa. Projekti u okviru ovog programskog toka će uključiti i Novosađane u proces mapiranja i očuvanja najvrednijeg materijalnog i nematerijalnog nasleđa u gradu.

Budžet: 152.854 evra

Nosioci projekta: *Europa Nostra* Srbija, Galerija Matice srpske, Muzej Vojvodine.

Strani partneri: *Europa Nostra*, ICOMOS Srbija, ICOFORT Hrvatska i ECCOFORT.

Značajniji projekti:

Projekat **Moje mesto** će realizovati timovi iz organizacije *Europa Nostra* Srbija kroz interaktivne radionice za građane Novog Sada na kojima će biti pozvani da zajednički mapiraju mesta od posebnog značaja za grad. To će rezultirati izradom specijalne mape sećanja koja će predstavljati zajedničko nematerijalno nasleđe svih stanovnika grada.

Ti si nasleđe je edukativni projekat namenjen volonterima i široj javnosti koji će omogućiti njihovo učešće u aktivnostima na zaštiti i promovisanju kulturnog nasleđa grada.

Obnova i turistički marketing Tvrdave je dvodnevni edukativni seminar s težištem

na zaštiti kulturnog nasleđa i korišćenju turističkog potencijala Tvrđave, čije je održavanje planirano za septembar 2017. godine na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu. Projekat je deo šireg edukativnog programa o zaštiti fortifikacionog nasleđa duž Dunava.

Projekat *Uživam i čuvam* će se realizovati u novosadskim školama u saradnji s organizacijom *Europa Nostra* Srbija s ciljem izgradnje pozitivnog i aktivnog odnosa mladih ljudi prema zaštiti kulturnog nasleđa grada.

II MOST DUGA

POMIRENJE I MIGRACIJE

Projektni sadržaji ovog mosta imaju za cilj da doprinesu zameni konflikata dijalogom, a prinudne migracije kulturnom, obrazovnom, ekonomskom, sportskom i naučnom mobilnošću u skladu s najboljim evropskim tradicijama i praksama u rešavanju kriza. Ujedno, oni će poslužiti i promociji uloge kulture i umetnosti u rešavanju konflikata i kriza, kao i promociji dobrih rešenja ove vrste nastalih u našem multikulturalnom, multikonfesionalnom i multinacionalnom lokalnom urbanom okruženju. To će se realizovati kroz četiri programska toka: *Raskršća, Lastin rep, Umetničko delo i Podunavci*, koji će ponuditi umetničke prečice za rešavanje globalnih i lokalnih konflikata i kriza kao i primere dobre prakse u oblasti saradnje u čitavom slivu Dunava.

Budžet: 5.060.422 evra

NOSEĆI PROJEKAT: *Kapela mira*

Projekat koji nosi ime istorijskog objekta u Sremskim Karlovcima, poznatog po epohalno važnom potpisivanju Karlovačkog mira iz 1699. godine, namenjen je preispitivanju i prevazilaženju istorijskih konflikata i aktuelnih kriznih situacija, kako u lokalu tako i u današnjoj Evropi. Centralni pro-

gram odvijace se u **Kapeli mira**, uz forum ministara kulture, filozofa i sociologa, koji će razgovarati o temama mira u Evropi i svetu, evropskog identiteta, izazovima i rešenjima, uz predlog usvajanja zajedničkog dokumenta o budućoj evropskoj kulturnoj politici. Planiramo i saradnju s umetničkom grupom *WochenKlausur* koja se već dugi niz godina bavi socijalno-umetničkim praksama, kako bi mnogim neprijateljima ili protivnicima u svakodnevnom životu ponudila da se susretnu i razgovaraju u tajnovitom i bezbednom prostoru kapele.

Osim toga, biće realizovan niz programa s ciljem definisanja i rešavanja konflikata na regionalnom i posebno lokalnom nivou. Jedan od fokusa biće aktuelna migrantska kriza, rodna pitanja, problemi lokalne kreativne zajednice, modeli podrške manjinskim i marginalizovanim grupama.

Osnovni inicijalni princip ovog projekta je poverenje u formu dijaloga uz učešće svih struktura na horizontalnom i vertikalnom nivou, tako da se mogu očekivati rezultati podjednako intenzivni u svojoj plastičnosti i konkretnim efektima.

Budžet: 618.250 evra

Nosioci projekta: *Egzit* fondacija, Balkanopolis, Opština Sremski Karlovci, Ministarstvo spoljnih poslova Republike Srbije.

Strani partneri: Delegacija EU u Republici Srbiji, umetnička grupa *WochenKlausur*, Direktorat Evropske komisije za obrazovanje i kulturu, Savet Evrope.

1. *Raskršća*

U ovom programskom toku zastupljeni su projekti koji se bave migracijama, odlaskom iz zemlje i pomirenjem u formi rodno aktivnih dijaloga i prezentacija, međunarodnih samita i radionica, otvorenih javnih poziva/ konkursa i individualnih umetničkih priloga.

Budžet: 1.408.318 evra

Nosioci projekata: Akademija umetnosti u Novom Sadu, Srpsko narodno pozorište, Kulturni centar Novog Sada, Galerija Matice srpske, Akademsko pozorište *Promena*, Muzička omladina Novog Sada, Centar za pozorišna istraživanja, teatar *Tko Keln* (Nemačka), Udruženje građana *Mansarda*, Mreža ženskih organizacija *Vojvođanka*, NVO *Baza centar*, Alumnistkinje ženskih studija, Organizacija *KAZI*.

Strani partneri: KulturKontakt (Austrija), Institut etnologije i kulturne antropologije – Jegalonski univerzitet (Poljska), Cultural Heritage without Borders (CHwB) (Švajcarska), humanitarna organizacija *The Mighty Creatives* (Engleska), Laboratorija za umetnost i nauku *GISAlab* (Austrija), SCCA-Ljubljana – Zavod za savremenu umetnost (Slovenija), Hrvatsko narodno kazalište Osijek (Hrvatska), Theatre du Rictus (Francuska), Umjetnička udruga *Institucija* (Hrvatska).

Značajniji projekti

Umetnost migracije/ migracije u umetnosti je projekat istraživački smešten u kontekst pojma migracija, kulturnih i istorijskih promena koje su uticale na današnji kulturni profil Novog Sada. Kao inicijalni deo bila bi organizovana izložba likovnih umetnika koji u svom radu koriste elemente savremenog i tradicionalnog, ovog puta vizuelnim ispitivanjem čuvenih slika *Seoba Srba* Paje Jovanovića, *Sveti Nikola spasava brodolomnike* Uroša Predića i *Hercegovački zbeg* istog autora, uz medijsko pomeranje njihovog sadržaja i ponovno medijsko čitanje u raznolikim tehnikama.

Na raskrsnici puteva je projekat koji podstiče pomirenje i razumevanje u regionu kroz upoznavanje tradicionalne muzike zemalja koje se nalaze u postkonfliktnom periodu. Kao istinski čuvari muzičkih tradicija, nastupiće na originalan i savremen način: Tamara Obrovac (Istra), Amira Medunjanin (Bosna

i Hercegovina), Svetlana Spajić i Slobodan Trkulja (Srbija), Esmā Redžepova (Makedonija), Marta Šebešćen (Mađarska), ansambl *Svemirski bugarski glasovi* (Bugarska).

(Re)konekcija planira uspostavljanje KAT festivala i Portala ženske scene radi očuvanja feminističke baštine u novim digitalnim formama, uz nastojanje da aktuelno stvaralaštvo žena učini vidljivim, kritički ga valorizuje, teorijski promisli, te da ga kontekstualizuje unutar ženske i feminističke prošlosti grada. Kako aktivnom razmenom, tako i međusobnim upoznavanjem i povezivanjem umetnica, teoretičarki i aktivistkinja, ponovo bi se oživela uzajamna saradnja i mogućnosti zajedničkog delovanja koje su trenutno gotovo zamrle.

Ostali projekti

Jedan kofer, jedan sat, Teatarski mostovi i migracije, Sva je naša nada s one strane, Put za Katar, B(j)egunci, Kompozicija 2021, Bio jednom jedan, Spoljna i unutrašnja migracija.

2. Umetničko delo

U ovom programskom toku zastupljeni su projekti medijacije i pomirenja u aktivnim masovnim i malim formama od mirotvornog regionalnog eksjugoslovenskog rok spektakla do dijagnostifikovanja i primene primera mogućeg rešenja u višedecenijskoj sferi konflikta gradske uprave i kreativne zajednice.

Budžet: 1.450.000 evra

Nosioci projekata: Kulturni centar Novog Sada, Vojvođansko udruženje *Recommended*, Akademija umetnosti Novi Sad, Galerija *Bel Art*, Filozofski fakultet u Novom Sadu, NVO *Mafin*.

Strani partneri: European Choral Association - *Europa Cantat* (Nemačka), Univerzitet u Pečuju (Mađarska), Udruženje za umetnost i audio-vizuelnu produkciju *Code Blue* (Slovenija), Kino *Šiška* (Slovenija), Filozofski fakultet u Ljubljani (Slovenija), Filozofski fakultet u Zagrebu (Hrvatska),

Evropska asocijacija konzervatorijuma (AEC), Filmski inkubator *Blank* (Hrvatska), Zveza društva mladih in kreativnih Tolmin (Slovenija).

Značajniji projekti

Bum (eng. boom) 2021 je trodnevni rok spektakl u Novom Sadu u okviru kog će se održati 21 nastup pripadnika mejnstrim i alternativne rok scene iz Novog Sada i regiona. Osnovna ideja projekta je da se oživi nekadašnji BOOM festival, koji je okupljao mlade i neafirmisane muzičare iz cele bivše Jugoslavije, i da se podstiče dijalog između mladih u regionu. Koncerte će pratiti radionice, javni intervjui, berza publikacija, rok pesništvo, filmski susreti, kao i susreti rok novinara.

Samoodrživa umetnost – poslovni pogon – ovaj projekat je namenjen pacifikaciji problema između Gradske uprave i nezavisne umetničke scene oko cena zakupa i nedostatka prostora adekvatnog za delovanje umetnika, strukovnih udruženja i nevladinih organizacija. Nekoliko poslovnih prostora i lokala u vlasništvu Grada, na atraktivnim lokacijama, dok su van zakupa, biće besplatno ili po povoljnoj ceni ustupljeno za 20 nastupa domaćih i stranih umetnika i kritičara.

Izvan centra je izložba na više lokacija u neposrednoj okolini Novog Sada na kojoj će biti predstavljena dela najznačajnijih aktera savremenih umetničkih zbivanja iz država podunavskog makroregiona, koji pripadaju manjinskim zajednicama u zemljama u kojim žive. Izložba će se sprovesti kroz četiri postavke: *Monolozi*, *Izvan centra*, *Tokovi*, *migracije i prepleti* i *Dijalozi*.

Ostali projekti

Filharmonijski orkestar za nove mostove, Raspevani mostovi, Pomirenje u regionu – studentska perspektiva, Generacija posle.

3. Lastin rep

Umetnost koja uključuje rad s manjinskim i marginalizovanim grupama, od jezičke i verske raznolikosti romske populacije i nacionalnih manjina do osoba s invaliditetom. Cilj planiranih projekata je integracija marginalizovanih grupa u kulturni život grada kao širenje mogućnosti njihovog ravnopravnog učešća u kulturi i stvaralaštvu, što se može uspešno ilustrovati primerom novosadske Sinagoge koja je postala mesto kulturnih susreta svih građana Novog Sada.

Budžet: 1.124.000 evra

Nosioci projekata: Udruženje za afirmaciju mladih talenata – Festival omladina Subotica, ŠOSO Milan Petrović, Udruženje građana *Interkulturalni teatar*, Muzička omladina Novog Sada, Centar za pozorišna istraživanja, Jevrejska opština Novi Sad.

Internacionalni partneri: Mahler Chamber Orchestra, NVO *Slovo 21* Prag (Češka), udruženje *Piccolo Fiore* (Italija), Hellenic Theatre/ Drama Education Network (Grčka).

Značajniji projekti

Šangajska monodrama je festival monodrame fokusiran na stanovništvo prigradskog naselja Šangaj u kojem živi uglavnom romsko stanovništvo, s idejom njihove aktivnije kulturne participacije. Festival je zamišljen kao niz teatarskih i edukativnih okupljanja u dvorištima ovog naselja, radi popularizacije kulture i stvaralaštva i edukacije u oblasti kulturnog menadžmenta među romskom populacijom.

Upoznajmo kulturnu baštinu putem svih čula je prilog senzibilizaciji šire lokalne zajednice za potrebe osoba s invaliditetom iz Novog Sada ili onih koji ga posećuju. Stalna postavka multisenzornih muzejskih ekspozicija pružiće mogućnost deci sa smetnjama u razvoju da od najranijeg uzrasta neguju potrebu za lepim, razvijaju kulturne navike i bolje razumeju umetnost. Kroz ovaj projekat

sprovodiće se niz akcija koje će imati za cilj prilagođavanje ustanova osobama s invaliditetom i omogućavanje da im budu lako dostupna dela iz kulturne baštine i savremenog stvaralaštva.

Sinagoga – mesto susreta je projekat koji kroz izložbe, stručna predavanja i radionice opisuje značaj novosadske Sinagoge za razvoj kulture i socijalnu koheziju grada. Sinagoga i Jevrejska ulica jesu bile središte, ali su u aprilu 1944. godine postale sabirni centar za Jevreje, prva stanica u procesu deportacije u logore smrti. U Holokaustu je ubijeno preko 90 odsto jevrejske populacije s mađarskih okupacionih teritorija, ali preživeli novosadski Jevreji nalaze snage da se reintegrišu u posleratni život i učestvovali u ovom projektu zajedno s članovima svojih porodica.

Ostali projekti

Međunarodni kamp za mlade ometene u razvoju, Živi.Igraj se.Sanjaj, Premostimo prepreke, Kulturna prestonica za sve, Zvučni snop.

4. Podunavci

Zbog bliskih istorijskih i kulturnih veza i poštovanja različitih kultura i jezika, Dunavska regija je mesto živopisnog susreta kultura, jezika i nacija. Ako Dunavski region ilustruje raznolikost Evrope, Novi Sad ilustruje raznovrsnost Dunavske regije. Većina jezika koji se govore duž Dunava mogu se čuti u Novom Sadu i njegovoj okolini: nemački, mađarski, rusinski, slovački, srpski, hrvatski. Na podjednako udaljenosti od izvora i ušća, svojom pozicijom na sredini toka Dunava, Novi Sad predstavlja most između Istoka i Zapada, visoko razvijenih evropskih zemalja i onih koje su još uvek u tranziciji. Kroz projekte ovog programskog toka, Novi Sad će postati još snažnije mesto susretanja različitih kultura, mogućnosti za bolje razumevanje, saradnju i razmenu, prenoseći kulturni talas duž reke Dunav.

Budžet: 459.854 evra

Nosioci projekata: Kulturni centar Novi Sad, Opština Sremski Karlovci, Galerija *Bel Art*, Međunarodni festival proze *Prosefest*, Opština Beočin, NVO *Dunavski sokak*, Studentski kulturni centar, *Egzit* fondacija.

Strani partneri: Pécs Writers Programme (Mađarska), KulturKontakt (Austrija), Port Cultural Cetate (Rumunija), program *The Bridge guard Residency* (Slovačka), *Timișoara Art Encounter* (Rumunija), Austrijski kulturni forum Beograd (Srbija), Institut Balaši Beograd (Srbija), Traduki, Dunavski biro Ulm/Novi Ulm (Nemačka), centar *OK (Offenes Kulturhaus)* u Lincu (Austrija), Akademija scenskih umetnost Baden-Virtemberg (Nemačka), Danube Cultural Cluster (Austrija).

Značajniji projekti

Na sredini Dunava je edukativno-umetnički projekat koji će se odvijati na brod-teatru koji bi plovio Dunavom, a okupio bi umetnike, istraživače i političke zvaničnike iz čitavog Dunavskog regiona. Cilj projekta je da se iz nove perspektive, sa sredine Dunava, razmotre i predlože potencijalna rešenja za ekonomske, socijalne i političke izazove u regionu, Evropi, ali i globalno. **Na sredini Dunava** je deo šireg projekta *Ploveće akademije* koja će se realizovati 2017. godine, a koja je svojevrsan primer umetničke laboratorije i istraživačke ekspedicije u Dunavskom regionu.

Umetnički dijalozi je projekat zamišljen kao kokustoska izložba na kojoj se predstavljaju radovi savremenih umetnika iz Dunavskog regiona. Dva kustosa, jedan iz Rumunije i jedan iz Srbije, biraju umetnike koje postavljaju u svojevrsan umetnički dijalog. Ideja je da se prikažu sličnosti (i/ili razlike) u konceptima i umetničkim senzibilitetima s ciljem da se postigne sinergijsko dejstvo i ukaže na univerzalnost umetničkih poruka.

Dunavski festival – Novi Sad bi 2020. godine bio specijalni gost bijenalnog *Donaufesta*, a selo Banoštor iz Zone 021 postalo bi mesto na kom će se odvijati program *Dunavskog festivala* 2021. godine. Tokom deset dana festivala odvijaće se žanrovski raznorodni susreti umetnika, muzičara, plesača, književnika kojem će prisustvovati publika iz svih zemlja na Dunavu.

Dunavska promenade – dužina dunavske promenade u Novom Sadu merena u metrima jednaka je ukupnoj dužini toka Dunava (2800 m – 2800 km). Projekat će okupiti umetnike iz partnerskih opština na Dunavu koji će kreirati informativne punktove o svojim gradovima postavljene duž promenade. Osim toga, godine 2021. biće imenovan kustos koji će izraditi umetnički koncept razgovora sa šetačima i uspostavljanje veza na licu mesta.

III MOST SLOBODA

MLADI I KREATIVNE INDUSTRIJE

Most Sloboda teži da energiju i aktivizam mladih usmeri ka razvoju kreativnih industrija u gradu kao na mogući pokretač ekonomskog razvoja. U okviru ovog mosta razvijamo četiri programska toka. Prvi je posvećen urbanoj kulturi u gradu i promovisanju savremenih umetničkih formi. Drugi tok predviđa razvoj kulturnih sadržaja za decu, dok se treći bavi pitanjima modernih tehnologija i odnosom tehnološkog napretka i kulture. Četvrti povezuje umetnost i privredu na inovativan način.

Budžet: 4.412.489 evra

NOSEĆI PROJEKAT: *Festival slobode*

Omladinski kreativni polis, multidisciplinarni kreativni centar oživljava se pomoću niza programa koji se realizuju u okviru ovog nosećeg projekta kao što su **Fabrika**

umetnosti 360 – niz izložbi afirmisanih i neafirmisanih umetnika iz Evrope, koncerta pop-rok muzike, eksperimentalne i elektronske muzike, promocija knjiga pisaca, filozofa i slično. Kroz programe koji će se realizovati u okviru projekata **Pametni dizajn i Modni inkubator** biće otvorena tri centra koji će organizovati niz aktivnosti – **Centar za dizajn** će organizovati praktične aktivnosti za razvoj veština izrade dizajna, **Istraživački centar** će primenjivati i promovisati istraživanja novih tehnologija i „pametnih materijala”, a **Edukativni centar** će služiti za obuku u oblasti menadžmenta u modi i kulturi, marketinga i promocije, kulturna i modna dešavanja. U okviru OKP će biti osnovan **Manual - Muzej zaboravljenih umetnosti**, gde će se održavati izložbe predmeta koje su koristili stanovnici srednjoevropskih zemalja u svakodnevnom životu. Sve ove manifestacije i još mnogo drugih biće deo Festivala slobode koji će se održavati u OKP tokom čitave 2021. godine.

Budžet: 354.000 evra

Nosioci projekata: Studentski kulturni centar, Akademija umetnosti Novi Sad, Fakultet tehničkih nauka, *Manual Co.*, Serbia Fashion Week.

Strani partneri: Marketplace Borås (Švedska), Fakultet likovnih umetnosti i modnog dizajna, Mاستriht (Holandija), Festival *Fashionclash*, Mاستriht (Holandija).

1. Urbana zona

Ovaj programski tok podržava urbanu kulturu kao specifičan oblik supkulture, i kao mehanizam za postizanje društvene dinamike i pokretanje promena u društvu. Cilj projekta je afirmacija i približavanje urbane kulture i umetnosti svim građanima Novog Sada, kao i uspostavljanje mehanizama saradnje koji će osigurati njen rast i razvoj. Ovaj tok obuhvata projekte intervencije u javnom prostoru (instalacije, flešmob,

performansi), rep i hiphop kulture, kao i urbane plesne forme.

Budžet: 1.452.504 evra

Nosioci projekata: ETM produkcija, Udruženje *SubUrb*, Udruženje *Gruv*, Umetničko udruženje *Artfrakcija*, Udruženje građana *Fabrika kulture*, Firchie Think Tank, Milivoj Kostić, Udruženje *Barabarka*.

Strani partneri: Europe Jazz Network, The World Drumming Association, Disabled Drummers Association, plesna grupa *Beat up* (Češka).

Značajniji projekti

Suburb fest je festival urbane kulture koji nastoji da promoviše alternativne kulturne sadržaje u gradu. Festival će promovisati hiphop stil života, di-džejeve i admetanja u uličnom plesu, „danceshop” takmičenja i druge aktivnosti koje promovišu uličnu kulturu Novog Sada i Evrope.

NS muralizacija ukrašava zidne površine u gradu iscertavanjem privremenih umetničkih murala na osnovu unapred pripremljenih planova. Tako bi se postepeno mogao rešiti problem oštećenih fasada i zgrada iscertanih grafitima. Pre godine titule organizovali bi se godišnji tematski konkursi za najbolji predlog rešenja, gde bi se podsticale teme koje su značajne sa socijalnog stanovišta. Uz svoje estetsko dejstvo ti murali bi pokretali javne rasprave o rešavanju aktuelnih lokalnih i globalnih pitanja.

Moj glas putuje je projekat formiranja grupa putujućih izvođača romske i neromske nacionalnosti uzrasta od 15 do 25 godina. Izvođači bi pisali tekstove rep pesama u okviru kreativnih radionica na osnovu autobiografskih priča o migracijama, socijalnoj isključenosti i diskriminaciji, odnosno sopstvenih traganja za identitetom. Potom bi zajednički komponovali muziku i uvežbavali plesnu koreografiju koju bi prikazivali zajednički putujući po regionu.

Tragovi kombinuju interaktivno pozorište s elementima misterije, s osloncem na poznate društvene igre - *Cluedo* i *The amazing race*. Grad Novi Sad obiluje znamenitim prostorima koji su zanemareni u svakodnevnom životu, pa će se zato projekat *Tragovi* iz institucije pozorišta izmestiti upravo na te zaboravljene lokacije u gradu, kroz koje se gledaoci vode prateći tragove koje na njima otkrivaju.

Ostali projekti

Ritam života, 3D ulična umetnost, Brza fotografija, Mileva i Albert, Festival uličnog plesa „Gruving”, Međunarodna izložba studentskih postera i fotografija.

2. Samo deca

TOK

Opšte je poznato da je kreativnost najviše razvijena kod dece i da se, pre svega kroz sistem formalnog obrazovanja, ona vremenom potiskuje i drastično smanjuje. Podsticaji za dečji kreativni angažman treba da se nalaze u njihovom svakodnevnom okruženju. Zato kroz ovaj programski tok razvijamo programe koji od najranijeg uzrasta podstiču kulturne navike kod dece, razvijaju njihov kreativni potencijal, povećavaju svest o ulozi u društvenoj zajednici i doprinose razvoju nove kulturne publike.

Budžet: 1.093.230 evra

Nosioci projekata: Udruženje gitarista Vojvodine, Udruženje *Vogram*, Centar za decu i omladinu *Mala srećna kolonija*, V3B *Magicana*, Akademija umetnosti Novi Sad, Centar za pozorišna istraživanja, Centar za proizvodnju znanja i veština.

Strani partneri: Romski edukacioni fond iz Budimpešte (Mađarska), *Goblin* (Makedonija), Nagyecséd associatoom (Mađarska), *Lotus* (Hrvatska), *Spiele Raume* (Austrija), NVO *Slovo 21* (Češka), Makedonski centar za međunarodnu saradnju (Makedonija), Hellenic Theatre/ Drama Education Network (Grčka), *Give me your hand* (Mađarska), *Alfa Theatre* (Češka).

Značajniji projekti

Igrališta – svirališta izmeštaju umetnost na dečja igrališta. Studenti i profesori Akademije umetnosti će osmisliti, dizajnirati i napraviti velike muzičke instrumente koji se mogu koristiti na otvorenom, a koji bi se mogli postaviti na dečja igrališta širom grada. Reč je o udaraljka različitih veličina i visine tona, koje su izrađene od prirodnih materijala, a koje su istovremeno i instrumenti i umetničke skulpture. Na mestima gde su postavljeni instrumenti, profesori Akademije će organizovati edukacije o sviranju instrumenata.

Pitajte decu! teži da pomoću internet i android interaktivne aplikacije omogući deci da na jednostavan način intervenišu u virtuelnom prostoru i kroz maštu, kreativnost i igru daju predloge kako zamišljaju okruženje u kom stanuju, igraju se, pohađaju školu, vrtiće ili odlaze na dečja igrališta. Izradiće se modeli odabranih lokacija u 3D formatu, a deca će moći, kao u video-igricama, da dodaju različite elemente pokretnog edukativnog mobilijara, rekreativnih sprava, cveća i rastinja i drugih sadržaja.

Kulturna svaštara je projekat osnivanja omladinskog kampa na otvorenom podešenog za razvoj umetničkih veština, kreativnosti i saradnje dece i omladine iz različitih socijalnih grupa. Polaznici programa učestvovali u edukativnim radionicama lutkarskog pozorišta, filma i književnosti, i drugim aktivnostima usmerenim na upoznavanje lokalne i evropske tradicije i kulture i podizanje svesti o potrebi zaštite zajedničke kulturne baštine.

Raširimo okvire je projekat koji u galerijama, putem dramskih radionica, rekonstruiše umetničke slike uz učešće pedagoga, učenika i studenata. Ovaj vid neformalnog obrazovanja može pomoći mladima da upoznaju dublje značenje dela i razviju ljubav prema umetnosti.

Ostali projekti

Igraj se i budi mi prijatelj, Mladi i evropske vrednosti, Zelene nedelje, Ljubavne zakrpe, Potera za igrom.

3. Pametna budućnost

Pametna budućnost je programski tok u čijoj osnovi leži potreba za uspostavljenjem interakcije i balansa između tehnološkog, socijalnog, mentalnog i arhitektonskog okruženja s jedne strane, i umetnosti s druge. Nove informacione tehnologije predstavljaju ključnu dimenziju novog društva, znanja i kreativnosti, u čijem centru treba da stoji čovek. Uz pomoć kulture kao pokretača i programa *Za nove mostove*, nadamo se da će Novi Sad u budućnosti postati grad orijentisan na ljude, grad u kom će oni uživati u svakodnevnom životu i radu i gde će svakodnevno imati različite mogućnosti da iskažu svoje ljudske i kreativne potencijale.

Budžet: 1.310.669 evra

Nosioci projekata: Serbia Fashion Week, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Zavod za kulturu Vojvodine, Akademija umetnosti Novi Sad, *Egzit* festival, Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu.

Strani partneri: Malta Fashion Week (Malta), Madrid Fashion Film Festival (Španija), Fashion Week Bulgaria (Bugarska), Sarajevo Fashion Week (BiH), Berlin Fashion Film Festival (Nemačka), Athens Exclusive Designers Week (Grčka), KID Kibla (Slovenija), *Kontejner* (Hrvatska), centar *Ars Electronica* (Austrija), *Reaktiv* (Bugarska), Muzej savremene umetnosti Republike Srpske (BiH), Balkan computer congress, Conservatorio di Musica Giuseppe Tartini (Italija), Center for New Media Culture RIXC (Letonija).

Značajniji projekti

Povezivanje kroz modu je glavni projekat ovog toka koji predviđa veliki broj programskih aktivnosti koje će se odvijati u saradnji s mnogobrojnim međunarodnim i lokalnim

partnerima u periodu od 2018. do 2021. godine u oblasti mode i dizajna. Počevši od 2018. godine, u okviru Srpske nedelje mode, održavaće se niz programa koji će biti posvećeni temama *Novi Sad 2021*:

2018. godina – Tradicionalna nošnja evropskih država;

2019. godina – Modni stilovi u kontekstu društvenih promena;

2020. godina – Moda u ratnim i mirnodopskim vremenima;

2021. godina – Moda budućnosti – kosmopolitska uniforma.

Mileva i Albert je igrani film koji se bavi temom partnerskog (emotivnog i poslovnog) odnosa između Alberta Ajnštajna i Novosađanke Mileve Marić Ajnštajn. Osim što će biti tehnološki napredan i atraktivan za publiku, film će promovisati lokalno kulturno nasleđe, multijezičnost, multikulturalnost i zajedničku tradiciju Evropljana, ali će i otvoriti pitanja rodne ravnopravnosti vezana za ovaj čuveni par.

Evrobot/ Ja, Automaton! je serija predavanja i javnih prezentacija koje kritički posmatraju socijalni kontekst tehnologije. Zamišljen kao dijalog između studenata/profesora i publike o temama: pametno okruženje, prostorna inteligencija, menadžment urbanog života, humani gradovi, nove tehnologije, socijalno angažovanje, odgovorni građani itd.

Most „nove tehno” muzike je zajednički projekat Akademije umetnosti u Novom Sadu i Akademije Đuzepe Tartini iz Trsta. Koristeći digitalni sistem LOLA (eng. *Low Latency*), umetnici iz Novog Sada moći će da realizuju muzičke probe i zajedničke umetničke nastupe u realnom vremenu s umetnicima iz Trsta, pristupačne i širom Evrope.

Ostali projekti

Rizikuj promenu – laboratorija čuda, Antifestival 2K+, Buduće mitologije, Maker media space, Festival svetlosti.

4. Kreativnost na delu

Strategija Evropa 2020 prepoznaje preduzetništvo i samozapošljavanje kao ključne elemente za ostvarivanje pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, što će biti uvršteno i u ovaj deo programa *Novi Sad 2021*. Ovaj programski tok olakšava komunikaciju, obuku i podršku umetnicima i radnicima u kreativnim industrijama. Pored toga, mapiranje i edukacija zasnovana na onlajn znanju ojačaće kapacitet upravljanja u oblasti kulture, turizma i preduzetništva.

Budžet: 202.086 evra

Nosioci projekta: Fakultet tehničkih nauka – Departman za industrijski inženjering i menadžment, UNESCO katedra za preduzetničke studije i kreativne industrije Univerziteta u Novom Sadu (UNS), UNESCO katedra za menadžment u kulturi Univerziteta u Beogradu, Fakultet za menadžment u Sremskim Karlovcima, Udruženje *KulturaNova*, Udruženje *BiznisNova*, Klaster kreativnih industrija Vojvodine.

Strani partneri: TILLT (Švedska), Itzinya (Švedska), Global Startup Network (Švedska).

Značajniji projekti:

Karijerni inkubator – ovaj program predviđa realizaciju nekoliko projekata za otvaranje novih radnih mesta i projekata stažiranja za mlade kulturne radnike, kao i za članove tima *Novi Sad 2021*, sve u saradnji s Centrom za savremenu umetnost iz Bratislave, *Plzen 2015* fondacijom i sličnim institucijama. Program obuhvata dvonedeljne studijske posete u cilju sticanja znanja i veština za upravljanje velikim umetničkim i participativnim projektima.

Trust mozgova UNS – u saradnji s Univerzitetom u Novom Sadu biće izrađena platforma kao onlajn baza znanja, resursa, projektnih i preduzetničkih ideja Univerziteta u Novom Sadu. Ova platforma će pokušati da podstakne praktičnu primenu znanja i razvoj preduzetništva, s posebnim naglaskom na kreativnim industrijama.

Znanje za 2021 – kroz ovaj program petoro studenata s najboljim preduzetničkim idejama dobiće pomoć kako bi iskoristili sredstva iz evropskih fondova za podršku malim i srednjim preduzećima.

Zapošljivost mladih umetnika – projekat ima za cilj da obučni umetnike u oblasti metodologije umetničkih intervencija u sektoru privrede i izradi priručnik za te metodologije, koji će biti u široj upotrebi među umetnicima.

Ars Altera Pars – kroz organizovanje kurseva obuke, mentorskih programa, inovativnih izložbi i novog pristupa marketing, ovaj projekat će motivisati umetnike da postanu preduzetnici, da žive od svoje umetnosti i razvijaju nezavisne karijere.

Ostali projekti

Projekat **Mapiranje 2021** će izraditi mapu kreativnih industrija i turističkih kapaciteta u gradu i okolini pomoću interaktivne mape i aplikacije za mobilne telefone. Kulturne stanice u opštinama Sremski Karlovci, Beočin i Irig realizovaće petogodišnji program obuke **EDU net**. On obuhvata obuku za menadžere u kulturi i turizmu, preduzetništvo i kreativne industrije, s posebnim naglaskom na IT sektoru i multimedijskoj produkciji.

IV MOST NADA

JAVNI PROSTORI I JAČANJE KAPACITETA

Most Nada se bavi izgradnjom infrastrukturnih i ljudskih kapaciteta za projekat *Novi Sad*

2021. Preko ovog mosta izražavamo nadu da ćemo obezbediti održivost i uključiti najširu javnost u sve buduće aktivnosti tog tipa.

Kroz projekat *Novi Sad 2021* građani će se po prvi put direktno uključiti u izgradnju kulturnih kapaciteta grada zajedno stvarajući platformu za razvoj. Kroz rasprave u okviru grupa, konferencije i javne rasprave stanovnici će se pitati o uređenju i korišćenju javnih prostora, i to: kroz programski tok **Kreiraj** pitaće se o uređenju prostora; kroz programski tok **Prostor za umetnost** o umetničkim intervencijama u **Javnim prostorima**; i kroz program **Kvart**, koji će revitalizovati male zaboravljene kutke u četvrtima u kojima građani žive.

Budžet mosta: 4.111.526 evra

NOSEĆI PROJEKAT: *Moba*

Moba je tradicionalni običaj pomaganja susedima, uglavnom u poslovima za koje je potreban zajednički rad većeg broja ljudi, ali je danas skoro iščezao. Kroz program **Moba** mobilisaćemo stanovništvo da udruži snage i započne transformaciju svog grada. Na početku ćemo organizovati edukativne aktivnosti u oblasti urbanizma i takmičenje za utopijske projekte u arhitekturi. Nakon toga ćemo realizovati projekat **Moba** u tri celine: **lokalna moba** koja podrazumeva uključivanje Novosađana u transformaciju javnih prostora u delu grada u kom žive; **interkulturalna moba** se bavi renoviranjem kuća koje pripadaju kulturnom nasleđu različitih nacionalnih manjina u Novom Sadu; i na kraju **evropska moba** koja u grad dovodi Evropljane da pomognu u transformaciji javnih prostora i reinterpretiranju lokalnog nasleđa kroz radne kampove međunarodnog karaktera.

Budžet: 250.000 evra

Nosioci projekta: projekat *Novi Sad 2021*, lokalne zajednice, Fakultet tehničkih nauka – Departman za arhitekturu i urbanističko planiranje, Društvo arhitekata Novog Sada,

Društvo pejzažnih arhitekata, Zavod za urbanizam Novog Sada, JKP *Gradsko zelenilo*.

Strani partneri: Alliance of European Voluntary Service Organizations, CCIIVS – Coordinating Committee of International Voluntary Service, Service Civil International.

1. Kreiraj

TOK

Ovaj programski tok ima za cilj ulepšavanje i uređenje javnih prostora u Novom Sadu - postavljanjem umetničkih instalacija na prilaze gradu, umetničkih jarbola u gradu i oslikavanjem prozora uz aktivnu konsultaciju s građanima kroz program *Građani u promišljanju* i edukaciju kroz projekat *Dizajniranje javnog prostora*.

Budžet: 1.196.000 evra

Nosioci projekata: Galerija *Bel Art*, Akademija umetnosti Novi Sad, Društvo grupnih analitičara Beograd (DGAB), Udruženje likovnih umetnika Vojvodine, Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine.

Strani partneri: Udruženje umetnika dizajnera zastava Mađarske (Mađarska), festival *Plein Art* (Mađarska), Udruženje umetnika *Kunstlerhaus* (Austrija), Dortmundska grupa (Nemačka), Umetnička grupa *Norič 40* (Engleska), Udruženje umetnika iz Temišvara (Rumunija), Udruženje umetnika *Čangčuna* (Kina), TOKI Art Space (Japan), OPUS –Organization for Promoting Understanding of Society (Engleska), Visoka škola dekorativnih umetnosti (Francuska).

Značajniji projekti

Ulaz, prolaz, izlaz – skulpture dobrodošlice na prilazima Novom Sadu jedan je od najvećih umetničkih poduhvata ove kandidature kroz koji će na pet prilaza Novom Sadu biti postavljene monumentalne umetničke skulpture. Nakon sprovedene javne rasprave, skulpture će izrađivati umetnici odabrani na

osnovu međunarodnog javnog konkursa ili po pozivu, a postavljaće se po jedna godišnje.

Dizajniranje javnog prostora ima za cilj edukaciju građana o značaju dizajna kao vida umetnosti koji utiče na kvalitet života.

Njime se predlažu rešenja kroz knjigu dizajnerskih standarda za grad Novi Sad. Edukacija će se vršiti kroz otvorene radionice i susrete s dizajnerima iz celog sveta koji će diskutovati o različitim temama i porediti iskustva različitih gradova s Novim Sadom.

Prozori grada – studenti Akademije umetnosti će istraživati staklo kao materijal i njegovu upotrebu u javnom prostoru. Mladi umetnici bi radili na prozorima u gradu, što bi javnosti pružilo nov pogled na tradicionalne staklarske forme vitraža i kibice fenestra (tradicionalni vojvođanski motiv).

Ostali projekti

Građani u promišljanju, Trg jarbola, Park skulptura.

2. Prostor za umetnost

TOK

Ova programska celina ima za cilj da otkrije nove prostore za kreativno izražavanje umetnika i da pomoću novih i starih prostora na nov, inovativan način približi kulturno nasleđe i umetnost stanovništvu.

Budžet: 1.206.280 evra

Nosioci projekata: Muzička omladina Novog Sada, Galerija Matice srpske, NVO *Šmiranti*, Savez likovnih umetnika Vojvodine, KUD *Stevan Šalajić Vrdnik*, Udruženje građana *Inbox*, Akademija umetnosti u Novom Sadu, Društvo arhitekata Novi Sad (DANS).

Strani partneri: *Igudesman & JOO* (Austrija), muzička grupa *Mnozil Brass* (Austrija), grupa *MozArt* (Češka), *Glass Duo* (Poljska), festival *Pagagnini* (Španija), Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Osijek HDLU (Hrvatska), Hrvatsko KUD *Sveta Barbara* (Hrvatska), *Spraoui* –International Street Arts Festival (Irska), *Ferrara Buskers Festival* (Italija),

Festival *Imaginarius* (Portugalija), Umjetnička akademija u Osijeku (Hrvatska), Fakultet za likovne umetnosti Skoplje (Makedonija), Umjetnička organizacija *POPUP* (Hrvatska).

Značajniji projekti

Poveži i obeleži - projekat je zamišljen kao saradnja i zajednički rad grupe umetnika iz Novog Sada i Osijeka čije bi delovanje bilo usmereno ka iznalaženju alternativnih izlagačkih prostora u Novom Sadu. Osnovna ideja je istražiti, aktivirati i oživeti javne gradske prostore, tržne centre, poslovne lokale ili zapuštene lokacije – delove industrijskog nasleđa u gradu. Umetničke intervencije bi se odvijale kroz intenziviranu interakciju s lokalnom publikom.

Novi Sad nekad i sad je projekat zasnovan na ideji da se oživi ambijent fotografske radnje iz 19. veka u kojoj će ljudi moći da se fotografišu. Podignut na otvorenom, atelje će koristiti stare, velikoformatne kamere i tehniku mokrog kolodijuma. Paralelno će se organizovati predavanja o portretu u fotografiji i istoriji fotografije u Novom Sadu. Na kraju sedmodnevne radionice, radovi snimljeni tokom rada otvorenih ateljea bili bi prezentovani u formi izložbe na otvorenom prostoru.

Umetnost u javnom prostoru je projekat s grupom studenata, mladih umetnika i stručnjaka koji će zajedno analizirati umetničke prakse u Novom Sadu: skulpture, murale i javne umetničke radove. Nakon toga učesnici projekta bi svoja iskustva i kreativna promišljanja konsolidovali kroz niz „problemskih radova” uz upotrebu tradicionalnih i novih medija.

Festivali u javnom prostoru – utilitarna kultura podrazumeva razmenu ideja i umetnika između nekoliko sličnih evropskih festivala: *Spraoui* - International Street Arts festival iz Irske (Vaterford), Festivala uličnih svirača iz Novog Sada, festivala *Ferrara Buskers* iz Italije i festivala *Imaginarius* iz Portugalije, uz organizovanje konferencije o fenomenu festivala u javnom prostoru.

Ostali projekti

Džuboks poezija na kilo, Da zažive parkovi i muzika, Umetnost bodiarta, Otvoreno pozorište, Krugovi kruga.

3. Kvart

Ovaj programski tok zalazi u najzabačenije prostore Novog Sada dovodeći tamo pozorište, muziku, gastronomiju i prethodno istražujući navike, stavove i ideje tamošnjih stanovnika. U potpunosti je posvećen podsticanju interakcije s publikom i deo je strategije razvoja publike i demokratizacije kulture.

Budžet: 1.024.046 evra

Nosioi projekata: Pozorište mladih, Creative Software, Udruženje *Eko koncept* Akademija umetnosti u Novom Sadu, Udruženje umetnika umetničkih delatnosti *Umetnici 23*, Pozorišna trupa *Drž`- ne daj*.

Strani partneri: projekat *Košice 2013/ SPOTs* (Slovačka), projekat *Temišvar 2021* (Rumunija), Trans Europe Halls Network, Alfa Theatre Plzen (Češka), Blöffique théâtre (Francuska), VENI Academy (Slovačka), Czech Design Week (Češka), CAL-XL (Holandija), Johan (Češka).

Značajniji projekti

Market karavan - ideja projekta je da se opreme dva mini-kombija i jedna prikolica, gde bi svaki predstavljao jedan deo projekta *Market karavan*. Tokom jedne godine, karavan bi obišao 12 kvartova u gradu stupajući u interakciju s lokalnim stanovnicima i nudeći tri vrste usluga: *Prodavnica dizajnera* za izradu i prodaju proizvoda mladih novosadskih dizajnera; *Novi Sad 2021 info-pult* za promovisanje aktivnosti vezanih za Evropsku prestonicu kulture; usluga *Stazom hrane* u kojoj bi se, zajedno s lokalnim stanovnicima, pripremala jela koja bi se kasnije predstavila na *Pijaci hrane iz kvarta*.

Urbani reaktor podrazumeva razvijanje veb i mobilne aplikacije koja omogućava organiza-

ciju jednostavnih kulturnih događaja s malim brojem izvođača u gradskim kvartovima.

Publika će moći da ostavi podatke o tome kada su obično slobodni, šta o pojedinom kulturnom događaju misle i da organizatoru prosledi stav o tome koja tri događaja bi želeli gledaju.

Prodavnica ideja – u jednom od novosadskih kvartova biće postavljen živopisan kiosk koji će služiti kao prodavnica ideja. Mlada umetnica Milana Nikić će ideje prodavati i kupovati od slučajnih prolaznika i sva iskustva snimati, uključujući i svoj proces evaluacije ideja. Takođe, biće izabrano tri mlada umetnika iz Košica, Vroclava i Temišvara koja će isti proces ponoviti u svojim gradovima, a zatim će se od dobijenih materijala izmontirati dokumentarni film u kom će biti prikazane razlike i sličnosti, kao i komunikacija s publikom u sva tri grada.

Ostali projekti

Kvart, Dodir, Pohvala pozorištu.

4. Podsticanje inovacija ← TOK

Ovaj programski tok je velika programska celina posvećena izgradnji ljudskih kapaciteta kroz obrazovne i iskustvene programe namenjene umetnicima, kreativnim industrijama, menadžerima i radnicima u kulturi i medijima, ali i radu na razvoju publike kroz saradnju sa školama. Njime će se podržati inovativni koncept kroz razne radionice, rasprave, seminare i konferencije, kako bi se rešila važna pitanja, a jedno od njih je i pitanje evropskih integracija.

Budžet: 435.200 evra

Nosioci projekta: projekat *Novi Sad 2021*, Studentski kulturni centar, Evropski pokret u Srbiji, Udruženje *Eko koncept*, Turistička organizacija Novog Sada.

Strani partneri: Delegacija EU u Srbiji, Contemporary Art Centre Bratislava (Slovačka), *Plzen 2015* fondacija (Češka).

Značajniji projekti

Zamislite Evropu – konferencije i seminari o evropskim integracijama s EU Info-kutkom, koje imaju za cilj da povežu donosiocce političkih odluka i stanovništvo. Svake godine biće održana najmanje jedna konferencija, a moguće teme su: zajednička sećanja, evropski identitet i evropski narativi, kultura i razvoj, strateški pristup u spoljnim odnosima EU, kulturna koalicija za građane Evrope itd.

Geneza je program edukacije s težištem na kulturnom menadžmentu, upravljanju participativnim projektima, vođenju projekata velikih razmera ali i ostalih, koji će imati za cilj da obuču i pruži osnovne veštine mladima koji žele da se bave kulturnim projektima. Seminari u okviru programa Omladinskog kreativnog polisa bili bi namenjeni različitim ciljnim grupama.

Izvan zone komfora je program edukacije za zaposlene u javnim institucijama iz pisanja EU projekata, engleskog jezika, volonterskog i menadžmenta u kulturi koji će omogućiti izgradnju kapaciteta potrebnih u pristupanju evropskim fondovima i projektima međunarodne saradnje. Ovaj program će obuhvatiti i nekoliko seminara o izgradnji partnerstava koji će se realizovati pre 2021. godine.

Izgradi se! je program za osnivanje produkcijskog tima *Novi Sad 2021*, za evaluatore i volonterski menadžment, uz obuku za upravljanje velikim projektima, seminare o prikupljanju sredstava, obuku u različitim kulturnim okvirima i sve druge aktivnosti koje se pokažu neophodnim. To će osigurati stabilno funkcionisanje DOO *Novi Sad 2021*, kao i kvalitet u realizaciju programa u skladu s postavljenim ciljevima.

CEREMONIJA ZATVARANJA

Nakon što bude iznedrio nova znanja, modele i ideje program *Novi Sad 2021* zatvoriće se takođe na Novu godinu, ovog puta onu koja se slavi po gregorijanskom kalendaru.

Mesto susreta ovog puta biće područje Omladinskog kreativnog polisa i novosadskog keja. Pošto je u to doba godine hladno u Novom Sadu, pobrinućemo se da pružimo jedinstveni klizački doživljaj. Publika će moći da iznajmi klizaljke i kliže se kroz umetnički kreiran tunel koji vodi duž keja. Kližući se 2.860 metara dugom stazom, publika će preći simboličnu dužinu od 2.860 km, što je jednako dužini toka Dunava kroz Evropu, najduže evropske reke i jednog od najvažnijih vodotokova u Evropi. Nakon prolaska kroz tunel posetioci će moći da vide peti, hologramski most preko Dunava. Taj most kulture postao bi trajni simbol spajanja starog i novog, prošlosti i budućnosti, Novosađana i Evropljana, građana Srbije i Evropske unije!

Budžet: 392.000 evra

Plan realizacije programa 2021. godine

Raspored i tempo realizacije projekta planirali smo uzimajući u obzir razne faktore. Oni su zavisili uglavnom od umetničke vizije i strategije, vrste projekata, uslova koji su potrebni za njihovu realizaciju (prostor, vremenski uslovi itd.), kao i turističke sezone kada se očekuje najveći broj posetilaca. Glavni projekti koji će obeležiti godinu titule planirani su ravnomerno tokom čitave godine, dok će oni koji slede osigurati nesmanjenu pažnju lokalnih i stranih gostiju. Svečano otvaranje će se održati 13. januara 2021. godine na srpsku Novu godinu, a zatvaranje je planirano za 31. decembar 2021. godine.

	ZIMA/PROLEĆE	PROLEĆE/LETO	LETO/JESEN	JESEN/ZIMA
NOVI MOST	Svečano otvaranje	Moba za nasleđe		Sinergija
	Kreativne ambasade i ambasadori			
	Dijalozi o hrani	Intelektualna topografija Almaškog kraja		Umetnički dijalozi
	Hakać	Uživancija na Fruškoj gori		Na sredini Dunava
	Donau Lounge	Evropski kulturni most	U:tvrdivanje	
			Dunavski festival	
MOST DUGA	Umetnost migracije/migracije u umetnosti	Kapela mira	Na raskrsnici puteva	(Re)konekcija
		Zvučni snop	Bum 2021	Šangajska monodrama
		Izvan centra		
		Sinagoga - mesto susreta		

MOST SLOBODA			Festival slobode	
	Umetnička fabrika 360			
	Inkubator dizajna			
	Manual - Muzej zaboravljenih umetnosti			
	Pitajte decu	Igrališta, svirališta	Suburb Fest	Inkubator „pametne mode”
	Tragovi		Moj glas putuje	Rizikuj promenu laboratorija čuda
	Raširimo okvire		Kulturna svaštara	
	Antifestival 2K+		Povezivanje kroz modu	
	NS muralizacija			
	Mileva i Albert			
MOST NADA	46 urbanih džepova			
	Projekat dizajniranja javnih prostora	Poveži i obeleži		Prozori grada
	Zamislite Evropu	Moba		Karijerni inkubator
	Ulaz, prolaz, izlaz			
	Kvart			
	Novi Sad nekad i sad		Festival u javnom prostoru	
	Umetnost u javnom prostoru			
	Urbani reaktor			
	Market karavan			
	Kvart Pozorište			
	Prodavnica ideja			
				Svečano zatvaranje

3.3. KAKO ĆE BITI ODABRANE MANIFESTACIJE I AKTIVNOSTI KOJE ĆE ČINITI KULTURNI PROGRAM ZA GODINU TITULE?

Uključivanje svih zainteresovanih strana je osnovno strateško opredeljenje tima za izradu kulturnog programa projekta *Novi Sad 2021*. Tako su u proces kreiranja programa bili uključeni obični građani, predstavnici ustanova kulture, udruženja umetnika, nevladinih organizacija, umetnici, naučni radnici, arhitekta, predstavnici medija, univerziteta, privatnog sektora, kao i partneri i savetnici iz inostranstva.

Proces izbora projekata i formulisanja programskog koncepta započeo je 2013. godine formiranjem osam programskih radnih grupa koje su okupile preko pedeset stručnjaka, predstavnika javnog i privatnog sektora, sa željom da daju svoj doprinos razvoju ideja

i projekata za kandidaturu grada. Paralelno s ovim procesom započela je kampanja uključivanja građana davanjem predloga za kreiranje programa kandidature kroz projekat *Moj kraj*. Na nekoliko punktova u gradu, građani su mogli da se informišu i daju svoje predloge popunjavanjem upitnika o programima i aktivnostima koje bi mogle da se sprovedu u okviru kandidature grada, dok su u sedam kvartova, na velikim tablama, ljudi ispisivali svoje predloge onoga što bi u svom kvartu želeli da promene.

Na osnovu predloga građana i građanki i zaključaka stručnih radnih grupa izrađen je Nacrt strategije *Novi Sad 2021*. Koncept ove strategije bio je osnov za raspisivanje prvog javnog poziva za projektne ideje, kao demokratskog načina da se u program uključe sadržaji predloženi od strane najšireg kruga podnosilaca. Na poziv je pristiglo oko pedeset projekata, od kojih su neki postali sastavni deo prvog aplikacionog formulara.

Nakon ulaska u finalnu fazu takmičenja, novoformirani Umetnički savet je osmislio novi koncept kandidature, koji ćemo realizovati pod sloganom *Za nove mostove* i bazirati ga na četiri stuba – mosta. Odmah nakon toga formirane su radne grupe *Mostovi – laboratorije ideja* u kojima su učestvovali profesori s Akademije umetnosti, pripadnici nezavisne umetničke scene i studenti umetnosti. Cilj ovih radnih grupa bio je da kroz kreativan proces osmisle i predlože projekte za kandidaturu, ali i da podstaknu druge organizacije i umetnike da se prijave sa svojim predlozima projekata, kao i da im pomognu u kreativnom procesu. Radne grupe su pripremile i drugi javni poziv za podnošenje projektnih ideja. Njihov rad je urodio plodom, te je na poziv pristiglo 240 projektnih ideja.

Sve pristigle projektne ideje prošle su kroz tri faze selekcije. Prva faza uključila je tehničko pregledanje projekata i proveru dokumentacije pristigle na poziv. Druga faza podrazumevala je selekciju projekata od strane nezavisnih inostranih eksperata koji su bili uključeni u proces kreiranja koncepta *Za nove mostove* i koji iza sebe imaju nekoliko uspešno realizovanih EPK projekata. Konačnu selekciju projekata je izvršio Umetnički savet, na osnovu kriterijuma umetničke vrednosti, usklađenosti s programskim konceptom i pravilima projekta EPK, uz koordinaciju s inostranim savetnicima i timom za pisanje aplikacije.

Paralelno s ovim procesom, tim za međunarodnu saradnju je planirao i dogovarao saradnju s drugim gradovima Evropskim prestonicama kulture. Iz ove komunikacije proizašlo je više od dvadeset internacionalnih projekata, koji su uvršteni u program *Novi Sad 2021*.

Nakon toga utvrđena je konačna lista projekata koji su ušli u aplikacioni formular i koji su raspoređeni prema strukturi programskog koncepta. Odabrani su samo projekti koji se, prema mišljenju Umetničkog saveta, najbolje uklapaju u programski koncept

kandidature. Naravno, ovi projekti neće biti jedini koji će biti realizovani u okviru projekta *Novi Sad 2021*, jer se proces izrade programa nastavlja kroz sledeće forme:

U slučaju dobijanja titule biće raspisani lokalni i međunarodni poziv za podnošenje projekata, s jasnim kriterijumima i uz poštovanje principa transparentnosti i jednakih mogućnosti. Najmanje dva puta godišnje biće organizovane *Laboratorije ideja* – kreativne radionice koje bi okupljale predstavnike festivala, institucija, organizacija i umetnika u gradu s ciljem da zajednički formulišu kreativne ideje i predloge projekata. Tokom sve četiri godine najmanje dva puta godišnje organizovaćemo dodelu mikrodonacija za realizaciju ideja – malih lokalnih projekata građana u kvartovima i lokalnim sredinama.

3.4. KAKO ĆE KULTURNI PROGRAM KOMBINOVATI LOKALNO KULTURNO NASLEĐE I TRADICIONALNE UMETNIČKE FORME S NOVIM, INOVATIVNIM I EKSPERIMENTALNIM KULTURNIM IZRAZIMA?

Novi Sad je oduvek bio središte kreativnih umova spremnih da pokrenu promene

Novi Sad – grad neoavangarde

Krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošlog veka Novi Sad je, uz Zagreb, Beograd i Ljubljanu, bio živ kulturni centar i središte novih umetničkih ideja. Tribina mladih bila je među najživljim kulturnim institucijama u zemlji, gde se otvoreno raspravljalo, provokativno diskutovalo i iznosile se najslobodoumnije kulturne i druge inicijative. U to vreme su, na primer, bodiart performansi, najvidljiviji izraz suprotstavljenog odnosa između pojedinca i kolektiva, skrivanja i izlaganja privatnosti, bili učestaliji nego danas. Marina Abramović

vić, jedna od najupečatljivih ličnosti tog doba i bivši asistent na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, pozvana je da bude deo programa *Novi Sad 2021*.

Žuta kuća na obali Dunava, iako je danas više nema, i dalje čuva uspomene na strastveni građanski aktivizam osamdesetih godina prošlog veka koji su nosili mladi umetnici i koji je bio najviše usredsređen na mlade. Od vremena kada su u muzičkoj produkciji „stare” Jugoslavije počele da se pojavljuju nove muzičke naznake bunta i kontrakulture, Novi Sad je bio značajna tačka na muzičkoj mapi Jugoslavije, što je kulminiralo u eri panka i njuvejva, uz *Pekinišku patku* i druge kultne bendove, zbog kojih i danas Novi Sad nazivaju mekom progresivne muzike na Balkanu.

Šraf koji nedostaje

Posle ratnih sukoba, u velikoj meri i zbog nedostatka prostora i finansijske podrške, Novi Sad postaje mesto gašenja nezavisne kulturne scene. Ipak, na talasu koji su možda pokrenuli neoavangardisti i njihovi idejni naslednici, napuštena skladišta nekadašnjeg industrijskog kompleksa i fabrike zavrtnjeva „Petar Drapšin“ pre desetak godina počeli su da preuzimaju umetnici, aktivisti, muzičari, i od ovog prostora počeli da kreiraju mesto za novu kulturnu scenu.

Stvari počinju da se menjaju kada tu ulaze i značajne kulturne institucije (Studentski kulturni centar s prostorom *Fabrika*) i festivali (*Sinema siti*), a potencijal tog prostora ubrzo prepoznaje i Grad Novi Sad, koji zvanično kreće s planiranjem izmene namene prostora i ulaganjem u infrastrukturu Kineske četvrti od 2012. godine. Kancelarija za održivi razvoj grada Novog Sada u potpunosti je preuzela planski rad na razvoju ovog kompleksa koji je u okviru kandidature grada za Evropsku omladinsku prestonicu i EPK nazvan **Omladinski kreativni polis**.

Tako će na Limanu, jednom od najživljih novosadskih kvartova uz obalu Dunava i mestu nekadašnjeg industrijskog kompleksa, Omladinski kreativni polis doprineti daljoj transformaciji ovog dela grada, pretvarajući ga u inovativni kulturni distrikt.

Staro za novo

Programska struktura programa *Za nove mostove* postavljena je tako da uspešno kombinuje tradicionalne i savremene kulturne forme. Projekat *Novi Sad – nekad i sad* podrazumeva slikanje Novosadana pomoću velikoformatnih kamera i tehnikom mokrog kolodijuma u ambijentu novosadskih fotografskih radnji iz 19. veka. S druge strane, projekat *Brza fotografija* donosi radionice slikanja mobilnim telefonima, koje bi sprovodile Instagram zvezde kao edukatori.

Projekat *Oživimo parkove i muziku* prikazuje klasičnu muziku u novom svetlu s koncertima evropskih ansambala koji nastupaju na zanimljiv i duhovit način, približavajući muziku publici, dok će projekat *Na raskrsnici puteva* dovesti izvođače tradicionalne muzike iz regiona s idejom promovisanja pomirenja. Projekat *Hakać (hakaton takmičenje)* će biti prilika da ćirilčno pismo očuvamo kroz moderan pristup kreiranju fontova za dizajnere koji će moći besplatno da ih koriste.

Projekat *Otvorena vrata Matice srpske* koristi moderne tehnologije da predstavi radove tradicionalne ustanove.

Petrovaradinska tvrđava, kao ponos i simbol kulturne baštine Novog Sada, predstaviće se kroz projekat *U:tvrdivanje*. Projekat će biti podsticaj za lokalne stanovnike da učestvuju u čišćenju prostora tvrđave, njenoj stručnoj restauraciji i inovativnom planiranju turizma. Osim toga, pomoću tehnoloških inovacija učinićemo da tvrđava po prvi put postane vidljiva u 3D formatu koji će korisniku omogućiti virtuelnu navigaciju kako kroz njeno podzemlje, tako i kroz nadzemlje.

P03
S18

P03
S13

P03
S18

P03
S9

P03
S6

P03
S7

P03
S6

3.5. K AKO JE GRAD UKLJUČIO, ILI PLANIRA DA UKLJUČI LOKALNE UMETNIKE I KULTURNE ORGANIZACIJE U IZRADU KONCEPTA I REALIZACIJU KULTURNOG PROGRAMA? MOLIMO VAS DA DATE NEKE KONKRETNE PRIMERE I IMENA LOKALNIH UMETNIKA I KULTURNIH ORGANIZACIJA S KOJIMA JE PLANIRANA SARADNJA I NAVEDITE O KAKVIM RAZMENAMA SE RADI.

Zvanični proces kandidature grada Novog Sada za EPK traje već četiri godine i za to vreme je bio na različite načine uključen i angažovan značajan deo umetničke scene grada.

Tako su pesnik Selimir Radulović i rok kritičar Obrad Škrbić članovi Organizacionog odbora koji upravlja kandidaturom grada za Evropsku prestonicu kulture. Na čelu Umetničkog saveta, koji je kreirao umetničku viziju i programski koncept kandidature, nalazi se pijanistkinja Rita Kinka, a među članovima su slikar Danijel Babić, pesnik i pozorišni kritičar Vladimir Kopicl, kao i drugi umetnici, pedagozi, producenti i menadžeri u kulturi. Umetnici su čak i članovi tima za pisanje aplikacije, na primer slikar Zoran Tairović i glumac Lazar Jovanov. Tako su brojni kreativci zaista bili u prilici da odlučuju, što je bilo jako važno kako bi se postigla demokratičnost ovog specifičnog kulturnog procesa.

Javni konkursi i radne grupe *Mostovi - laboratorije ideja* bili su takođe prilika da se uključe lokalni umetnici, nevladine organizacije, udruženja, kulturne institucije dajući svoje ideje.

Lokalni umetnici iz različitih sfera biće uključeni kroz projekte tokom perioda pripreme pa sve do godine titule. Tako će u okviru projekta *Na raskrscnici puteva* lokalni muzičari okupljeni oko novosadskog multiinstrumentaliste Slobodana Trkulje nastupati i diskutovati s muzičarima iz regiona. U projektu *Poveži i obeleži*: likovni umetnici Korina Gubik, Danilo Vuksanović, Bojan Novaković, Jelena Sredanović i Danijel Babić, zajedno s umetnicima iz Osijeka, pokušaću da pronađu alternativne prostore za izlaganje u svojim gradovima u cilju oživljavanja javnih prostora i zapuštenih delova grada, uključujući zapuštene industrijske komplekse. U okviru projekta *Kreativne ambasade i ambasadori* novosadski umetnici koji žive i rade u inostranstvu postaće ambasadori projekta. To su zasad Igor Antić, Jelena Bulajić, Minja Mikić, Željko Lučić, Zvonimir Tot, Boris Kovač, Aleksandra Vrebalo, Stevan Kovač Tikmajer, Nebojša Živković, Kemal Gekić, i biće ih još.

Program *Novi Sad 2021* obuhvata projekte koje je predložilo oko 100 lokalnih, pokrajinskih i nacionalnih institucija i organizacija, od univerzitetskih departmana (Departman za geografiju, turizam i ugostiteljstvo, Departman za arhitekturu, svi departmani Akademije umetnosti), fondacija (*Egzit* fondacija, *BalkanKult* fondacija), ustanove kulture (Galerija Matice srpske, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novosadsko pozorište, Kulturni centar Novog Sada itd.), udruženja i klasteri (Klaster kreativnih industrija Vojvodine, Vojvodansko udruženje gitarista, Društvo arhitekata Novog Sada), medija (Novosadska novinarska škola, Radio-televizija Vojvodine) i nevladinih organizacija (*Kulturanova*, *Inbox*, *Šmiranti* itd.).

SPOSOBNOST REALIZACIJE

4.1. MOLIMO VAS DA POTVRDITE I PRUŽITE DOKAZE DA IMATE ŠIROKU I SNAŽNU POLITIČKU PODRŠKU I ODRŽIVU POSVEĆENOST RELEVANTNIH LOKALNIH, REGIONALNIH I NACIONALNIH DRŽAVNIH ORGANA.

Sredinom jula 2011. godine, Skupština grada Novog Sada donela je odluku da se grad kandiduje za Evropsku prestonicu kulture. Odluka je doneta jednoglasno, bez protivljenja ijedne parlamentarne stranke. Odluku je naknadno potvrdilo i Gradsko veće.

Godine 2012. dolazi do promene vlasti u gradu i imenovanja petnaestočlanog Odbora za realizaciju kandidature koji je kontinuirano nastavio da radi na pripremi aplikacije. Za članove su, između ostalih, izabrani republički ministar i pokrajinski sekretar za kulturu, kao i gradonačelnik Novog Sada. Sve parlamentarne stranke i dalje podržavaju kandidaturu grada, te možemo slobodno reći da Novi Sad uživa nedvosmisleni podršku za kandidaturu s lokalnog, regionalnog i nacionalnog nivoa.

Nakon ulaska Novog Sada u finalnu fazu takmičenja za EPK, kao jedinog grada kandidata iz Srbije, podrška s centralnog nivoa vlasti je intenzivirana. Premijer Srbije je uputio zvaničnu podršku kandidaturi Novog Sada i najavio svu raspoloživu pomoć od strane Vlade Republike Srbije. Podrška i pomoć je stigla i od Ministarstva kulture, a stalna misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji u Briselu stavila je na raspolaganje svoje kapacitete za potrebe realizacije projekta. Time je projekat *Novi Sad 2021* dobio karakter nacionalnog projekta i prepoznat je kao program od strateškog značaja za Republiku Srbiju.

Period od 2012. do 2016. godine karakteriše politička stabilnost i kontinuirana podrška

kandidaturi grada. Ipak, članovi tima su zadržali visok stepen autonomije i birani su isključivo na osnovu kriterijuma stručnosti.

Na opštim izborima, održanim u maju 2016. godine, ista politička opcija dobila je podršku na svim nivoima vlasti, a gradonačelnik je ostao isti. S obzirom na to da je reizabran i republički premijer, koji je već pružio podršku kandidaturi Novog Sada, a da je i novi predsednik Pokrajinske vlade Vojvodine odmah po imenovanju javno podržao našu kandidaturu, projekat *Novi Sad 2021* je najpozitivniji ovdašnji primer u pogledu stabilnosti podrške sa svih nivoa vlasti. Uz to, i visok nivo podrške građana vladajućim strankama upućuje na to da će do 2020. godine, kada se održavaju novi redovni izbori, Srbiju voditi stabilna vlada.

4.2. MOLIMO VAS DA POTVRDITE I PRUŽITE DOKAZE DA VAŠ GRAD RASPOLAŽE ILI ĆE RASPOLAGATI ADEKVATNOM I ODRŽIVOM INFRASTRUKTUROM POTREBNOM ZA NOSIOCA OVE TITULE. DA BISTE TO UČINILI, MOLIMO VAS DA ODGOVORITE NA SLEDEĆA PITANJA:

4.2.1. OBJASNITE UKRATKO KAKVU ĆE KORIST EVROPSKA PRESTONICA KULTURE IMATI OD GRADSKA KULTURNE INFRASTRUKTURE I KAKO ĆE UTICATI NA RAZVOJ ISTE.

Postojeća kulturna infrastruktura grada Novog Sada uspostavljena je neposredno nakon Drugog svetskog rata i uz manje izmene zadržana je do danas. Sistem je previše

centralizovan (prostorno grupisanje institucija kulture svih nivoa isključivo u centru grada) što je dovelo do nefleksibilnosti za nove kulturne aktivnosti, zanemarivanja periferije grada, nedostatka obnove upotrebe kulturnog nasleđa, pa i postepenog propadanja javnih prostora.

U periodu tranzicije, nakon 2000. godine, značajno su se modifikovale kulturne vrednosti i potrebe građana Novog Sada, koje nije pratilo unapređenje kapaciteta kulturne infrastrukture. Srećom, to je i vreme burnih događanja koje je doprinelo planiranju, ostvarivanju i produkciji kulturnih aktivnosti. Ipak, za sve njih ni danas ne postoje adekvatni prostorni uslovi, kako za redovne aktivnosti tako i za dalji razvoj u evropskom kontekstu.

Sprovođenje većine smernica iz koncepta kandidature najbolje će se sagledati kroz predložene projekte kulturne infrastrukture. Izbor projekata obuhvata postojeće i nove objekte kulturne infrastrukture i fokusira se na jačanje prostornih i organizacionih kapaciteta:

- Uključivanjem svih karakterističnih aspekata i nivoa kandidature koji će biti razvijeni, uspostavljeni i promovisani kroz projekte kulturne infrastrukture;
- Izgradnjom novih i preuređenjem postojećih kulturnih objekata kako bi se uveli novi modeli ustanova kulture;
- Boljim korišćenjem objekata kulturnog nasleđa, posebno objekata i prostora u vlasništvu Grada; reprogramiranje, očuvanje i obnova postojećih kapaciteta;
- Inovativnom upotrebom i promovisanjem vrednosti javnih i zelenih gradskih prostora na celoj teritoriji Novog Sada;
- Osnajivanjem kapaciteta Gradske uprave i drugih gradskih institucija nadležnih za osmišljavanje, rukovođenje i saradnju;

- Osnajivanjem veza s nevladinim sektorom angažovanim u raznovrsnim kulturnim produkcijama, uključujući i manjinske, naročito u profilisanju sadržaja;

- Obnovom saradnje s obrazovnim, stručnim, umetničkim i drugim udruženjima koja mogu učestvovati u različitim fazama osmišljavanja i realizacije projekata, u različitom svojstvu.

4.2.2. KOJE SU PREDNOSTI GRADA U SMISLU DOSTUPNOSTI (REGIONALNI, NACIONALNI I MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ)?

Novi Sad je centar najrazvijenijeg dela Srbije – severne Autonomne Pokrajine (AP) Vojvodine i nalazi se na dva do tri sata vožnje od većih centara i međunarodnih aerodroma u okolini (Beograd, Budimpešta, Temišvar i Osijek). Da bismo povećali dostupnosti do najbližih aerodroma u susednim zemljama, organizovaćemo transfer do Novog Sada po veoma povoljnim cenama.

Po broju stanovnika Novi Sad je drugi grad u Srbiji; ima 400.000 stanovnika zajedno s opštinama iz Zone 021 (Sremski Karlovci, Beočin i Irig). Zahvaljujući svojoj dobroj poziciji na Dunavu i raskrsnici međunarodnih puteva, dobro je povezan s okolnim mestima i gradovima dunavskog sliva. Ima drumsku, železničku i rečnu vezu i veoma povoljan geografski položaj jer se nalazi na važnim saobraćajnim koridorima. Kroz grad prolazi Koridor 10 koji na svom osnovnom pravcu od Salzburga do Soluna i Atine povezuje osam, a uključujući i krake, još šest država.

Drumski saobraćaj će do 2017. godine biti značajno poboljšan jer je planiran završetak radova na saobraćajnici od Rume do Novog Sada. Ovaj projekat je od velikog značaja ne samo za saobraćajni sistem Vojvodine i Srbije, već i za međunarodnu mrežu pute-

va. Buduća brza pruga od Novog Sada do Rume povezaće tri opštine – Novi Sad, Irig i Rumu. Novi Sad je i jedna od stanica na trasi međunarodnog voza Beč-Budimpešta-Beograd-Istanbul. Time će putovanje od Budimpešte do Novog Sada skratiti na jedan sat i trideset minuta.

Ukoliko se Dunav sagleda kao polazna tačka, gotovo svi ovdašnji najvažniji turistički lokaliteti nalaze se u krugu od nekoliko kilometara. Novi Sad trenutno ima tri pristaništa za brodove, poseduje terminal za sigurno snabdevanje putničkih i teretnih brodova gorivom, a planiran je završetak gradnje novog, najvećeg pristaništa.

Godišnje u Novi Sad pristane oko 590 brodova, na kojima u grad dođe oko 68.000 turista. Rečni turizam je veliki potencijal Novog Sada jer ga Dunav povezuje s deset zemalja. Turisti najčešće dolaze iz Nemačke i zemalja Beneluksa, a neretko ih veliki kruzери dovoze i iz SAD-a i Kanade.

I to nije sve. Uz Dunav prolazi biciklistička staza EuroVelo 6 koja spaja Novi Sad i Beograd s mađarskom granicom, prateći tok Dunava. I u samom Novom Sadu su duž većine glavnih saobraćajnica izgrađene biciklističke staze, ukupne dužine od 85 km, a kretanje biciklom kroz grad je pogodno jer Novi Sad leži u ravnici.

4.2.3. KOJIM SMEŠTAJNIM KAPACITETIMA GRAD RASPOLAŽE?

Novi Sad raspolaže dovoljnim brojem smeštajnih objekata koji odgovaraju zahtevima turističke posete grada, ali i eventualnog povećanog obima posetilaca u slučaju dobijanja titule EPK.

U gradu postoji 25 hotela u svim kategorijama, pa i onih namenjenih turistima veće platežne moći. Procena je da novosadski hoteli raspolažu s približno 3000 kreveta.

Hoteli su ravnomerno raspoređeni po različitim delovima grada, pristupačni su i svi imaju privatne parkinge.

Za posetioce koji žele da osete autentičan doživljaj Novog Sada i uživaju u porodičnoj atmosferi, u gradu i okolini se nalazi 1.000 kreveta u privatnim smeštajima. Reč je o seoskim domaćinstvima u blizini grada, tradicionalnim vojvođanskim salašima i privatnim domovima. Ta vrsta smeštaja je posebno značajna za događaje koji se organizuju u ruralnim sredinama.

U poslednjih 10 godina, s razvojem turizma i povećanjem broja turista koje grad beleži svake godine, došlo je i do povećanja broja hostela, motela i prenoćišta u gradu. Poslednje procene govore da u ovoj vrsti smeštaja ima barem 3.000 kreveta na raspolaganju. Prednost im je u tome što se, po pravilu, nalaze u samom centru grada, cene su vrlo pristupačne, a posebno su atraktivni za mlađe generacije.

Pored toga, tokom letnjih meseci slobodno je i 3.000 kreveta u okviru studentskog kampusa, što može biti vrlo korisno, pogotovo ukoliko se u tom periodu organizuju projekti koji će privući veliki broj turista.

Grad raspolaže i s nekoliko stotina kreveta i apartmana koji se mogu iznajmiti preko Airbnb ili kauč-surfing (eng. *couch-surfing*) servisa. Osim toga, nameravamo i da pokrenemo volonterski program noćenja s doručkom (eng. *B&B-Bed&Breakfast*), pogotovo u godini realizacije titule, kada se očekuje i najveći broj posetilaca.

4.2.4. KOJE PROJEKTE VAŠ GRAD PLANIRA DA REALIZUJE VEZANO ZA EVROPSKU PRESTONICU KULTURE U SMISLU KULTURNE, URBANE/ KOMUNALNE I TURISTIČKE INFRASTRUKTURE (UKLJUČUJUĆI I PROJEKTE OBNOVE) U PERIODU DO GODINE TITULE? KOJA JE PLANIRANA DINAMIKA RADOVA? (POSLEDNJE PITANJE JE OPCIONALNO U FAZI PREDSELEKCIJE)

U narednom periodu Grad Novi Sad planira da sprovede nekoliko strateških i prostorno planskih dokumenata koje je Skupština grada Novog Sada usvojila u prethodnom periodu. Među najvažnijima su Strategija održivog razvoja Novog Sada 2016-2020 godine, Strategija kulturnog razvoja Novog Sada i niz urbanističkih dokumenata za specifične gradske zone. Ovi dokumenti su utvrdili faze realizacije i finansiranja u zadatim vremenskim rokovima.

Osnovni infrastrukturni ciljevi ogledaju se u ojačavanju postojećih i izgradnji novih kapaciteta kulturne infrastrukture, obnovi postojećih i izgradnji novih objekata, i uređenju javnog prostora. Realizacija ovih projekata biće sprovedena u skladu s definisanim smernicama iz navedenih dokumenata.

Kao deo programa *Novi Sad 2021* realizovaće se nekoliko projekata obnove postojećih, izgradnje i dogradnje novih objekata koji će, na najbolji način otelotvoriti ideje i koncept kandidature Novog Sada kao EPK, a to su:

1. Omladinski kreativni polis,
2. Nova muzička i baletska škola,
3. Novi pešački i biciklistički most preko Dunavca,
4. Kulturne stanice na Novom naselju, Klisi i u Sremskim Karlovcima,
5. 46 urbanih džepova.

Osim ovih, očekuje se pokretanje i realizacija drugih, manjih ili većih projekata prostornih transformacija u neposrednom okruženju ovih lokacija (izgradnja garaža kako bi se oslobodili javni prostori, obnova fasada, dodatno ozelenjavanje javnih prostora i dr.).

Većina projekata su deo većeg i šireg procesa prostornog uređenja, uključujući obnovu i izgradnju kulturne infrastrukture, jačanje turističke infrastrukture i izgradnju novih kapaciteta za nove vidove turizma.

Projekat	Kratak opis	Postojeće stanje	Planirane promene	Procena troškova	Rokovi realizacije
Omladinski kreativni polis (OKP)	Omladinski kreativni polis je novi koncept za lokaciju nekadašnje fabrike „Petar Drapšin“ u području šireg gradskog centra, uz Most slobode i Dunavac. U neposrednom okruženju je pretežno stambeno naselje Liman, nastalo u periodu 1958-2000. godine, s približno 60.000 stanovnika. Ideja je da se ova takozvana Kineska četvrt obnovi i transformiše u kreativni distrikt pogodan za razvoj omladinskog aktivizma. Grad Novi Sad je podržao ideju prenamene i predložio da se novi Omladinski kreativni polis uvrsti među projekte u kandidaturi Novog Sada za Evropsku prestonicu kulture.	Lokacija budućeg OKP se nalazi na parceli napuštene fabrike, površine oko 2 hektara. Fabrika je preseljena na drugu lokaciju tokom 1960-ih godina, ali su zbog nedostatka vizije razvoja lokacije, objekti ostali gotovo nedirnuti. Oni su podeljeni u 20 manjih i većih celina koje su izdate malim kompanijama koje se bave kulturom, malim zanatskim radionicama, noćnim klubovima, kafeima i barovima, ali i skladištima. Osim što je fizički zapušten, u ovom prostoru postoji problem snabdevanja vodom, strujom, nedostatak parking mesta i pešačkih staza za prilaz kompleksu.	Plan predviđa obnovu oko 55% postojećih objekata i izgradnju novih pomoću privatno-javnog partnerstva. Planirana je i kompletna rekonstrukcija infrastrukture, javnih i zelenih površina. Novi, privatni objekti su planirani uz istočnu i južnu granicu prema Dunavu. U objektima OKP su planirane različite aktivnosti iz oblasti umetnosti (vizuelne, izvođačke i dr.), informatičko-komunikacionih tehnologija, zanata, malih kompanija u kreativnim i kulturnim industrijama, ali i restoranima i kafeima.	Rekonstrukcija postojećih objekata (Grad Novi Sad) 4 miliona evra, Novi objekti (Grad Novi Sad) 1,65 miliona evra i privatni investitori 9,5 miliona evra), infrastruktura i javni prostori (Grad Novi Sad) 1,5 miliona evra.	Oktoibar 2016: završetak planske procedure; 2017: rušenje objekata i izgradnja infrastrukture; 2018: početak izgradnje objekata, uređenje javnih površina; 2019: završetak izgradnje i obnove objekata i uređenja javnih površina.
Nova muzička i baletska škola	Muzička i baletska škola su dve odvojene institucije u okviru sistema srednjoškolskog obrazovanja u Republici Srbiji. Obe institucije imaju duge tradicije: Baletska škola od 1947, a Muzička škola od 1909. Obe institucije su važan deo novosadskog kulturnog miljea, ali nedovoljno prepoznate, jer se decenijama nalaze u starim, odnosno neodgovarajućim objektima.	Muzička škola ima 170 profesora i 1.200 đaka, i nalazi se u iznajmljenom objektu jedne župe rimokatoličke crkve. Baletska škola, s malim ansamblom profesora i učenika, nalazi se u iznajmljenom objektu Jevrejske opštine. Posvećenost Grada Novog Sada da izgradi novi objekat za obe institucije je u proceduri od 2013. godine.	Muzička i baletska škola su planirane prema usvojenom urbanističkom planu („Službeni list Grada Novog Sada“ br. 3/2012). Neophodna dokumentacija je završena i početak radova se predviđa za septembar 2016.	14,5 miliona evra	2016: početak građevinskih radova; 2017: završetak izgradnje i obnova javnih površina; 2018: planirano zvanično otvaranje.

Projekat	Kratak opis	Postojeće stanje	Planirane promene	Procena troškova	Rokovi realizacije
Novi most preko Dunavca	Pešački i biciklistički most preko Dunavca je planiran kako bi se povezala Kineska četvrt i naselje Liman s Ribarskim ostrvom. Ostrvo je fizički spojeno s kopnom 1950-ih godina kada je na uzvodnom kraju napravljen nasip. Ostrvo je tako i dalje izolovano i novi most treba da obezbedi prikladniju vezu.	Ribarsko ostrvo je relativno mali zaliv Dunava između naselja Liman i zelenog rekreativnog područja ostrva. To je lokalitet na obalama Dunava sa malim ribarskim naseljem, desetak noćnih klubova, restorana i kafea. Dunavac je nekad korišćen za brodogradilište, a danas se koristi kao marina za čamce i splavove s kućama.	Pešački i biciklistički most biće dug 270 m, 5,5-7,5 m širok i 9 m visok, u skladu sa Dunavskom konvencijom. Posle završetka procedure, koja je podrazumevala i javni konkurs, usvojen je urbanistički plan („Službeni list Grada Novog Sada“ br. 16/2007). Ovaj most se nalazi na listi projekata Strategije održivog razvoja Novog Sada za period 2016-2020. Završen je i građevinski projekat mosta.	2.236.000 evra	2016: pribavljanje dozvola i početak građevinskih radova; 2017: završetak građevinskih radova.
Kulturne stanice					
Novo naselje	Pored kulturnog centra u centru grada, u Novom Sadu nisu nikad osnovani lokalni kulturni centri. Ideja za uspostavljanje novih centara je rezultat rastućih potreba građana naglo poraslog Novog Sada, nakon ratova krajem 1990-ih godina. Aktivnosti lokalnih nevladinih organizacija, limitirane na otvorene javne prostore, zainteresovane su za objekte i motivisane za poboljšanje svojih radnih kapaciteta tokom cele godine. Tri novosadska kvarta u Novom Sadu i Sremskim Karlovcima imaju potrebu za uspostavljanjem lokalnih kulturnih centara.	Novo naselje, novosadski kvart sa oko 40.000 stanovnika, nastajalo je u periodu od sedamdesetih do devedesetih godina prošlog veka. Naselje je dobar primere koncepta niže gustine stanovanja kasne moderne i rane postmoderne arhitekture bivše Jugoslavije. Centralni jednospratni objekat robne kuće ima mini market u prizemlju. Prvi sprat (na kom se trenutno nalazi prodavnica mešovite robe) pogodan je za konverziju u buduću kulturnu stanicu, dok je prostor ispred robne kuće pogodan za preoblikovanje u manji trg za različite aktivnosti.	Kulturnu stanicu Novo naselje u nekadašnjoj Robnoj kući je moguće realizovati na prvom spratu objekta prema urbanističkom planu („Službeni list Grada Novog Sada“ br. 19/2007).	370.000 evra	2017: početak procesa planiranja i pribavljanje administrativnih dozvola; 2018: početak radova na renoviranju; 2019: svečano otvaranje.

Projekat	Kratak opis	Postojeće stanje	Planirane promene	Procena troškova	Rokovi realizacije
<i>Klisa</i>		Naselje Klisa se nalazi u severnom delu Novog Sada. U ovom brzo rastućem naselju preovlađuje porodično stanovanje. Pored većinskog srpskog stanovništva (pretežno iz Bosne i Hercegovine), u kraju žive i pripadnici romske i zajednice Aškalija. Centar naselja se formirao oko pravoslavne crkve i novog poslovnog i sportskog centra, ali nedostaje lokalni kulturni centar.	Kulturna stanica na Klisi je planirana kao deo novog objekta Mesne zajednice. Postojeći objekat je u lošem stanju i potrebno ga je renovirati, što je prilika za proširenje njegovih sadržaja. Urbanistički plan („Službeni glasnik Grada Novog Sada“, br. 13/2012) određuje javnu namenu ovog prostora.	181.500 evra	2017: početak radova na rekonstrukciji. Pribavljanje dozvole za promenu namene; 2019: završetak radova na rekonstrukciji.
<i>Sremski Karlovci</i>		Sremski Karlovci su mali istorijski grad od nacionalnog značaja, važni zbog svog bogatog kulturnog nasleđa. Izuzetni istorijski spomenici su prevashodno atraktivni posetiocima, ali radi očuvanja vitalnosti lokalne zajednice, neophodan je lokalni kulturni centar.	Kulturna stanica Sremski Karlovci je planirana u starom bioskopu. Promena namene je moguće prema važećem planu („Službeni list Opštine Sremski Karlovci“ br. 4/2106).	145.000 evra	2017: početak radova na rekonstrukciji; 2020: završetak radova i svečano otvaranje.
<i>46 urbanih džepova</i>	Grad Novi Sad je zvanično podeljen na 46 mesne zajednice. Svaka od njih je zainteresovana za obnovu javnih gradskih prostora. Izrađena Studija oblikovanja zelenih oaza i malih javnih prostora na celoj teritoriji grada bila je pozitivan odgovor i pokazala je spremnost Grada Novog Sada da deluje.	Javni prostori su najviše zapostavljen prostorni aspekt grada Novog Sada, posebno na periferiji. Poziv na obnovu i preoblikovanje posebno malih prostora i tačaka susreta, koji će ih učiniti lepšim i bezbednijim, uvršten je u lokalne planove razvoja.	Studija oblikovanja zelenih površina i malih javnih prostora urađena je u skladu sa usvojenom urbanističkom dokumentacijom i prema tome, spremna za sprovođenje.	300.000 evra	2017: završetak izrade studije, planovi i administrativne procedure; 2018: početak radova na rekonstrukciji; 2019: završetak procesa i preduzimanje bezbednosnih mera.

DOMETI

A handwritten blue scribble consisting of a large circle with a vertical line through it, resembling a stylized '5' or 'S'.

Budžet: 1.319.328 evra

Osnovno pitanje svih dosadašnjih prestonica kulture bilo je kako dopreti do publike i razviti novu, kako projekat koji je javni i u vlasništvu građana može da promeni tradicionalnu kulturu kako bi ona zadovoljila potrebe lokalnog stanovništva.

Kako bi takva transformacija bila moguća ovaj projekat ćemo razvijati kroz različite oblike njegovog delovanja:

- *Novi Sad 2021* kao fondacija za aktivnosti finansiranja kroz grantove i izgradnju kapaciteta;
- *Novi Sad 2021* kao agencija za razvoj koja radi na socijalnom inženjeringu s ciljem da transformiše lokalnu kreativnu zajednicu;
- *Novi Sad 2021* kao produkcija programa, koja omogućava da se kroz promene podigne svest i građani inspirišu za dalje promene.

Pri svemu tome, jedna od neophodnosti je uravnoteženost između umetničkih i socijalnih projekata, a naše viđenje tog odnosa predstavljamo u ovom delu naše aplikacije.

U program *Novi Sad 2021* biće uključeni svi građani i posetioci, ali će mladi, kao osnov razvoja, biti glavna ciljna grupa ovog projekta. Naravno, pri planiranju programa i učešća u njemu značajan deo biće usmeren i na ciljne grupe kao što su deca, stariji građani, osobe sa invaliditetom, pripadnici manjinskih zajednica, iseljenici i stanovnici prigradskih naselja i okolnih mesta.

5.1. OBJASNITE KAKO SU LOKALNO STANOVNIŠTVO I VAŠE CIVILNO DRUŠTVO BILI UKLJUČENI U PRIPREMU APLIKACIJE I KAKO ĆE UČESTVOVATI U REALIZACIJI GODINE TITULE.

Odlukom Grada Novog Sada 2011. godine započeta je kandidatura za Evropsku prestonicu kulture 2020, ali kandidatura je kasnije pomerena za 2021. godinu. U naredne četiri godine, veliki broj umetnika, radnika u kulturi, medija, stručnjaka, ali i građana i građanki Novog Sada, aktivno su učestvovali u procesu pripreme aplikacije. Sprovedene su brojne stručne posete, konferencije i seminari s različitim zainteresovanim stranama. Na dvodnevnoj konferenciji *Kreativna ekonomija i razvoj* održanoj u maju 2015. godine okupilo se više od 50 učesnika predstavnika svih najvažnijih aktera koji su usvojili *Povelju Novi Sad 2021*. Iste godine održana je na Petrovaradinskoj tvrđavi dvodnevna javna rasprava *Dijalozi za kandidaturu* s direktorima gradskih kulturnih institucija, predstavnicima sedam bivših EPK i kandidata za EPK i članovima umetničke kolonije *Likovni krug*, najstarije i najveće umetničke kolonije u Evropi.

Osnovano je devet tematskih radnih grupa, s ukupno 67 predstavnika društvenog i kulturnog života u gradu koji su identifikovali važne teme, potencijale i izazove grada, i njihov izveštaj bio je osnova za Nacrt strategije *Novi Sad 2021* i prvi aplikacioni formular, čijoj su izradi prethodili prvi konkurs za projekte i brojne druge participativne aktivnosti.

Nakon što je Novi Sad prošao prvi krug selekcije, Grad je započeo rad na izradi prve Strategije kulturnog razvoja grada i pokrenuto je detaljno istraživanje novosadske kulturne scene i participacije građana u kulturi (*Baza kulture*) u kom je učestvovalo više od 600 građana i 100 radnika u kulturi. Na osnovu rezultata ovog istraživanja dodatno je vođen niz javnih rasprava, intervjuja i fokus grupa iz oblasti kulture, u cilju izrade kulturne strategije.

Uzimajući u obzir komentare panela i rezultate istraživanja kulturne scene, ciljevi i teme kandidature iz prve aplikacije su

redefinisani. Polazni koncept **Kult:tura** postao je samo deo šireg i sveobuhvatnijeg programskog koncepta **Za nove mostove**. Posebna saradnja uspostavljena je s Akademijom umetnosti, da se razviju umetnički projekti za svaki od mostova.

U maju 2016. godine otvoren jedrugi javni poziv za projektne ideje, koji je naišao na veliko interesovanje, jer je pristiglo čak 230 prijava. Novi Umetnički savet, sastavljen od predstavnika novosadske kulturne scene, kojim predsedava pijanistkinja Rita Kinka, nadgledao je odabir projekata i kreirao programski koncept.

Takođe su obavljani intervjui sa sto najznačajnijih ljudi iz oblasti kulture u gradu, koji će biti deo video-projekta pod nazivom **KulturLica** koji je dostupan na Jutjub kanalu projekta **Novi Sad 2021**. Tokom leta održano je niz kulturnih događaja koji su građanima kroz umetničke projekte predstavili programski koncept kandidature: koncert simfonijskog **VU orkestra** iz Holandije i koncert najpoznatijeg srpskog violiniste Stefana Milenkovića na otvorenom, pozorišna predstava **Naše mesto** na brodu na Dunavu i druge. Pokrenut je i projekat **EduMonday** s ciljem obaveštavanja građana o projektu kandidature.

Ukoliko gradu bude dodeljena titula, u periodu od 2017. do 2020. godine ponudićemo brojne mogućnosti za uključivanje građana u program **Novi Sad 2021**: učešće u pilot-projektima, aktivno izveštavanje, realizacija projekata malih grantova kroz otvorene pozive ili kroz razvijanje veština zahvaljujući našem edukativnom programu **Podsticanje inovacija**. Tokom 2021. godine očekujemo da građani iskoriste priliku da učestvuju kao volonteri ili da se priključe velikim participativnim projektima i aktivnostima u svom kvartu ili na drugim mestima.

Evo šta će u narednih sedam programa biti učinjeno kako bi se animirala publika i građani aktivno uključili u transformaciju grada kroz kulturu:

Kultivator – Volonterski program:

Pokrenućemo moderan sistem vođenja volontera, koji će uskladiti njihove interese s ponudom lokalne kulturne scene. Želimo da im ponudimo dobro razvijen sistem nagrađivanja i marketinški pristup, s vidljivo brendiranim proizvodima, besplatne ulaznice, pristup obrazovanju, evropsku mobilnost, VIP događaje i ekskluzivne susrete s umetnicima.

Kultivator će slati i primati volontere kako bi uvećao ljudstvo i kapacitet za realizaciju projekata koji će se sprovesti preko Evropske mreže volontera i drugih programa Evropske komisije. Volonteri će takođe biti uključeni u međunarodne volonterske radne kampove **Evropska moba**, koji će se organizovati u čitavoj Zoni 021 s ciljem očuvanja nasleđa. Oni će učestvovati i u programima za volontere i pripravnike ustanova kulture. Onlajn baza podataka za akreditaciju volontera će biti izrađena 2019. godine u okviru programa **Novi Sad – Evropska omladinska prestonica**, ako grad dobije tu titulu.

Evropa XXL – u periodu od 2017. do 2022. godine planiramo da pošaljemo između 15 i 25 volontera u bivše Evropske prestonice kulture, kako bi se po povratku aktivno uključili u pripremu i realizaciju programa u Novom Sadu. Oni će u tim gradovima boraviti kako bi istražili njihove umetničke i kulturne prakse i promovisali projekat **Novi Sad 2021**. Oni će takođe učestvovati u pisanju članaka za veb-portal građana reportera.

Dobar za život je program međunarodnih volonterskih radnih kampova kroz koje želimo da podstičemo volonterstvo i promovišemo interkulturalnu saradnju u Novom Sadu. Mladi iz čitave Evrope okupljaće se u tim kampovima kako bi oživelili kulturno i prirodno nasleđe Novog Sada i njegove okoline.

Kuća za nas ima za cilj jačanje kapaciteta institucija i organizacija u cilju obezbeđivanja smeštaja za lokalne volontere. Realizovaće se u periodu od 2019. do 2021. godine

u ustanovama kulture – javnim i privatnim, kao i organizacijama koje su uključene u program *Novi Sad 2021*. Ideja je da to preraste u dugoročni projekat. Planirani su kursevi obuke, zajedno sa sistemom kontrole kvaliteta upravljanja volonterima na lokalnom nivou.

Svaka organizacija koja učestvuje u realizaciji programa *Novi Sad 2021* postaće deo projekta i imaće na raspolaganju do 3 volontera čiji će rad koordinirati jedna vodeća organizacija.

Očekivani partneri: Evropska studentska mreža, Fondacija Tempus (Erazmus+ kancelarija za Srbiju), Inženjeri zaštite životne sredine, Pokret gorana.

Kult:tura – Program gostoprimstva i kulturne baštine:

Kult:tura je predstavljala osnovni moto u prvoj aplikaciji, a sada je važan program promovisanja mobilnosti kulturnih sadržaja i publike, programa kulturne baštine i gostoprimstva prema principima Faro konvencije (Framework International Convention on the Value of Cultural Heritage for Society of the Council of Europe). Podeljena je u 3 dela:

Program gostoprimstva – U saradnji s Evropskom turističkom agencijom *H2H*, projekat **Evropska škola gostoprimstva** obučavaće zainteresovane za razvoj kreativnih ugostiteljskih aktivnosti, od ponude smeštaja u svojoj kući do vođenja kulturnih tura i promocije lokalnih proizvoda.

Šetnje kroz kulturno nasleđe i turizam u kulturi – Javni poziv za građane koji žele da organizuju kreativne šetnje u svom susjedstvu, gradu i okolini. Na primer: učešće turista u berbi grožđa i pripremi lokalnih vina, otkrivanje podzemnih tunela ispod Petrovaradinske tvrđave, šetnje i večere na krovovima kuća u centru grada itd.

Karavani Kult:tura – Kulturni program na periferiji grada koji će se realizovati pomoću

2 kamiona i 2 karavana, redizajniranih od strane lokalnih dizajnera u mobilne kulturne centre mesnih zajednica, uz standove za prodaju domaće hrane i proizvode lokalnih dizajnera. Tokom godine karavan bi obišao 12 mesnih zajednica i stupao u interakciju s lokalnim stanovništvom.

Očekivani partneri: Hotel du Nord (Francuska), projekat *Bukurešt 2021* (Rumunija), Council of Europe – Faro community, *H2H* - European Cooperative Hospitality Platform, Novo kulturno naselje (Srbija), Almaški kraj (Srbija), *Fruškać* (Srbija), *EkoKoncept* (Srbija), Fakultet turizma i ugostiteljstva (Srbija), Zavod za zaštitu i očuvanje spomenika kulture u Novom Sadu (Srbija).

Kulturne stanice – Kultura na periferiji grada:

Planiramo da otvorimo tri nove kulturne stanice na periferiji grada koje bi pomagale kulturni razvoj nekoliko naselja. Svaki od ovih prostora vodiće jedan lokalni radnik iz zajednice, a programi će uglavnom biti organizovani od strane različitih lokalnih organizacija i umetnika. Kad je reč o metodologiji, započeli bismo mapiranjem kulturnih potreba i resursa ciljnih zajednica kako bismo definisali kulturne reakcije na njih. Postoji četiri tipa reakcije/ intervencije: događaji namenjeni jačanju svesti javnosti, edukativne aktivnosti koje omogućavaju lični razvoj stanovnika, socijalno-kulturne aktivnosti koje jačaju kolektivni identitet i društvene veze i aktivnosti transformacije usmerene k unapređenju javnih prostora.

Prva **Kulturna stanica** će biti otvorena na Novom naselju, druga na Klisi, gde živi velika romska zajednica i izbeglice s Kosova i iz Bosne, a treća bi bila u Sremskim Karlovcima kao polaznoj tački za aktivnosti na Fruškoj gori.

Očekivani partneri: Udruženje *Amfiteatarns* (Srbija), CAL-XL (Holandija), K13/ SPOTs project (Slovačka), projekat *Bukurešt*

2021 (Rumunija), KIC *Mladost* Futog (Srbija), Novo kulturno naselje (Srbija), Opština Sremski Karlovci (Srbija).

Moba – Participativni program za javne prostore:

Program **Moba** je složena strategija za transformaciju Novog Sada u zone nasleđa uz pomoć lokalnog stanovništva. Kroz program dodele sredstava za male projekte želimo da podstaknemo stanovnike da sami počnu da brinu o svom kraju i aktivno transformišu svoj javni prostor, a zauzvrat će dobiti podršku za kupovinu alata, materijala, tehničku podršku.

Ovi participativni principi programa **Moba** koristiće se u nekim gradskim investicijama u javne prostore i dovešće do bolje saradnje između državnih službenika i stanovnika grada (**Podsticanje inovacija**). On će biti namenjen različitim projektima koje će izraditi partneri (**Umetnost u javnom prostoru** i **Mali gradski prostori**), neki će se baviti, na primer, isključivo nasleđem (**Moba za nasleđe**), a neki određenim prostorima (**U:tvrdivanje, Obnova u Sremskim Karlovcima i Irigu**), dok će neki biti usmereni na obrazovanje (**Moba za škole**) ili prikupljanje ideja od javnosti ili organizovanje javnih rasprava (**Prodavnica ideja, Građani u promišljanju**).

Očekivani partneri: Pestuj Prostor (Češka), Mo.Ba (BiH), Arhitektonski fakultet u Beogradu i Akademija umetnosti u Novom Sadu (Srbija).

Kulturna platforma Novog Sada – Učešće nezavisne umetničke scene i grantovi:

Cilj ove platforme, koja je deo strukture Saveta građana, jeste da podrži kapacitete nevladinih organizacija u kulturi u gradu i da ih uključi u proces pripreme projekta *Novi Sad 2021*. Ova platforma i njeni predstavnici dobiće određeni budžet kako bi u saradnji s timovima projekta *Novi Sad 2021*, organizovali sastanke, javne rasprave,

obrazovne aktivnosti, studijska putovanja i slično. Osim toga, svake godine, *Novi Sad 2021* će organizovati konkurse za dodelu sredstava (pored onih koji već postoje na nivou grada) ili će dodeljivati sredstva za prethodno izabrane projekte koji odgovaraju programskom okviru *NS2021* i kojima je potreban pilot-program radi pripreme. Jedan predstavnik platforme će uvek biti pozvan da učestvuje u aktivnostima evaluacije. Želimo da ova platforma postane partner u izradi strategije za *Omladinski kreativni polis* i evaluaciju projekta *Novi Sad 2021*; mi ćemo olakšati njenu komunikaciju s gradom kako bismo podržali dugoročni razvoj nezavisne scene u Novom Sadu.

Očekivani partneri: Asocijacija *Kulturanova* (Srbija), Centar za nove medije *kuda.org* (Srbija), Nezavisna umetnička asocijacija *Izba* (Srbija), Agencija za filmsku i video-produkciju *DRUID* (Srbija), Institut za fleksibilne kulture i tehnologije *Napon* (Srbija).

Onlajn platforma Kult:tura – Digitalna participacija i građansko novinarstvo:

Da bismo unapredili digitalnu participaciju lokalnih stanovnika, saradnju s lokalnom kulturnom scenom i interakciju s projektom EPK, razvićemo i proširiti postojeći portal www.kulttura.rs. On već obuhvata prvi zajednički kalendar događaja sačinjen uz saradnju kulturnih operatera u gradu, ali želimo da to postane i platforma za aktivno građansko izveštavanje i dokumentovanje dešavanja EPK. Građansko novinarstvo će obezbediti dokumentaciju o procesu pripreme za EPK s ličnijom notom i prikupljanje reakcija i uspešnih priča za projekat *Novi Sad 2021* direktno od lokalnih stanovnika. Započeće obukama u oblasti medija i novinarstva, a nastaviće se izradom blogova, atraktivnih uvodnika, video i drugih edukativnih elemenata.

Očekivani partneri: projekat *Novi Sad 2021*, Novosadska novinarska škola (Srbija), Inženjeri zaštite životne sredine (Srbija).

5.2 . KAKO ĆE TITULA U VAŠEM GRADU STVORITI NOVE I ODRŽIVE MOGUĆNOSTI ZA VELIKI BROJ GRAĐANA KAKO BI PRISUSTVOVALI ILI UČESTVOVALI U KULTURNIM AKTIVNOSTIMA, ŠTO SE POSEBNO ODNOSI NA MLADE, MARGINALNE GRUPE I LJUDE IZ SOCIJALNO UGROŽENIH GRUPE, PRIPADNIKE MANJINA I VOLONTERE? MOLIMO VAS DA OBJASNITE DOSTUPNOST OVIH AKTIVNOSTI OSOBAMA S INVALIDITETOM I STARIJIM OSOBAMA. NAVEDITE RELEVANTNE DELOVE PROGRAMA PLANIRANOG ZA OVE RAZLIČITE GRUPE.

Povećanje kulturne participacije mladih je jedan od naših glavnih prioriteta i grad je zapravo u užem izboru da postane **Evropska omladinska prestonica za 2019**. Uključenost starije publike je veoma važna u transformaciji atmosfere u gradu i u suočavanju s identitetom grada. Još jedan ključni element projekta *Novi Sad 2021* je interkulturalna dimenzija grada i regiona koji treba da se pokrene od nasleđenog multikulturalizma do proaktivne interkulturalne saradnje.

Program *Novi Sad 2021* želi da inspiriše, a zatim i da sve aktere u kulturi osnaži u uspostavljanju novih standarda i efikasnih mehanizama za poboljšanje trenutno postojeće dostupnosti i inkluzivnosti kulture u Novom Sadu. To će se postići kroz održivu i dugoročnu saradnju kulturnog i društvenog sektora. Želimo da intenziviramo saradnju s građanskim organizacijama i razvijemo smernice i alate koji će biti prosledeni svakoj organizaciji kulture koja učestvuje u programu *Novi Sad 2021*.

Povećanje kulturnog učešća pripadnika različitih socijalnih grupa će se postići na dva načina – kroz razvoj programa za specifične grupe i adaptiranjem velikih i najznačajnijih programa tako da budu dostupni za sve.

Glavna ciljna grupa: **Mladi**

Mladi ljudi su naša prioritarna ciljna grupa i s tim na umu udružili smo snage s **timom Evropske omladinske prestonice OPENS 2019** u organizovanju platformi namenjenih mladima u Novom Sadu. Poseban akcenat našeg programa je na kulturi za mlade, ali je najvidljiviji u projektu izgradnje Omladinskog kreativnog polisa, kojim će upravljati oba tima i koristiće se za kreativne ili umetničke aktivnosti, kao i za omladinske organizacije.

Aktivno uključivanje mladih u naš program i transformaciju grada vidljivo je kroz ceo programski most koji smo nazvali *Nada*. Tu se nalaze projekti koji direktno uključuju ovu ciljnu grupu, računajući i mlade iz socijalno osetljivih grupa. To su projekti kao što **Festival uličnog plesa** koji uključuje obrazovni i takmičarski aspekt plesa na ulicama, **Potera za igrom** je projekat koji se bavi gostoprimstvom mladih kroz koncept *Grad se igra*.

U poređenju s drugim mladim Evropljanima, naša omladina zbog sankcija ili vize za EU već godinama nije putovala, pa većinom nisu bili u direktnom kontaktu s drugim evropskim kulturama. Zato u volonterskom programu **Kultivator** želimo da predložimo program mobilnosti za njih. Taj program ćemo promovisati u školama i organizovaćemo rasprave o ulozi i funkcionisanju **Evropske unije**, pitanjima nacionalnog identiteta i evropskog državljanstva kroz program **Zamislite Evropu**.

Stariji sugrađani

Starije osobe su obično publika koju je teže uključiti, često vrlo kritički nastrojena

PO3

S16

PO3

S13

PO3

S14

PO5

S3

PO3

S19

prema savremenim umetničkim formama ili promenama u gradu i ponekad s malim finansijskim primanjima. U isto vreme, oni su veoma odana publika i često imaju dosta slobodnog vremena na raspolaganju. Želeli bismo da im posvetimo posebnu pažnju time što bismo uz podršku Grada pristupili našem *Kultivator* programu.

Takođe želimo da im ponudimo da učestvuju *Bratstvo i jedinstvo* koji se bavi uspomena grada i njegovim identitetom, gde će njihovo znanje i iskustvo biti dragoceno. U pitanju je takozvana izložba *Vremenska kapsula* bazirana na sećanju na bivšu Jugoslaviju (1943-1992) uz učešće stanovnika Novog Sada i nekoliko bivših jugoslovenskih gradova, upotpunjena video-intervjuima s akterima i mobilnim radionicama u regionu, uz pomoć studenata koji se bave istorijom, antropologijom i arhivističkim radom.

Očekivani partneri: European Network Rememberance and Solidarity, Centar za istoriju, demokratiju i pomirenje Novi Sad (Srbija), Muzej Vojvodine (Srbija), dr Katarina Živanović (Slovačka), Grad Osijek (Hrvatska).

Slična ponuda i mogući efekti upisani su u projekte *Evropski foto-album* i *Novosadski porodični foto-album*, inspirisanim sličnim programom u Marselju 2013. i Plzenu 2015. godine. *Novosadski porodični foto-album* će ponuditi priliku da se izradi kolektivni album sačinjen od pojedinačnih albuma, album o životima Novosađana, neka vrsta zajedničke fotografije grada. Ovi projekti biće završeni do prve panevropske izložbe foto-albuma, gde će po prvi put svakodnevni život Evrope biti prikazan poređenjem fotografija najmanje tri evropska grada.

Očekivani partneri: Jean-Pierre Moulères (Francuska), Hidden Pilsen (Češka), Novosadski humanitarni centar (Srbija), Organizacija Karitas (Srbija), Muzej istorije Jugoslavije (Srbija).

Osobe s invaliditetom

Zbog ograničenja na političkom nivou, spore tehnološke tranzicije u Srbiji i ekonomskih prilika, osobe s invaliditetom nisu dovoljno uključene i podržane da učestvuju u kulturnim programima, a još manje su ohrabrene za samostalnu proizvodnju kulturnih sadržaja.

U smislu infrastrukture, projekat predviđa adaptaciju postojećih mesta, sedišta i prilaza za osobe s invaliditetom, posebno one s fizičkim invaliditetom. Strategija o pristupačnosti obavezuje sve ustanove kulture da menjaju svoje prostorije u skladu s datom strategijom koja je već usvojena. Zajedno sa Zavodom za izgradnju grada, ove aktivnosti će biti realizovane u periodu od 2016. do 2020. godine.

U pogledu inkluzivne kulturne politike, očekujemo da imamo inovativan intersektorski predlog koji će podsticati kulturne aktere da saraduju s organizacijama koje se bave pitanjima invaliditeta. Razvijaćemo nove standarde, smernice i alate za učešće osoba s invaliditetom u kulturnim sadržajima, a njihova primena biće obavezna u svim kulturnim organizacijama koje učestvuju u pripremi programa *Novi Sad 2021*.

Dostupna umetnost 2021: Naravno, nećemo se zadovoljiti samo time da omogućimo dostupnost kulturnih manifestacija osobama u invalidskim kolicima i obukom za njih zaduženih volontera. Za publiku s invaliditetom planiramo poseban promotivni material u štampanom i onlajn izdanju na nekoliko jezika, a ponudićemo i posebne programe za osobe s hendikepima. Postavićemo vizuelne i perceptualne displeje koji će naglupim i gluvim osobama omogućiti da, pored vizuelizacije muzike, osete muziku kroz vibracije i niske frekvencije tonova, koristićemo usluge prevodilaca za znakovni jezik, kao i specijalne titlove, audio-opis nastupa, kataloge na Brajevoj azbuci itd.

POS

53

P03
S10

Kroz projekat *Upoznajmo kulturnu baštinu putem svih čula* utićemo na prilagođavanje prostora ustanova kulture osobama s invaliditetom i omogućiti da im dela iz kulturne baštine i savremenog stvaralaštva budu lako dostupna.

Zvučni snop je projekat održavanja performansa na javnim mestima na kojima nastupaju slabo pokretne osobe koje će izvoditi muzička dela pomoću sistema zvučnog snopa koji omogućava da čak i najmanji pokret tela proizvede zvuk.

Očekivani partneri: Accès Culture Paris (Francuska), SOŠO Milan Petrović (Srbija), Centar Živeti uspravno (Srbija), Zavod za izgradnju grada (Srbija).

Ljudi na margini društva

Za nas je veoma važno da program *Novi Sad 2021* obuhvati sve ljude koji žive u Novom Sadu. Tako će i beskućnici kroz aktuelno kritičko sagledavanje i rimejk čuvenog filma Želimira Žilnika *Crni film* imati priliku da ispričaju svoje priče i govore o tome kako vide Novi Sad. Uz pomoć lokalnih humanitarnih organizacija i nakon formiranja grupe nastavili bismo rad s njima kako bismo i za njih našli odgovarajuću ulogu u programu *Novi Sad 2021*. U saradnji s Akademijom umetnosti i lokalnim filmskim udruženjima biće sprovedeno niz radionica kroz koje će naši i evropski studenti probati da naprave svoje verzije Žilnikovog filma i tako istraže današnje uslove za beskućnike u gradu, kako bi se videlo koliko se situacija u poslednjih 50 godina promenila.

Očekivani partneri: Novosadski humanitarni centar (Srbija), Udruženje *Mafin* (Srbija), Centar za socijalni rad grada Novog Sada (Srbija).

Manjine / Kulturna različitost:

Situacija u vezi s manjinama je jedinstvena u Novom Sadu i Vojvodini. U gradu u kom čak 25% stanovnika nisu srpskog etničkog porekla, živi veliki broj manjina. Uz to je

veličina grada skoro udvostručena nakon raspada Jugoslavije, zbog velikog broja izbeglica i pridošlica iz drugih delova bivše domovine. I ranije umnogome uređena situacija na planu obrazovanja, informisanja, kulturnih potreba, jezičkih i drugih prava etničkih manjina u međuvremenu je poboljšana, ali bi grad od mirne tolerancije trebalo odlučnije da se pokrene ka proaktivnoj javnoj interkulturalnoj politici.

Interkulturalni grad Novi Sad:

Predložićemo agendu da se grad Novi Sad prijavi i postane član mreže interkulturalnih gradova Evrope da bismo olakšali razmenu interkulturalnih iskustava s drugim evropskim gradovima. Ova mreža okuplja informacije i dobre prakse u upravljanju i vrednovanju različitosti. Ona takođe nudi alate samoprocene koji omogućavaju da se poboljša naša interkulturalna praksa i pripremi nova interkulturalna strategija za grad.

Dimenzija podizanja interkulturalne svesti i promocije višejezičnosti su jasna polja gde *Novi Sad 2021* može da interveniše, a to će biti najvidljivije kroz projekte *Moba za nasleđe*, *Međunarodni festival manjinskih pozorišta* i *Raširimo okvire*.

Očekivani partneri: Gradsko veće grada Novog Sada (Srbija), Council of Europe – Inter-cultural cities programme, Centar za pozorišna istraživanja Novi Sad (Srbija), Novosadsko pozorište – Újvidéki Színház (Srbija).

Romska stanica:

Imajući u vidu specifičnu situaciju romske zajednice, spojicemo dva pristupa: specifične projekte s romskom zajednicom i za nju, i inkluzivni pristup koji povećava učešće romske populacije u redovnim aktivnostima Evropske prestonice kulture. Postoji potreba i za određenom merom podrške za izgradnju kapaciteta romskih nevladinih organizacija i promociju romske kulture u zemlji i inostranstvu.

SG
P03

P03
S5

P03
S14

Mobilna romska ambasada

Ovaj projekat nastao je na inicijativu Asocijacije *Romano ButiQ* iz Bukurešta u saradnji između projekata *Bukurešt 2021* i *Novi Sad 2021*, a ima za cilj da razmotri političku situaciju Roma u Evropi. Želeli bismo da pokrenemo evropsku političku raspravu unutar okvira EU za nacionalnu strategiju integracije koja će percepciju javnosti o Romima promeniti iz viktimizacije i mizerabilizma u percepciju punopravnih građana i kulture. Naša ideja je da organizujemo **Romsku ambasadu kao mobilnu umetničku instalaciju** koja će se kretati po javnim prostorima u nekoliko evropskih glavnih gradova, a domaćini će joj biti lokalni partneri. Ova savremena umetnička instalacija ima formu socijalnog i političkog čina. Ona će koristiti tradicionalne kodekse međunarodne diplomatije i postavice pitanje Roma kao nacije zahtevajući od posetilaca da razmisle o odnosu zasnovanom na jednakosti. Postojeći romski pasoš (*Romano Lil*) koji je izradila Međunarodna unija Roma biće dostupan na mestima na kojima će se održavati izložbe; možemo i da uspostavimo vizni režim na ulazu. Kao simbolični gest, želeli bismo da organizujemo zvaničnu večeru za ambasadore u svakoj zemlji na koju bismo pozvali predstavnike države domaćina. Mi simbolično podržavamo proces jačanja kapaciteta romske nacije kao jedne od najvećih panevropskih nacionalnih manjina.

Očekivani partneri: Asocijacija *Romano ButiQ* (Rumunija), projekat *Bukurešt 2021* (Rumunija), IRU, Jean Michel Bruyère and LFKs, Plastic Fantastic (Francuska), International Romani Union, CCFD Paris (Francuska), Inicijative romskih žena (Srbija), Open Society Foundation Bratislava (Slovačka), Foundation Centre for Contemporary Art Bratislava (Slovačka).

Naravno, planirani su i drugi projekti vezani za osobe na marginama okupljeni u mostu Duga – **Most pomirenja i migracija** i potprogramu **Lastin rep.**

5.3. OBJASNITE SVOJU STRATEGIJU ZA RAZVOJ PUBLIKE, A NAROČITO VEZU S OBRAZOVANJEM I UČEŠĆEM ŠKOLA.

Ključni principi na kojima će se zasnivati strategija razvoja publike su:

- Obrazovni programi i učešće škola;
- Izgradnja kapaciteta radnika u kulturi u oblasti razvoja publike;
- Biti bliže publici – decentralizacija kulture i mobilni programi;
- Razvoj digitalizacije;
- Pristupačnost i inkluzija;
- Participativna demokratija, rasprava o ulozi kulture i savremene estetike.

Obrazovni program i uključivanje škola

Mladi su naša prioritarna ciljna grupa, ali se mogu podeliti u tri kategorije za primenu različitih pristupa. **Deci i mladima pristupaće se primenom savremenih obrazovnih programa zasnovanih na metodama neformalnog obrazovanja.** Dečji i omladinski programi u projektu *Novi Sad 2021* biće razvijeni kroz programski tok **Samo deca** kojim će se podsticati njihova kreativnost i pristup kulturi i umetnosti na njima **primeren i razumljiv način.** Osim toga, biće realizovano i nekoliko projekata koji nisu uključeni u program, a koji su deo razvoja ove ciljne grupe kao buduće publike.

P03
S8

P03
S10

P03
S13

a) Deca

– osnovnoškolski uzrast (7–14 godina)

Kulturno-obrazovni metodički centar:

Kroz program *Novi Sad 2021* stvorili bismo metodičko čvorište za savetovanje nastavnika u razvoju kulturnih aktivnosti učenika u vezi s programskim prioritetima projekta *Novi Sad 2021*, uz mikrodonacije za aktivnosti u učionicama i van njih. Takođe, tražićemo podršku predškolskih i školskih ustanova u izradi pratećih pedagoških programa naših glavnih događaja, kako bi programe u okviru *Novi Sad 2021* posetilo što više dece.

Dečja filharmonija:

Intenzivna saradnja s budućom baletskom i muzičkom školom će se realizovati kada njena nova zgrada bude zvanično otvorena. Formiraće se i velika dečja filharmonija, gde će deca iz neprivilogovanih porodica zauzeti mesta i naučiti da sviraju muzičke instrumente. Takođe, nameravamo da za premijerni nastup dečje filharmonije pozovemo poznatog evropskog dirigenta.

b) Omladina

– srednjoškolski uzrast (15–19 godina)

U saradnji s rukovodstvom škola i profesorima umetnosti redovno ćemo informisati srednjoškolce o mogućnostima da se pridruže radu na projektu *Novi Sad 2021*. Kroz projekat **Raširimo okvire** realizovaćemo radionice za mlade s umetnicima u galerijama, dok će ih projekat **Potera za igrom** uključiti u pravljenje velike virtualne igre kroz Novi Sad.

Program vršnjačkog obrazovanja: Da bi se što više saznalo o projektima *Novi Sad 2021* i **Kultivator**, pokrenućemo aktivnosti vršnjačke edukacije u školama. Ovaj program uključuje obuku mladih ljudi o EPK i projektu *Novi Sad 2021*. U okviru njega će obučeni mladi ljudi organizovati rasprave i prezentacije za svoje vršnjake.

c) Studenti

– mladi uzrasta od 19 do 25 godina

Ovoj ciljnoj grupi će se projekat obraćati u najvećoj meri kroz formalne institucije, ali i kroz neformalna udruženja koja ih okupljaju. Uspostavljena je saradnja s Univerzitetom u Novom Sadu, te će se mnogi projekti odvijati u partnerstvu s različitim fakultetima, posebno Akademijom umetnosti koja je od početka uključena u kandidaturu. Mladi studenti će aktivno biti uključeni u programe volontiranja (**Kultivator**, **Evropa XXL**, **Međunarodni kampovi Dobar za život**), projekte razmene i razvoja karijere (**Karijerni inkubator**) i programe kroz koje će razgovarati o novim idejama za pomirenje (**Sva je naša nada s one strane**, **Pomirenje u regionu – studentska perspektiva**, **Generacija posle**).

Izgradnja kapaciteta operatera u kulturi u oblasti razvoja publike

Kroz ovaj program biće omogućeno osnaživanje i izgradnja kapaciteta radnika u kulturi s ciljem da kreiraju strategije i aktivnosti za razvoj publike u dugoročnoj perspektivi. Kroz program **Izvan zone komfora** ponudićemo mogućnosti za besplatno obrazovanje i obuku radnika u kulturi, korišćenjem novih i proverenih modela i praksi iz drugih evropskih zemalja.

Podsticanje inovacija je glavni edukativni program projekta *Novi Sad 2021* – jačanje kapaciteta gradske kulturne scene. Ovaj edukativni program u okviru doživotnog učenja za radnike u kulturi ima dvostruko težište: rad na razvoju publike postojećih kulturnih organizacija i približavanje aktivista nevladinih organizacija i državnih službenika kroz zajedničke kurseve i rad u tandemu na razvoju međunarodnih projekata saradnje.

Međunarodni projekat koji će biti sproveden uz značajan uticaj na razvoj publike je **Putujuća škola**. U pitanju je postojeći peto-

PO3 S3

PO3 S3

PO3 S15

PO3 S9

PO3 S10

PO3 S10

PO3 S19

PO3 S19

PO3 S19

godišnji evropski projekat u šest evropskih zemalja koji se bavi temama evropskog identiteta, migracijama, granicama, protestnim šetnjama, nacionalnim i regionalnim identitetom, i koji učenicima, umetnicima, aktivistima, studentima umetnosti i društvenih nauka nudi mogućnost da podele svoja iskustva u promenljivom evropskom kontekstu. Jedna od šetnji treba da se dogodi u Srbiji 2020. godine i baviće se temom partizana u Srbiji tokom Drugog svetskog rata i pitanjem nacionalnog i regionalnog identiteta u kontekstu globalizacije.

Približavanje publici – decentralizacija kulture i mobilni program

U okviru projekta *Kulturne stanice* razviće se tri nova kulturna prostora u predgrađima Novog Sada i Sremskim Karlovcima. Slično će delovati i programi *Kvart* i *Market karavan* – po kvartovima, *Pohvala pozorištu* – na javnim mestima, *Džuboks poezija na kilo* – na pijacama, *Igrališta svirališta* – na dečjim igralištima, ili *Urbani reaktor* - u stanovima građana.

Digitalizacija

Digitalizacija kulturne baštine Novog Sada započeta je i razvijaće se tokom realizacije programa *Novi Sad 2021*, kako bi se obezbedilo povećanje dostupnosti i publike. Osim toga, putem portala www.kultura.rs omogućićemo građanima da daju svoje mišljenje o programu za prestonicu kulture i da postanu građani novinari. Razvojem ove platforme želimo da putem interneta i novih medija poboljšamo kulturni angažman publike.

Tu su i brojni drugi projekti koji će se baviti digitalizacijom (*Otvorena vrata Matice srpske*) i očuvanjem kulturnog nasleđa (*U:tvrdživanje*).

Participativna demokratija

U postsocijalističkoj zemlji u kojoj je participacija bila uglavnom prazno obećanje postoji potreba da se ovaj pojam redefiniše. Štaviše, kako bismo se obratili novoj publici, nije dovoljno da se poboljšaju kanali komunikacije: publika se mora istinski uključiti. Kroz program *Novi Sad 2021* primenjivaćemo koncept kulturne demokratije po pitanjima nasleđa (*Kult:tura*), interkulturalnim pitanjima (ICC Novi Sad), projektima u kojima građani razvijaju svoje programe (dodela mikrograntova).

Imajući u vidu postojanje jaza između savremene umetničke forme i publike koja se retko okreće savremenim ili umetničkim kritičkim praksama, pokušaćemo da otvorimo prostor za raspravu o ulozi kulture u društvu i savremenoj estetici kroz projekte kao što su *Prodavnica ideja*, *Ulaz, prolaz, izlaz*, *Građani u promišljanju*. A nepovećenje između nezavisne umetničke scene, radnika u institucijama kulture i čelnika gradske kulturne politike pokušaćemo da umanjimo primenom standarda transparentnosti i demokratske prakse. Kao simbolični element konsultovanja građana želimo da organizujemo referendum o izboru naziva novog pešačkog mosta koji treba da bude izgrađen u okviru kandidature Novog Sada za EPK 2021.

P04
S7

P03
S18

P03
S18

P03
S17

P03
S7

P03
S6

UPRAVLJANJE

6.1. FINANSIJE

Gradski budžet za kulturu:

6.1.1. KOLIKI JE BIO GODIŠNJI BUDŽET ZA KULTURU U GRADU TOKOM PROTEKLIH PET GODINA?

(izuzev troškova aktuelne kandidature za Evropsku prestonicu kulture). Molimo vas da popunite tabelu u nastavku.

Godina	Godišnji budžet za kulturu u gradu (u evrima)	Godišnji budžet za kulturu u gradu (u % ukupnog godišnjeg budžeta grada)
2012.	11,552,159.95 evra	5.37 %
2013.	11,996,541.60 evra	6.36 %
2014.	11,407,912.59 evra	6.15 %
2015.	9,284,188.10 evra	5.68 %
2016.	8,053,308.78 evra	4.62 %

Grad Novi Sad je u poslednjih pet godina prosečno iz svog budžeta za kulturu izdvajao 10.458.822,20 evra ili 5,64%. U istom periodu, od 2012. do 2016. godine Grad je u

infrastrukturna održavanja kulturnih ustanova i organizacija u proseku ulagao oko 6% budžeta za kulturu.

Godina	Godišnji budžet za kulturu u gradu (u evrima)				Godišnji budžet za kulturu u gradu (u % ukupnog godišnjeg budžeta grada)			
	Novi Sad	Irig	Beočin	Sremski Karlovci	Novi Sad	Irig	Beočin	Sremski Karlovci
2012-2016.	10,458,822.20	118,315.40	396,576.70	119,923.60	5.64%	2.45%	7.54%	5.35%
Ukupan prihod	11,093,637.90				5.25%			
Ukupan prihod	10,458,822.20	634,815.70			94.28%	5.72%		

Zone 021 – Okolno područje

U tabeli su prikazana izdvajanja opština iz Zone 021 za kulturu u periodu od 2012. do 2016. godine. Podaci u tabeli ukazuju da opština Beočin s oko 16.000 stanovnika izdvaja najviše sredstava za kulturu – čak 7,54%, dok opština Sremski Karlovci, u kojoj živi duplo manje stanovnika, izdvaja 5,35%. Najmanje

sredstava za kulturu izdvaja opština Irig, s prosečnim budžetskim izdvajanjem za kulturu od 2,45% i 11.000 stanovnika.

6.1.2. U SLUČAJU DA GRAD PLANIRA DA KORISTI SREDSTVA IZ SVOG GODIŠNJEG BUDŽETA ZA KULTURU ZA FINANSIRANJE PROJEKTA **EVROPSKE PRESTONICE KULTURE**, MOLIMO VAS DA NAVEDETE PLANIRANE IZNOSSE POČEVŠI OD GODINE PODNOŠENJA KANDIDATURE DO GODINE TITULE EVROPSKE PRESTONICE KULTURE.

Grad planira da po godinama uloži sledeće iznose sredstava za projekat *Novi Sad 2021*:

Godina	Godišnji budžet za projekat EPK (u evrima)
2016.	162,500.00
2017.	1,127,095.57
2018.	1,421,716.30
2019.	1,712,911.20
2020.	2,792,045.26
2021.	3,358,955.61

Ukupna sredstva koja će Grad uložiti za kandidaturu putem godišnjeg budžeta Uprave za kulturu u proseku po godini kandidature iznose 1.762.537,32 evra. Ovaj iznos predstavlja 0,99% ukupnog budžeta Grada Novog Sada ili 16,85% njegovog budžeta za kulturu.

6.1.3. **KOLIKO BI IZNOSIO DEO UKUPNOG GODIŠNJEG BUDŽETA KOJI GRAD PLANIRA DA POTROŠI NA KULTURU NAKON GODINE TITULE EVROPSKE PRESTONICE KULTURE (U EVRIMA I U % UKUPNOG GODIŠNJEG BUDŽETA)?**

Nakon 2021. godine, Grad Novi Sad planira da izdvaja oko 650.000,00 evra više po godini za gradski budžet za kulturu. Ukupna suma bi u tom slučaju iznosila 11.108.822,20 evra, što bi predstavljalo povećanje od 5,85% ukupnog budžeta koji Grad prosečno ulaže za kulturu u poslednjih pet godina.

6.2. OPERATIVNI BUDŽET U GODINI TITULE

Prihod treba da pokriva operativne izdatke:

6.2.1. MOLIMO VAS DA OBJASNITE UKUPAN OPERATIVNI BUDŽET (ODNOSNO SREDSTVA KOJA SU IZRIČITO IZDVOJENA ZA POKRIVANJE OPERATIVNIH IZDATAKA). BUDŽET MORA DA

POKRIVA FAZU PRIPREME, GODINU TITULE, EVALUACIJU I SREDSTVA ZA AKTIVNOSTI KOJE OSTAJU KAO LEGAT.

Molimo vas da popunite tabelu u nastavku.

Ukupan prihod treba da pokrije tekuće izdatke (u evrima)	Iz javnog sektora (u evrima)	Iz javnog sektora (u %)	Iz privatnog sektora (u evrima)	Iz privatnog sektora (u %)
30,139,300.00	25.618.405,00	85	4.520.895,00	15

Prihodi iz javnog sektora:

6.2.2. PRIKAŽITE SREDSTVA KOJA TREBA DA SE DOBIJU IZ JAVNOG SEKTORA ZA POKRIVANJE OPERATIVNIH IZDATAKA.

Molimo vas da popunite tabelu u nastavku:

Prihod iz javnog sektora koji treba da pokrije operativne izdatke	U evrima	%
Nacionalna vlada	5.336.313,00	17,71
Region	7.472.889,00	24,79
Grad	12.809.203,00	42,50
EU (izuzev Nagrade <i>Melina Merkuri</i>)	2.750.060,00	9,12
Privatni sponzori	1.158.253,00	3,84
Ostalo	612.582,00	2,04
Ukupno:	30,139,300.00	100%

6.2.3. DA LI SU NADLEŽNI DRŽAVNI ORGANI ZADUŽENI ZA FINANSIRANJE (LOKALNI, REGIONALNI, DRŽAVNI) VEĆ IZGLASALI ILI SE OBAVEZALI DA ĆE SNOSITI TROŠKOVE OPERATIVNIH IZDATAKA? AKO NISU, KADA ĆE TO UČINITI?

Važeći zakonski propisi u Srbiji propisuju **jednogodišnji sistem budžetskog planiranja**. To znači da sve organizacije u javnom sektoru na kraju svake godine usvajaju finansijski plan za narednu godinu, kojim se određuje finansiranje operativnih troškova. U slučaju dobijanja titule, svi navedeni nadležni državni organi zaduženi za finansiranje (lokalni, regionalni i državni) usvojiće plan finansiranja projekta *Novi Sad 2021* za 2017. godinu u novembru i decembru mesecu 2016. godine. Ipak, predstavnici sva tri nivoa vlasti već su dali pisane garancije za pružanje pomoći u realizaciji projekta.

6.2.4. PO KOJOJ BI VREMENSKOJ DINAMICI GRAD I/ ILI ORGAN ZADUŽEN ZA PRIPREMU I REALIZACIJU PROJEKTA EVROPSKE PRESTONICE KULTURE (U DALJEM TEKSTU EPK) TREBALO DA DOBIJE SREDSTVA ZA POKRIVANJE OPERATIVNIH TROŠKOVA AKO GRAD DOBIJE TITULU EPK?

Molimo vas da popunite tabelu u nastavku (ovo pitanje je opcionalno u fazi predselekcije):

Izvor prihoda za pokrivanje operativnih izdataka	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Nacionalna vlada	/	352.476,00	756.763,00	796.577,00	1.690.205,00	1.691.402,00
Region	/	697.107,00	970.857,00	1.579.435,00	1.923.904,00	2.253.247,00
Grad	162,500.00	1,127,095.57	1,421,716.30	1,712,911.20	2,792,045.26	3,358,955.61
EU (izuzev Nagrade Melina Merkuri)	/	272.025,00	336.837,00	448.943,00	808.210,00	851.233,00
Privatni sponzori	/	42.250,00	141.345,00	142.840,00	398.252,00	433.520,00
Ostalo	/	72.087,00	99.974,00	143.549,00	148.261,00	148.704,00

6.3. PRIHODI IZ PRIVATNOG SEKTORA

6.3.1. KAKVA JE STRATEGIJA ZA PRIKUPLJANJE SREDSTAVA ZA PODRŠKU IZ PRIVATNOG SEKTORA? KAKO PLANIRATE DA UKLJUČITE SPONZORE U MANIFESTACIJE?

Strategija za prikupljanje sredstava od privatnih donatora/ sponzora biće realizovana kroz **različite mehanizme** s ciljem šireg uključivanja privatnog sektora u proces kandidature.

1. DONACIJE

Kako bi se obezbedila finansijska sredstva, biće organizovana posebna **promotivna kampanja** kroz koju će biti angažovani svi

raspoloživi javni resursi – medijske kuće, javne ličnosti, predstavnici grada, umetnici, preduzetnici i drugi. Smisao kampanje je da se podigne svest svih ciljnih grupa o značaju projekta *Novi Sad 2021* i istaknu koristi za grad i stanovnike u slučaju dobijanja titule. Na taj način se želi uticati na povećanje obima privatnih donacija. Kako bi se obezbedila transparentnost, javnost će moći da prati proces prikupljanja i trošenja sredstava putem veb-sajta www.novisad2021.rs.

2. DOGAĐAJI

Osmislićemo i razraditi detaljan plan događaja donatorskog karaktera (koncerti, interaktivne izložbe, tribine, aukcije, manifestacije itd.) za period od 2017. do 2021. godine. U ovom segmentu će se obratiti pažnja i na već postojeće manifestacije i događaje koje finansira Grad, a koji imaju potencijal da obezbede sredstva od svojih prihoda ili veliki potencijal za prikupljanje donatorskih sredstava. Iako će većina njih biti besplatna, za deo donatorskih događaja će se naplaćivati ulaznice i na taj način prihodovati. To će biti i prilika za prikupljanje sredstava putem prodaje proizvoda i putem pojedinačnih donacija. Organizovaćemo i obuke i kurseve iz oblasti kulturnog menadžmenta, marketinga i menadžmenta na društvenim mrežama, i tako ostvarivati dodatne prihode za finansiranje DOO *Novi Sad 2021* putem sistema naknade ili priloga. Veb-stranica www.novisad2021.rs će pojedinačnim donatorima ponuditi različite mogućnosti marketinga i povećanja vidljivosti, i na taj način otvoriti prostor dodatnim prihodima.

3. USLUGE

Deo naše strategije biće izrada profesionalnog dokumentarnog filma koji će pokazati kako *Novi Sad 2021* realizuje društveno korisne aktivnosti i pozitivne promene. Delovi tih snimaka će biti prikazani na društvenim mrežama i Jutjub kanalu i dostupni donatorima. Usmerićemo se k privatnom sektoru za sponzorstva, a donacije vezane za opremu ponudićemo kao deo korporativne

strategije društvene odgovornosti privatnih kompanija.

Prikupljanje sredstava kroz uključivanje umetnika u privredne tokove realizovaće se kroz programski tok **Kreativnost na delu** u okviru koga je planirano da se zainteresovani umetnici preorijentišu na kreativne industrije. Zauzvrat, uspešni privrednici bi udeo ostvarenih sredstava ulagali u razvoj programa *Novi Sad 2021*.

4. SPONZORSTVA

U Novom Sadu ima oko 7.500 preduzeća, dominantno u privatnom vlasništvu, od kojih 0,94% spada u velika, 3,74% u srednja i 95,32% u mala preduzeća. Preduzetničkih radnji ima oko 14.000. Dominantne grane su trgovina, saobraćaj i prerađivačka industrija (naročito proizvodnja hrane, pića, duvana, papira i celuloze). U Novom Sadu posluje čak 28 banaka i 24 osiguravajuća društva.

Imajući u vidu da su dominantna u privredi, veći fokus će biti na malim i srednjim preduzećima koja će izdvojiti manja sredstva, ali će ta sredstva zbirno, na nivou od 4 godine, biti značajna. U tom segmentu prikupljanja sredstava posebna pažnja će se obratiti na poreske olakšice koje Grad može da ponudi svim donatorima i sponzorima – lokalne takse, porezi, besplatne koncesije.

Javna preduzeća kao što je Naftna industrija Srbije – NIS biće pozvana da se uključe u projekat. IT sektor, privredna grana koja se sve više razvija u gradu, ima posebno važnu ulogu u obezbeđivanju tehničke podrške i sponzorstva za planirane događaje.

Uz to će i akcija **Kuturni vitezovi**, planirana za izvođenje u svim ugostiteljskim objektima i trgovinama, podrazumevati da se jedan manji deo od svake transakcije u periodu od 2017. do 2021. godine odvoji za EPK. Svi privredni subjekti koji budu pristali na ovakav vid saradnje biće vidno obeleženi logom *Novi Sad 2021* putem stikera s kju-ar

(eng. *QR*) kodovima kandidature. Na ovaj način će građani i turisti moći da vide ko se sve opredelio da podrži projekat i na taj način biće ohrabreni da i sami to učine.

5. PRIKUPLJANJE (DOBROVOLJNIH) PRILOGA

Novi Sad 2021 će biti veoma aktivan na platformi koja će biti kreirana za potrebe finansiranja pojedinih projekata sredstvima prikupljenim od svih zainteresovanih lica. Ova vrsta platforme koristiće se za obezbeđivanje mikrodonacija za lokalne projekte, ali i za plasiranje proizvoda kreativnih industrija. Vreme i energija našeg menadžmenta zaduženog za prikupljanje sredstava biće posvećeni sticanju najšire podrške za finansiranje, širenju informacija i animiranju lokalne zajednice da bude aktivna u odabranim platformama za prikupljanje (dobrovoljnih) priloga i na društvenim mrežama.

6. REKLAMIRANJE I MARKETING

Tim za realizaciju strategije prikupljanja sredstava će se fokusirati i na komercijalni aspekt. To podrazumeva da će se na više lokacija u Novom Sadu, a prvenstveno u

okviru Omladinskog kreativnog polisa, prodavati originalni suveniri, umetnička dela, rekviziti, tradicionalni proizvodi kraja, koji će biti obeleženi vizuelnim identitetom projekta *Novi Sad 2021*. U okviru ovog dela će se angažovati lokalni umetnici i umetnička udruženja, koja će, u saradnji s timom projekta kandidature, raditi na izradi i prodaji suvenira u svojim ateljeima.

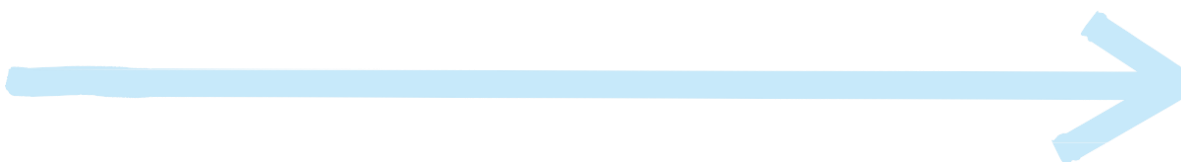
Novi Sad godišnje poseti oko 120.000 turista, od čega je preko 70.000 inostranih turista. Grad do sada nije izradio sopstvene suvenire, kao ni njihovu prodajnu mrežu, što predstavlja dobru priliku za kreiranje suvenira EPK *Novi Sad 2021*, za veću vidljivost projekta i dodatno prikupljanje sredstava.

Operativni izdaci:

6.3.2. MOLIMO VAS DA POPUNITE TABELU KOJA JE DATA U NASTAVKU I DATE PRESEK OPERATIVNIH IZDATAKA.

Tabela operativnih izdataka:

Rashodi/ troškovi programa (u evrima)	Rashodi/ troškovi programa (u %)	Promocija i marketing (u evrima)	Promo- cija i marke- ting (u %)	Zarade, režijski troškovi i administracija (u evrima)	Zarade, režijski troškovi i adminis- tracija (u %)	Ostalo (molimo nave- dite, u evrima)	Ostalo (molimo nave- dite, u %)	Ukupni operativni izdaci
22.604.475,00	75	3,918,109.00	13	3,616,716.00	12	-	0.00	30,139,300.00

6.3.3. PLANIRANA DINAMIKA
UTROŠKA OPERATIVNIH
IZDATAKA

(OVO PITANJE JE OPCIONALNO
U FAZI PREDSELEKCIJE).

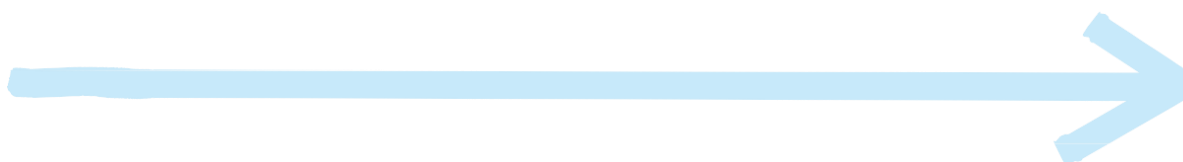
Vremenska dinamika utroška*	Rashodi/troškovi programa (u evrima)	Rashodi/troškovi programa (u %)	Promocija i marketing (u evrima)	Promocija i marketing (u %)	Zarade, režijski troškovi i administracija (u evrima)	Zarade, režijski troškovi i administracija (u %)
2016.	20.250,00	0.09	48.750,00	1.24	93.500,00	2.59
2017.	3,772,686.88	16.69	575,570.21	14.69	458,961.26	12.69
2018.	4,082,368.19	18.06	825,153.76	21.06	617,011.75	17.06
2019.	3,004,134.73	13.20	677,441.05	17.29	625,330.20	17.29
2020.	5,418,292.00	23.97	821,627.46	20.97	758,425.35	20.97
2021.	5,730,234.41	25.35	797,335.18	20.35	772,168.87	21.35
2022.	352,630.46	1.56	93,755.99	2.40	104,609.55	2.89
2023.	244,128,33	1.08	78,475,35	2.00	186,709,02	5.16

6.4. BUDŽET ZA KAPITALNE
IZDATKE:

JAVNOG SEKTORA A ZA POKRI-
VANJE KAPITALNIH IZDATAKA U
VEZI S GODINOM TITULE. MOLIM
O VAS DA POPUNITE TABELU U
NASTAVKU:

6.4.1. PRIKAZ SREDSTAVA KOJA
TREBA DA SE OBEZBEDE IZ

Prihod iz javnog sektora za pokrivanje kapitalnih izdataka	U evrima	%
Nacionalna vlada	1,785,947.50	5.22
Region	17,474,057.00	51.03
Grad	1,692,755.50	4.94
EU (izuzev Nagrade Melina Merkuri)	2,388,090.00	6.97
Ostalo	10,902,350.00	31.84
Ukupno	34,243,200.00	100

6.4.2. DA LI SU NADLEŽNI DRŽAVNI ORGANI ZADUŽENI ZA FINANSIRANJE (LOKALNI, REGIONALNI, DRŽAVNI) VEĆ IZGLASALI ILI SE OBAVEZALI DA ĆE SNOSITI TROŠKOVE KAPITALNIH IZDATAKA? AKO NISU, KADA ĆE TO UČINITI?

Investicioni planovi za infrastrukturne projekte u gradovima i opštinama u Republici Srbiji se, saglasno važećem zakonodavstvu Republike Srbije, donose na godišnjem nivou, odnosno Grad Novi Sad donosi finansijske planove izgradnje objekata i infrastrukture svake godine u decembru mesecu za narednu godinu. Ovo otvara mogućnost da se, osim postojećih, planiraju i drugi infrastrukturni projekti i omogućuje fleksibilan pristup u slučaju postojanja potrebe za intervencijama i izmenama iz godine u godinu.

Ipak, svi navedeni infrastrukturni projekti planirani su na osnovu strategija i urbanističkih planova koje je usvojila Skupština Novog Sada. Prema usvojenom urbanističkom planu („Službeni list Grada Novog Sada“, br. 3/2012) planirana je izgradnja nove zgrade muzičke i baletske škole i određeno je da radovi započnu u septembru 2016. godine. Za **Omladinski kreativni polis (OKP)**, planska dokumentacija je u procesu izrade i biće završena u jesen 2016. godine. Završetak plana će omogućiti izradu finansijskog plana koji će se definisati u budžetu Grada Novog Sada za 2017. godinu. Izgradnja novog pešačkog i biciklističkog mosta usvojena je urbanističkim planom („Službeni list Grada Novog Sada“, br. 16/2007), a nalazi se i na listi projekata Strategije održivog razvoja Novog Sada za period 2016–2020. Izgradnja kulturnih centara na Novom naselju („Službeni list Grada Novog Sada“, br. 19/2007), Klisi („Službeni glasnik Grada Novog Sada“, br. 13/2012)

i u Sremskim Karlovcima („Službeni list Opštine Sremski Karlovci“, broj 4/2016), takođe je omogućena donošenjem detaljnih urbanističkih planova. Studija oblikovanja zelenih oaza i malih javnih prostora urađena je u skladu s usvojenom urbanističkom dokumentacijom Novog Sada i ona pokriva projekat **46 urbanih džepova**.

6.4.3. KAKVA JE VAŠA STRATEGIJA PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA TRAŽENJE POMOĆI IZ PROGRAMA UNIJE/ SREDSTAVA ZA POKRIVANJE KAPITALNIH IZDATAKA?

Imajući u vidu kompleksnost i složenost procedura kod infrastrukturnih projekata koji predstavljaju kapitalna ulaganja, poseban akcenat ćemo staviti na povezivanje i tešnju saradnju među svim akterima u ciklusu jednog infrastrukturnog projekta – od Gradske uprave i nadležnih odeljenja do samih izvršioaca i projekatnata. Deo ove strategije biće i saradnja sa **SLAP bazom infrastrukturnih projekata**, kao i postojećom **Upravom za kapitalna ulaganja AP Vojvodine**. **SLAP** predstavlja bazu svih nacionalnih infrastrukturnih projekata i omogućava svim potencijalnim donatorima i investitorima da na lak i pregledan način steknu uvid u stanje određenog infrastrukturnog projekta.

Procenjujemo da će na investicione projekte u okviru *Novi Sad 2021* na godišnjem nivou biti uloženo oko 55% ukupno opredeljenih sredstava iz **IPA** pretpriprustupne pomoći namenjene Srbiji. Imajući to u vidu ostvarićemo dobru i kontinuiranu saradnju s nadležnim ministarstvima, koja su glavni učesnici i akteri u procesu programiranja ovih sredstava. Infrastrukturni projekti će se usmeriti uglavnom ka sredstvima iz **IPA II (INTERREG CBC programa)**, **MISP** i **Horizont 2020** programa.

6.4.4. PO KOJOJ VREMENSKOJ DINAMICI BI GRAD I/ ILI ORGAN ZADUŽEN ZA PRIPREMU I REALIZACIJU PROJEKTA EVROPSKE PRESTONICE KULTURE TREBALO DA DOBIJE SREDSTVA ZA POKRIVANJE

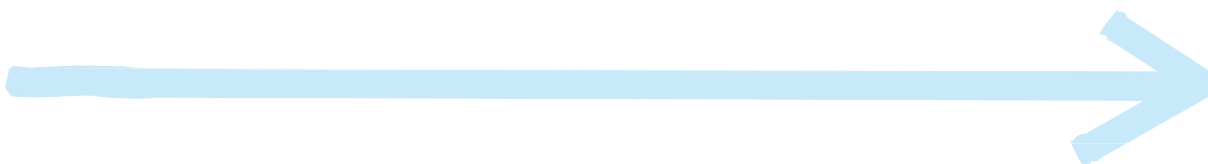
KAPITALNIH IZDATAKA AKO GRAD DOBIJE TITULU EPK? MOLIMO VAS DA POPUNITE TABELU U NASTAVKU (OVO PITANJE JE OPCIONALNO U FAZI PREDSELEKCIJE):

Izvor prihoda za kapitalne izdatke	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Nacionalna vlada	/	596,262.00	535,600.00	362,085.50	328,000.00	/
Region	/	1,692,755.50	/	/	/	/
Grad	/	8,974,057.00	7,000,000.00	1,500,000.00	/	/
EU (izuzev Nagrade <i>Melina Merkuri</i>)	/	477,600.00	534,000.00	614,890.00	433,600.00	328,000.00
Ostalo (privatna preduzeća)	/	3,270,705.00	5,451,175.00	1,635,352.50	545,117.50	/

6.4.5. AKO JE PRIKLADNO, MOLIMO VAS DA OVDE DATE TABELU KOJA SADRŽI TAČNE IZNOSE SREDSTAVA KOJA

ĆE BITI ULOŽENA ZA NOVU KULTURNU INFRASTRUKTURU KOJA ĆE SE KORISTITI TOKOM GODINE TITULE.

Projekat	Procena troškova
Omladinski kreativni polis (OKP)	16.65 million evra
Nova muzička i baletska škola	14.5 million evra
Novi most preko Dunava	2,236,000 evra
Kulturne stanice	
Novo Naselje	370,000 evra
Klisa	181,500 evra
Sremski Karlovci	145,000 evra
46 urbanih džepova	160,700 evra

6.5. ORGANIZACIONA STRUKTURA

6.5.1. PLANIRANI METOD UPRAVLJANJA I STRUKTURA RASPODELE POSLOVA VEZANIH ZA REALIZACIJU GODINE TITULE EVROPSKE PRESTONICE KULTURE.

DOO Novi Sad 2021

U slučaju pozitivne odluke, u prvom kvartalu 2017. godine pristupi ćemo osnivanju DOO Novi Sad 2021.

Jedna od prednosti društva s ograničenom odgovornošću je **efikasnost i fleksibilnost upravljanja, nezavisnost u poslovanju, mogućnost samostalnog formiranja upravljačke strukture društva i uspostavljanje mešovitog modela finansiranja.** Ovaj model znatno će olakšati pribavljanje sredstava iz većeg broja izvora i s više nivoa vlasti i tako umanjiti zavisnost od jednog izvora finansiranja i izloženost političkim pritiscima. S druge strane, ova organizacija će biti najtešnje povezana s gradskom administracijom i lokalnim vlastima jer **će biti osnovana od strane Grada Novog Sada.**

6.5.2. KAKO ĆE TA STRUKTURA BITI ORGANIZOVANA NA NIVOU UPRAVE? MOLIMO DA POJASNITE KOJE/-A ĆE LICE/-A IMATI KRAJNJU ODGOVORNOST ZA GLOBALNO UPRAVLJANJE PROJEKTOM.

Skupština društva

Skupština je najviši organ društva, a članovi društva će biti imenovani osnivačkim aktom i činiće ih zaposleni u organizaciji, što će omogućiti demokratičnost i participativnost u procesu upravljanja organizacijom.

Skupština imenuje i razrešava članove Nadzornog odbora, usvaja izveštaje Nadzornog odbora, odobrava finansijske izveštaje i odluke o isplatama članovima, odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala itd.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora biće imenovani osnivačkim aktom DOO Novi Sad 2021. Članovi su predstavnik Gradske uprave za kulturu, predstavnik Univerziteta u Novom Sadu, predstavnik iz sektora turizma, međunarodni nezavisni ekspert za EPK, predstavnik omladinskog sektora, predstavnik javnog medijskog servisa. Nadzornim odborom predsedavaće Momčilo Bajac, koji je u pripremnom periodu kandidature obavljao funkciju programskog direktora.

Nadzorni odbor će vršiti superviziju i monitoring nad sprovođenjem Strategije Novi Sad 2021. Ovo telo doneće i odobriće sve važne odluke koje se odnose na vlasničku strukturu i poslovne rezultate i kontrolisaće zakonitost svih procedura. Takođe, imenovaće umetničkog direktora, na predlog Umetničkog saveta i tima konsultanata koji čine bivši menadžeri EPK s kojima Novi Sad 2021 saraduje.

Nadzorni odbor imenovaće i glavnog evaluatora koji koordinira internu evaluaciju i monitoring i raspisaće javni poziv za izbor organizacije koja će vršiti eksternu evaluaciju.

Počasni odbor

Počasni odbor će biti koncipiran kao stručno savetodavno telo, imenovano od strane Nadzornog odbora, koje će izvršnom direktoru obezbediti stalnu stručnu podršku u procesu donošenja relevantnih odluka, bilo da se radi o ekonomskim pitanjima grada ili o kulturnim aktivnostima. Počasni odbor daje svoje mišljenje o Strategiji koju predlaže Nadzorni odbor.

Članovi Počasnog odbora će biti predstavnici Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, predstavnik Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje, istaknuta preduzetnička ličnost iz privatnog sektora, predstavnik uspešnog javnog preduzeća i predstavnici partnerskih opština koje će imenovati Nadzorni odbor. Počasnim odborom će predsedavati gradonačelnik Novog Sada.

Savet građana

Savet građana je nezavisni organ koji predstavlja participativan element u organizacionoj strukturi kako bi se osigurao kontinuirani dijalog i uvažavala mišljenja naših sugrađana o projektu *Novi Sad 2021*.

Izvršni direktor

Izvršni direktor će koordinirati celokupnim menadžment timom i biće zadužen za upravljanje, koordinaciju i implementaciju aktivnosti DOO *Novi Sad 2021*, na osnovu usvojene strategije. On/ona će biti zadužen/-a za budžet i kontinuirano savetovanje s umetničkim direktorom, a usko će sarađivati s menadžerom za međunarodnu saradnju.

Izvršni direktor je odgovoran za obezbeđivanje kontinuirane političke podrške i uredno finansiranje projekta.

Zamenik izvršnog direktora / Menadžer administracije

Izvršni direktor imenuje zamenika izvršnog direktora koji će mu/joj pomagati u koordinaciji poslova upravljanja ljudskim resursima, marketinga i odnosa s javnošću, podnošenju zahteva za evropske fondove i u administrativnim poslovima. Njegov/njen zadatak biće da obezbedi sigurnost, kontinuitet i efikasnost svakodnevnih poslova radnih timova.

Zamenik izvršnog direktora je istovremeno i menadžer administracije, što znači da je on/ona odgovoran/-a i za pravne poslove i ugovorne odnose sa umetnicima i izvođačima, kao i za sprovođenje postupaka javnih nabavki.

Zamenik izvršnog direktora će koordinirati realizaciju investicionih projekata, što znači da će on/ona pratiti planiranje i realizaciju infrastrukturnih projekata. Ova pozicija će biti popunjena tokom 2017. godine, na osnovu procesa selekcije.

Umetnički savet

Zajedno s timom za izradu aplikacije i na čelu s međunarodno priznatom pijanistkinjom Ritom Kinkom, Umetnički savet je izradio umetničku viziju i programsku strukturu finalne verzije projekta *Novi Sad 2021*. U procesu monitoringa je utvrđeno da će dalji rad biti efikasniji ukoliko odgovornost za taj segment preuzme jedno lice koje će tako postati umetnički direktor. Kako bi se zadržala demokratičnost u procesu dizajniranja i sprovođenja umetničkog koncepta, postojeći Umetnički savet će se transformisati u savetodavno telo koje treba da obezbedi stalnu stručnu, kreativnu podršku i smernice umetničkom direktoru u procesu donošenja odluka.

Umetnički direktor

Umetnički direktor će biti odgovoran za umetnički program u celini. On/ona će uživati punu autonomiju u

planiranju umetničkog aspekta. On/ona će biti zadužen/-a za stručno i nezavisno ispunjavanje umetničke vizije *Novi Sad 2021* u skladu s programskim konceptom. Naročito je važno da umetnički direktor treba da oblikuje prepoznatljiv i autentičan estetski profil programa i preuzme ulogu „društvenog istražitelja“, koji će se baviti pitanjem razvoja aktivne publike i participacije.

Svakodnevni rad umetničkog direktora podrazumevaće kontinuiranu blisku saradnju s *menadžerima mostova*, kao i koordinaciju s drugim menadžerima produkcije i njihovim organizacionim timovima.

Menadžeri mostova

Umetnički direktor, u saradnji s menadžerom ljudskih resursa imenuje menadžere mostova. Posao menadžera mostova podrazumevaće koordinaciju realizacije projekata prema tematskoj grupi odnosno „mostu“. Menadžeri mostova će redovno i blagovremeno izveštavati umetničkog direktora o napretku projekata. Oni će takođe biti odgovorni za realizaciju nosećih programa.

Menadžer jednog od mostova će ujedno biti i zamenik umetničkog direktora. Biće izabran/-a 2017. godine i pomagaće umetničkom direktoru u procesu operativnog sprovođenja umetničkog koncepta.

Menadžeri produkcije

Menadžeri produkcije će biti zaduženi za infrastrukturu, opremu i upravljanje samim događajima. Zajedno s menadžerom ljudskih resursa koordiniraće rad volontera i preuzeti odgovornost za evaluaciju svakog projekta u skladu sa zadatim kriterijumima.

Menadžer ljudskih resursa

Menadžer ljudskih resursa odgovara za kvalitet kadra i kvalifikacionu strukturu. Sprovodiće proces selekcije i regrutacije, vršiti evaluaciju ljudskih resursa procenjujući njihove rezultate i domete i u skladu

s tim će podnositi izveštaje programskom direktoru i zameniku izvršnog direktora, i uvoditi neophodne korekcije.

Ova pozicija biće popunjena tokom 2017. godine, na osnovu transparentnog procesa selekcije.

Menadžer participativnih procesa

On ili ona treba da obezbedi mogućnost ciljnim grupama i posetiocima da stupe u interakciju s EPK programom kroz posredovanje i visokokvalitetne i smislene metode participacije.

On/ona će biti zadužen/-a i za regrutovanje i koordiniranje rada volontera.

Menadžer za međunarodnu saradnju

Menadžer za međunarodnu saradnju biće odgovoran za lokalno i međunarodno povezivanje i umrežavanje, kao i za komunikaciju projekta *Novi Sad 2021* s institucijama EU. To obuhvata menadžment međunarodnih odnosa i menadžment u lokalnoj zajednici.

Njegov/njen zadatak biće da uspostavlja i održava odnose sa stranim umetnicima i međunarodnim agencijama, operaterima, partnerskim gradovima, evropskim institucijama – pre, za vreme i nakon godine titule. Takođe, biće zadužen/-a za održavanje odnosa s regionalnim javnim i privatnim institucijama i grupama, turističkim organizacijama i operaterima, kako bi se obezbedilo njihovo aktivno uključivanje u poslove *Novi Sad 2021*. Planirano je da Vuk Radulović, koji je i tokom pripreme kandidature vršio ovu funkciju, zauzme ovu poziciju u 2017. godini.

Menadžer zadužen za finansije i prikupljanje sredstava

Menadžer zadužen za finansije i prikupljanje sredstava biće odgovoran za upravljanje budžetom i finansijama, rukovodiće službom računovodstva i koordinirati rad tima za prikupljanje sredstava i donacije. On će biti odgovoran za operativni budžet, ekonomsko

upravljanje organizacijom i finansijsku sigurnost programa. Poseban cilj pred menadžerom zaduženim za finansije i prikupljanje sredstava biće da omogući raznolikost izvora finansiranja, odnosno veći broj finansijera. On/ona će biti odgovoran/-rna za stvaranje prihoda i zaradu organizacije iz primarnih kulturnih i sekundarnih komercijalnih aktivnosti i dostavljajući finansijske izveštaje monitoringa i evaluacije Nadzornom odboru i glavnom evaluatoru.

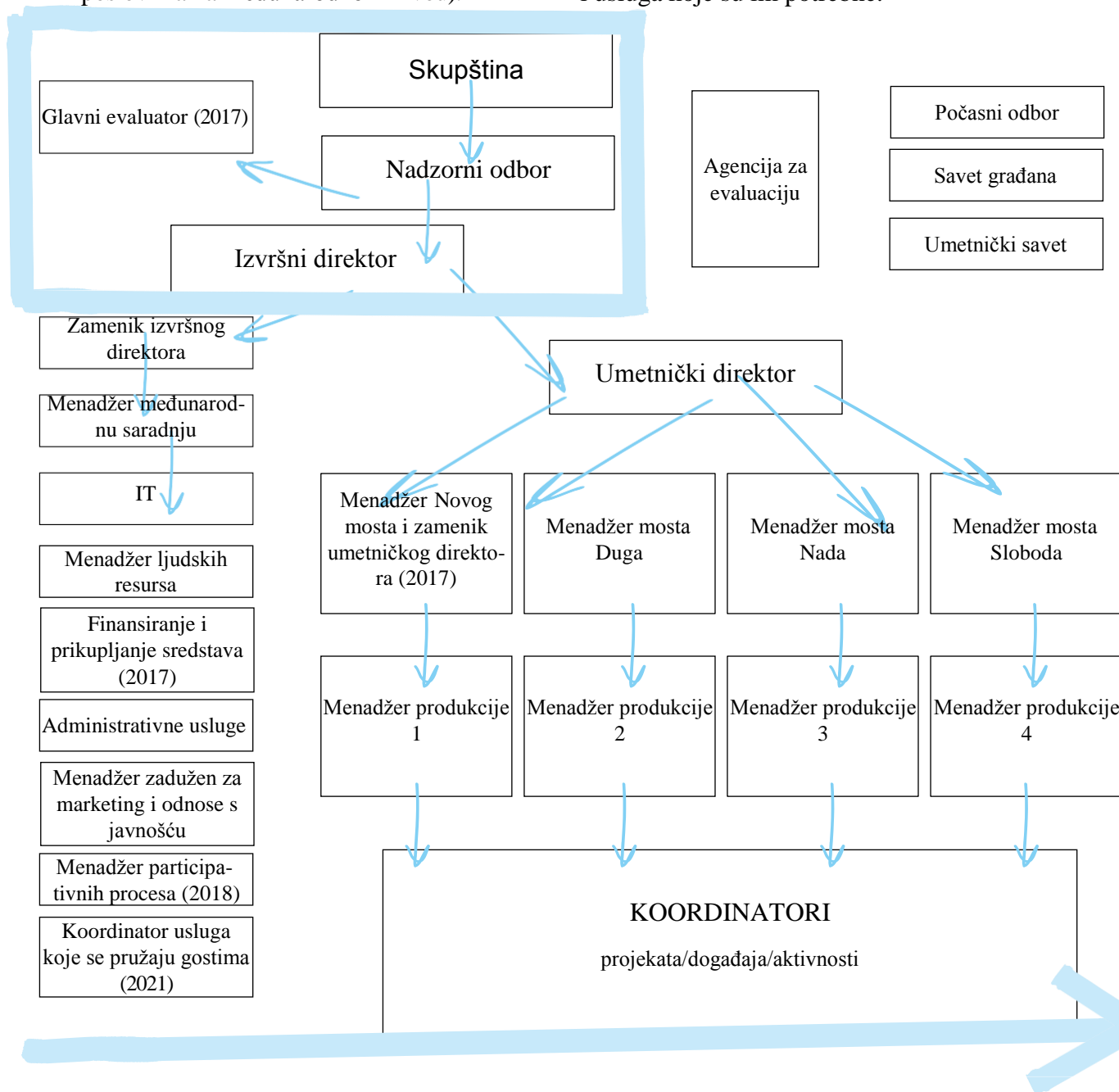
Pozicija finansijskog i fandrejzing menadžera biće popunjena u 2017. godini na osnovu kriterijuma za selekciju potencijalnih kandidata (7–10 godina iskustva u finansijskim poslovima na međunarodnom nivou).

Menadžer zadužen za marketing i odnose s javnošću

Posao menadžera zaduženog za marketing i odnose s javnošću podrazumeva primenu i dalji razvoj marketinške i medijske strategije, kao i kontinuirane odnose s javnošću. Osoba koja će obavljati ovaj posao, prema kriterijumima selekcije, moraće da ima najmanje pet godina iskustva u obavljanju marketinških poslova u projektima sličnog obima na međunarodnom nivou.

Koordinator usluga koje se pružaju gostima

On/ona će biti zadužen/-a za koordinaciju smeštaja i prevoza za učesnike i obezbeđivanje svih informacija i usluga koje su im potrebne.

6.5.3. KAKO ĆETE OBEZBEDITI DA KADROVI ZA OVU STRUKTURU IMAJU ODGOVARAJUĆE KVALIFIKACIJE I ISKUSTVO ZA PLANIRANJE, UPRAVLJANJE I REALIZACIJU KULTURNIH PROGRAMA U GODINI TITULE?

Način na koji će biti birani ključni učesnici u projektu biće demokratski i transparentan – putem javnog poziva, a od kandidata će se očekivati da poseduju kompetencije i iskustvo na istim ili sličnim poslovima. Biće neophodno da osoblje na ključnim mestima bude spremno i sposobno da deli istu viziju i vrednosti, odnosno da uspešno sprovede viziju *Novi Sad 2021*.

6.5.4. KAKO ĆETE OBEZBEDITI ODGOVARAJUĆU SARADNJU IZMEĐU LOKALNIH VLASTI I OVE STRUKTURE, UKLJUČUJUĆI I UMETNIČKI TIM?

Prisustvo predstavnika gradske vlasti u Nadzornom odboru obezbediće maksimalnu podršku i neposrednu vezu između vizije i misije DOO *Novi Sad 2021* i gradske Strategije dugoročnog razvoja grada, a naročito Strategije kulturnog razvoja. Gradonačelnik, predstavnici lokalnih i regionalnih izvršnih organa članovi su Počasnog odbora. Međusobno ukrštanje članstva, odgovornosti i delokruga rada ovih tela garantuje sinhronizovan rad, međusobno uvažavanje, efikasnost i kontinuitet, nezavisno od eventualnih političkih promena.

6.5.5. NA OSNOVU KOJIH KRITERIJUMA I POD KOJIM USLOVIMA SE BIRAJU ILI ĆE BITI IZABRANI IZVRŠNI DIREKTOR I UMETNIČKI DIREKTOR? KOJA SU ILI KOJA ĆE BITI NJIHOVA ZADUŽENJA I ODGOVORNOSTI?

Izvršni direktor

Izvršni direktor će biti imenovan osnivačkim aktom Društva. Kandidat koji je obavljao ovu funkciju u periodu pripreme Novog Sada za EPK, Nemanja Milenković, potencijalni je izvršni direktor DOO *Novi Sad 2021*.

On je do sada, kao izvršni direktor pokazao sposobnost formulacije održive i prepoznatljive srednjoročne i dugoročne razvojne strategije. On poseduje izvanredne liderske veštine i odličan osećaj za vreme i prostor. On ima viziju za najmanje pet godina unapred, razume neposrednu okolinu i povezuje je sa širim okruženjem. U stanju je da motiviše saradnike i uspostavi tim koji deli istu viziju; komunikativan je, razmišlja strateški, etičan je, ima sposobnost empatije i iskustvo uspeha u vođenju sličnih respektabilnih internacionalnih projekata.

Umetnički/-a direktor/-ka

Umetnički/-a direktor/-ka će biti imenovan/-a 2017. godine.

Kako bi se zadržao kontinuitet i veza s dosadašnjim radom Umetničkog saveta, poželjno je da za umetničkog direktora/-ku bude izabran član Umetničkog saveta.

U tom smislu, neophodno je da ovu funkciju zauzme neko ko se svojim radom potvrdio kao kreativan i originalan umetnik, ko

je sposoban da razmišlja konceptualno, da uspostavi rezonantnost i vibrantnost u odnosu sa sredinom u kojoj stvara, da ima izgrađenu mrežu kontakata s umetnicima, umetničkim institucijama i agentima širom Evrope i sveta.

6.6. REZERVNI PLAN / PLAN POSTUPANJA U VANREDNIM SITUACIJAMA.

6.6.1. DA LI STE SPROVELI ILI PLANIRALI SPROVOĐENJE PROCENE RIZIKA?

Prilikom planiranja projekta posebnu pažnju posvetili smo upravljanju rizicima. Svesni činjenice da svaki projekat može da naiđe na izazove, odlučili smo se da sve rizike sagledamo i unapred osmislimo rezervni plan kako bi projekat mogao nesmetano da se realizuje. Kako bismo ustanovili potencijalne rizike u projektu *Novi Sad 2021*, nakon prethodnih sekundarnih istraživanja i razgovora s ekspertima, pristupili smo izradi SVOT (eng. *SWOT: strengths-weaknesses-opportunities-threats*) analize. Cilj je da sve slabosti pretvorimo u buduće snage/ prednosti.

6.6.2. KOJE SU GLAVNE PREDNOSTI I SLABOSTI VAŠEG PROJEKTA?

Prednosti	Slabosti
Postojanje strategije u oblasti kulture na gradskom nivou i ujednačena vlast na svim nivoima.	Neiskustvo u sprovođenju strategija.
Razvijen sektor kreativnih industrija.	Nezainteresovanost umetnika da se uključe u sektor kreativnih industrija, zatvorenost kreativnih industrija za ostale grane umetnosti. Nepostojanje kreativnog središta.
Postojanje Fonda <i>Evropski poslovi</i> , Kancelarije AP Vojvodine u Briselu, Deska Kreativna Evropa Srbija, Uprave za kapitalne investicije, razvojnih agencija, klastera i velikog broja nevladinih organizacija u sektoru kulture.	Mali broj organizacija, institucija i umetnika upoznat s prilikama za finansiranje projekata.
Postojanje infrastrukture i sistema funkcionisanja ustanova kulture (pozorišta, muzeji, galerije, biblioteke, Matica srpska, Arhiv grada, Kapela mira).	Nedovoljan broj manjih objekata kulture – nedovoljna decentralizovanost. Slaba posećenost ustanova kulture. Staromodni način prezentovanja kulturnih sadržaja. Radnici u kulturi nedovoljno poznaju savremene metode menadžmenta.
Bogata kulturna baština i najveći spomenik kulture - Petrovaradinska tvrđava.	Nedovoljna briga o kulturnoj baštini i njeno predstavljanje na moderan i prijemčiv način za različite ciljne grupe.
Započet proces digitalizacije kulturne baštine grada i stavljen u službu građana i posetilaca novog sada.	Tromost u realizaciji i nedovoljna povezanost s evropskim digitalnim platformama kao što je <i>Europeana</i> . Komplikovana procedura zaštite autorskih prava.
Udruženje umetnika, umetničke kolonije, veliki broj ateljea i priznatih umetnika širom Evrope. Grad umetnika i nezavisne kulturne scene.	Nedovoljna povezanost umetnosti s privredom. Nedovoljno promovisane umetničke kolonije.
Akademija umetnosti u Novom Sadu, Srednja umetnička i Visoka umetnička škola, Univerzitet u Novom Sadu koji broji oko 50.000 studenata.	Nedovoljna uključenost studenata u kulturni život grada.
Partnerstvo s prethodnim prestonicama kulture kao i gradovima-pobratimima Novog Sada (Pečuj, Dortmund, Linc, Košice, Plzen, Marselj).	Nedovoljna umreženost radnika u kulturi s kolegama iz Evrope.
Grad rebrendiran u duhu mladog grada, grada kulture, grada mira i pomirenja, grada otvorenog prema svima koji žele da žive i rade u njemu.	Grad nedovoljno brendiran kao grad kulture, najvećeg broja nacionalnih manjina i grad mira.
Multikulturalnost – 21 nacionalna zajednica živi i funkcioniše u gradu Novom Sadu.	Nepostojanje dovoljne komunikacije između pripadnika manjinskih zajednica i većinskog stanovništva – prave interkulturalnosti.

Prednosti	Slabosti
Odlična povezanost grada s Evropom i Azijom u svim vidovima transporta.	Neiskorišćenost geografskog potencijala Novog Sada i Zone 021. Nedovoljno iskorišćeni kapaciteti u području Zone 021. Nedovoljan broj manjih infrastrukturnih objekata u području Zone 021.
Dovoljan broj smeštajnih kapaciteta.	Nedovoljno izgrađeni kapaciteti za pružanje što boljeg doživljaja turistima i nedovoljno visok kvalitet pružanja usluga.
Umetnici su započeli osvajanje prostora Omladinskog kreativnog polisa koji je već bogat kulturnim sadržajima.	Nedovoljno korišćenje svih industrijskih objekata u okviru Omladinskog kreativnog polisa i potencijala zapuštenog industrijskog nasleđa uopšte.
Infrastrukturni potencijali za realizaciju kulturnih programa u manjim lokalitetima – sistem mesnih zajednica i program koncipiran da utiče na razvoj publike njihovim aktivnim uključivanjem.	Građani nedovoljno razumeju savremenu i amatersku umetnost, centralizovani kulturni sadržaji.
Politička ujednačenost, samim tim i finansijska stabilnost.	Slaba spremnost građana, privrednog i javnog sektora da participiraju u finansiranju projekta.
Grad festivala i informaciono-tehnološke (ICT) industrije.	Nedovoljna povezanost i umreženost festivala i ICT industrije.
Organizaciona struktura u skladu s potrebama i specifičnostima projekata i odabranim strategijama delovanja (projektno orijentisana).	Promene članova tima <i>Novi Sad 2021</i> .
Program je participativno koncipiran i naglašava evropsku dimenziju projekta.	Sklonost stanovnika k apatiji prema kulturnim sadržajima usled česte izloženosti samo zabavnim programima (rijaliti-šouovima).
Realno isplaniran budžet na osnovu trenutnog stanja.	Usporavanje efikasnog vođenja budžeta usled mnogo administracije i loših finansijskih procedura.
Izgrađen i umrežen omladinski sektor i kandidatura grada za omladinsku prestonicu Evrope.	Mogućnost nedobijanja titule Omladinska prestonica Evrope.

6.6.3. K AKO PLANIRATE DA PREVAZIĐETE SLABOSTI, UKLJUČUJUĆI I KORIŠĆENJE ALATKI ZA UBLAŽAVANJE RI-

ZIKA I PLANIRANJE, IZRADU PLANA ZA POSTUPANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA / REZERVNOG PLANA?

SLABOST	MOGUĆNOST	UTICAJ	PREDLOG REŠENJA
Nedovoljno prikupljenih sredstava za realizaciju svih planiranih projekata, neadekvatno kreirana strateška komunikaciona strategija, neidentifikacija publike s brendom <i>Za nove mostove</i> .	3	5	Politička podrška koju je dobio ovaj projekat, a posebno nacionalni značaj koji će dobiti ako se osvoji titula, obezbediće neophodnu finansijsku podršku koja će biti dopunjena i drugim izvorima kao što su EU fondovi, sponzorstva itd. Komunikacionu strategiju će razvijati veoma iskusan tim koji iza sebe već ima velike umetničke događaje kao što je <i>Egzit</i> festival, Festival uličnih svirača itd. Promocija vizuelnog identiteta i koncepta kandidature već je stekla simpatije sugrađana, posebno u završnici. Dobrim brandingom i što većim uključivanjem stanovnika u realizaciju projekata biće znatno olakšana identifikacija publike s brendom.

SLABOST	MOGUĆNOST	UTICAJ	PREDLOG REŠENJA
Neumrežavanje umetnika i njihova ravnodušnost k oblicima kreativnih industrija i nastavak rada po principu „umetnost radi umetnosti“. Takođe, ravnodušnost prema savremenim oblicima prezentovanja umetnosti i približavanja umetnosti široj publici i krajnjim korisnicima projekta.	3	4	Ova slabost prevazići će se kontinuiranim uključivanjem umetnika u sve faze izrade i realizacije programa. Umetnici će takođe kroz projekte moći kreativno da učestvuju u projektima izgradnje publike i upoznavanja s klasičnom savremenom umetnošću kroz različite projekte iz Novog mosta. Takođe kroz program <i>Rasadnik</i> imaće prilike da se edukuju i umrežavaju, odnosno zajedno stvaraju s kolegama iz Evrope. Veliki broj projekata imaće pripremljeni istraživački deo koji će se baviti potrebama i navikama publike.
Nedovoljna iskorišćenost preuređenih zapuštenih industrijskih objekata u cilju stvaranja kreativnih središta i mesta za predstavnike nezavisne umetničke scene, njihove kolonije i mesta gde mogu da razvijaju svoje umetničke proizvode i time privukli publiku iz privrednog i civilnog sektora.	2	4	Izgradnja kreativnog središta u okviru Omladinskog kreativnog polisa koji je već postao mesto samoinicijativnog okupljanja umetnika i kulturnih stanica širom Zone 021 omogućiće da cela ova oblast zaživi. Organizacije s iskustvom u oblasti razvoja preduzetništva baviće se edukacijom umetnika o tome kako da svoje umetničke proizvode prezentuju i plasiraju na tržište.
Neformiranje predloženih organizacionih jedinica u okviru predložene organizacione strukture, biranje članova organizacije <i>Novi Sad 2021</i> po političkoj, a ne ekspertskej osnovi i mešanje predstavnika kreativnog sektora u poslove administrativnog i obrnuto, kao i nedovoljna saradnja među ovim organizacionim jedinicama i sektorima.	2	4	Članovi DOO <i>Novi Sad 2021</i> biće birani putem javnih konkursa. Komunikacija između umetničkog i administrativnog sektora isključivo preko izvršnog direktora uz primenu savremenih metoda upravljanja projektima.

Legenda za rizike:

MOGUĆNOST:

- 1 - skoro nikakva
- 2 - mala
- 3 - srednja
- 4 - velika
- 5 - skoro sigurna

UTICAJ:

- 1 - veoma nizak
- 2 - nizak
- 3 - srednji
- 4 - visok
- 5 - kritičan

6.7. MARKETING I KOMUNIKACIJA

6.7.1. MOGU LI SE VAŠI UMETNIČKI PROGRAMI SVESTI POD ZAJEDNIČKI SLOGAN?

Novi Sad 2021 se predstavlja sloganom ***Za nove mostove.***

Za to postoje četiri razloga:

Duga

Slogan je koloritan i bogat razlikama kao i naš grad. Stavljajući u fokus mostove kao simbole grada, on poziva na dijalog, pomirenje i suštinski je, ključni reprezent ukupnog programskog koncepta *Za nove mostove.*

Nada

Poziva na ostvarivanje ciljeva projekta *Novi Sad 2021* kako na lokalnom planu, prema samim građanima, tako i prema svim žiteljima Evrope, s nadom da će se te obale spojiti upravo 2021. godine, baš u Novom Sadu.

Sloboda

Daje slobodu u interpretaciji. Pored zadatih ciljeva aplikacije otvara proces uverenja da je svako kao individua slobodan da gradi sopstvene mostove.

Novi

Stvara novu i ambicioznu šestogodišnju viziju Novog Sada u simboličkom i infrastrukturnom smislu. Biće to grad s dva postojeća i dva nova mosta. Biće to Novi Sad u Vojvodini i Srbiji, ali i u Evropskoj uniji.

6.7.2. KAKVU STRATEGIJU MARKETINGA I KOMUNIKACIJE GRAD PLANIRA DA PRIMENI U GODINI TITULE EVROPSKE PRESTONICE KULTURE? (POSEBNU PAŽNJU TREBA OBRA-TITI NA MEDIJSKE STRATEGIJE I MOBILIZACIJU ŠIRE PUBLIKE. U FAZI KONAČNE SELEKCIJE, MORAJU SE NAROČITO UZETI U OBZIR PARTNERSTVA KOJA SE PLANIRAJU ILI SU VEĆ USPOSTAVLJENA SA ŠTAMPANIM MEDIJIMA I AUDIO-VIZUELNIM SEKTOROM U CILJU OBEZBEĐIVANJA MEDIJSKE POKRIVENOSTI DOGAĐAJA I PLANOVA ZA TU STRATEGIJU)

Uspeh projekta i njegov dobar imidž ne zavise samo od dobre komunikacije s okruženjem, već i od dobre komunikacije između ključnih nosilaca aktivnosti kandidature. Tu spadaju pre svega DOO *Novi Sad 2021*, Gradska uprava za kulturu, predstavnici opština učesnika (Sremski Karlovci, Beočin, Irig), predstavnici i partneri projekta *Novi Sad 2021* i drugi.

Komunikacijska strategija *Novi Sad 2021* biće usmerena k uspostavljanju sistema informisanja za širenje tačnih i pravovremenih informacija unutar svih struktura kompanije. To će biti moguće uz redovne sastanke timova i onlajn komunikaciju uz korišćenje alatki za efikasno upravljanje vremenom (Doodle), idejama (XMind), zadacima (Asana) i informacijama (Google drive).

U prvoj fazi sprovođenja ove kandidature komunikacija s javnošću bila je isključivo vođena prema domaćoj javnosti grada Novog Sada s okolinom, da bi se u drugoj fazi, nakon izbora za titulu Evropske prestonice

kulture, aktivnosti s lokalnog nivoa proširile na regionalni i evropski prostor. Zbog obima poslova, neophodne stručnosti, kompleksnosti i značaja ovih aktivnosti formiran je profesionalni PR i marketing tim koji je za svoj rad odgovoran izvršnom direktoru.

Treća faza biće sprovedena u godini realizacije projekta *Novi Sad 2021*. Odnosi s javnošću tada će biti vezani za realizaciju projekata, motivisanje publike, informisanje i sl. U toj fazi marketing ima značajniju ulogu i cilj mu je da promoviše sam projekat kao kulturni događaj sa svim pratećim sadržajima.

Marketinška strategija

Marketinška strategija biće usmerena na promovisanje projekta *Novi Sad 2021*, u domaćoj i evropskoj javnosti.

Ovu viziju projekta pokušaćemo da podelimo s potencijalnim posetiocima koristeći sve dostupne komunikacione kanale. To su tradicionalni elektronski i štampani mediji, mediji na otvorenom prostoru, veb-prezentacije, društvene mreže. Period od nominacije do godine titule podelili smo na faze u kojima ćemo koristiti sve komunikacione kanale, ali će u pojedinim fazama biti posebno naglašen jedan od njih.

Nakon nominacije, 2017. godine fokusiraćemo se na promociju na otvorenom prostoru i društvene mreže. Na glavnim magistralnim putevima E70 i E75, posebno na prilazima gradu biće postavljeni bilbordi s obavешtenjem da je grad nominovan za EPK 2021. godine, zatim na aerodromu „Nikola Tesla” u Beogradu, kao i aerodromima u Osijeku i Temišvaru i na najfrekventnijim mestima u gradu na kojima borave strani posetioći.

U periodu od 2018. do 2019. godine fokusiraćemo se na elektronske medije, najviše na evropske i svetske televizije koje imaju sedište u nekom od gradova u regionu, kao što su MTV, N1, AlJazeera i specijalizovane

kanale koji se bave promocijom destinacija. Biće snimljeni promotivni filmovi koji prikazuju kulturno-istorijsko nasleđe, novosadske festivale, umetnike, prirodno i etnološko bogatstvo Vojvodine i Dunava i sl.

Pre početka zvaničnog programa 2020. godine ćemo koristiti marketing miks u kojem će poseban akcenat biti stavljen na brendiranje destinacije preko turističkih organizacija. Takođe, preko proizvoda i suvenira koji asociraju na brend identitet *Novi Sad 2021* počće intenzivno brendiranje grada kao Evropske prestonice kulture. Komunikacija s evropskim auditorijumom biće ostvarena i preko saradnje s kancelarijama za evropske integracije Vlade Republike Srbije i kancelarijom AP Vojvodine u Briselu.

Tokom 2021. godine kao godine titule, kada se mnogi već budu odlučili da posete Novi Sad, naglasak će biti stavljen na **interaktivnu komunikaciju i onlajn marketing**. Kako će tada grad sigurno biti u celini pokriven vajfaj (eng. *Wi-Fi*) mrežom, specijalizovane android aplikacije i striming putem medija biće pretežni komunikacioni kanal. Virtuelni turistički info-centri biće dostupni preko mobilne aplikacije i pružće sve neophodne informacije u svakom trenutku i na svakom mestu. **Striming putem medija i Jutjub kanal Novi Sad 2021** na internetu pružće mogućnost direktnog ili odloženog praćenja glavnih programa.

6.7.3. KAKO ĆETE MOBILISATI SOPSTVENE GRAĐANE DA IZVEŠTAVAJU SVET OKO SEBE O GODINI TITULE?

Mobilizacijom dijaspora

Srpska dijaspora je poslednjih 20 godina višestruko uvećana, usled ekonomske krize i ratnih dejstava na prostoru Balkana. Srbi danas žive u 159 zemalja širom sveta, a oko četiri miliona Srba živi izvan granica zemlje. Oni će biti veoma važan kanal komunikacije

sa sugrađanima u evropskim zemljama u kojima žive.

Aktivnim uključivanjem uticajnih Novosađana

Novosadski umetnici, predstavnici institucija i organizacija, koristiće članstvo u profesionalnim organizacijama, lične kontakte i mreže kako bi promovisali projekat *Novi Sad 2021*. Ovo se pogotovo odnosi na predstavnike nezavisne scene, koji imaju najrazvijenije kontakte s međunarodnim partnerima širom Evrope i sveta.

Novosadski sportisti će prilikom učestvovanja na međunarodnim takmičenjima na opremi nositi logo projekta *Novi Sad 2021*, a tokom internacionalnih takmičenja u Novom Sadu će se brendirati prostori u skladu s vizuelnim identitetom projekta.

Tim za odnose s javnošću projekta *Novi Sad 2021* će zajedno s internacionalno poznatim Novosađanima kreirati **promo-video i tekstualne poruke** na engleskom jeziku o kandidaturi grada, koje bi se potom delile na internet sajtu i društvenim mrežama.

Promoterskim uključivanjem učesnika programa *Novi Sad 2021*

Pre odlaska na programe Evropskog volonterskog servisa (eng. *EVS*), Erasmus+, Gostujući umetnici (eng. *Artists in residence*) i druge programe razmene, učesnicima tih razmena biće ponuđena edukacija o projektu i modelima njegove prezentacije kako bi ga predstavili tokom boravaka u Evropi.

Mnogi Novosađani će putem participativnih projekata biti angažovani kao onlajn ambasadori projekta u okviru internet kampanja i najava programa, kao i na drugim javnim stranicama koje prati veliki broj posetilaca. Uz to će i vozači gradskih autobusa, taksisti, ugostitelji, turistički vodiči, prodavci u radnjama i na pijacama i zaposleni na internacionalnim projektima imati posebne programe obuke i učestvovati u pojedinim

promotivnim i programskim aktivnostima.

Uključivanjem kandidature za Omladinsku prestonicu Evrope

Kroz kampanju *Mladi ljudi otvaraju vrata*, 2018. i 2019. godine realizovaće se niz TV i onlajn medijskih sadržaja prilagođenih mladima koji će promovisati Novi Sad i druge gradove Omladinske prestonice i tako pokazati značaj aktivizma.

6.7.4. KAKO GRAD PLANIRA DA ISTAKNE DA JE EVROPSKA PRESTONICA KULTURE AKTIVNOST EVROPSKE UNIJE?

Prvi put će 2021. godine zemlja kandidat za članstvo u EU imati priliku da dobije ovu prestižnu titulu, što je za Novi Sad i Srbiju od izuzetnog značaja u pogledu njihove nedvosmislene privrženosti evrointegracijama. Zato ćemo uložiti maksimalnu energiju i projektni prostor da stanovnicima Novog Sada, Vojvodine i Srbije ukažemo na doprinos Evropske unije u realizaciju svih programa koje ćemo sprovesti pod titulom Evropska prestonica kulture. Na taj način želimo da predupredimo problem nedostatka vidljivosti investicija EU u Srbiji, uprkos činjenici da je ona najveći donator i investitor u našoj zemlji.

Jedan od ciljeva koncepta *Za nove mostove* jeste da stanovnici dobiju više informacija, razumeju evropske vrednosti i stvore pozitivniji stav o Evropskoj uniji. Ovaj zahtevan zadatak ostvariće se, pre svega, kreiranjem kvalitetnog, participativnog i pristupačnog programa, ali i otvorenom raspravom sa građanima o različitim EU temama, pre svega kroz program *Zamislite Evropu* koji će biti sproveden u saradnji s Delegacijom EU u Srbiji. Programi *Kult:tura* i *Ulaz, prolaz, izlaz* obezbediće vidljivost projekta EPK i mogućnost da se simboli EU prikažu na javnim mestima u Novom Sadu, dok će

S19
PO3

PO3
S6

PO3
S17

projekat *Evropa XXL* pomoći u obuci mladih u drugim EPK gradovima i doneće nam nove ideje za promovisanje EU u okviru projekta.

Brend Evropska prestonica kulture kao projekat Evropske unije biće predstavljen pomoću svih promotivnih sredstva (bilbor-di, rasveta na stanicama, plakati, stikeri itd.) uključujući štampane i digitalne materijale i medije. Koristićemo zastave EU i zvanični logo Evropske prestonice kulture tokom svih kulturnih i javnih manifestacija u okviru projekta.

Infrastrukturni projekti koji budu izgrađeni u okviru ove kandidature biće vidljivo i trajno obeleženi kao projekti nastali u okviru programa Evropska prestonica kulture.

Dodatne informacije

Objasnite ukratko zbog čega je vaša aplikacija drugačija od ostalih.

Novi Sad je radio na ovoj prijavi punih pet godina uz različite društveno-političke strukture, odluke i uređenja, ali je uspeo da opstane u tom važnom procesu i predstavi se u ovoj formi. Mislimo da se ovih pet godina rada na našoj aplikaciji vidi, što nam i daje sigurnost da će se veliki broj programa realizovati bez obzira na krajnje rezultate ovog konkursa. Neki od pomaka su već vidljivi, kao usvajanje Strategije kulturnog razvoja grada Novog Sada, sprovedeno uz veliku participativnost, transparentnost i probuđeni osećaj ponosa.

Rad tima *Novi Sad 2021* obeležen je transparentnošću procesa i punom autonomijom članova u pogledu kreiranja koncepta i programa kandidature, rada na izradi aplikacionog formulara i angažovanja nezavisnih eksperata. Ovo je istovremeno model koji odstupa od regionalne prakse politički inspi-risanog zapošljavanja i uplitanja političkih interesa u kulturne inicijative.

Glavni cilj projekta nije bio napisati dobru aplikaciju, nego iskren i predan rad na postizanju pozitivnih promena u gradu. Ovaj je projekat iskren poziv svim zainteresovanim stranama na postizanje konsenzusa za izgradnju boljeg, ravnopravnijeg, kulturnijeg i razvijenijeg evropskog društva.

Jedan od glavnih principa kandidature bila je participacija. Više od 200 umetnika, radnika u kulturi, menadžera i predstavnika kulturnih organizacija aktivno je učestvovalo u pripremi projekta. To je ponovo pokazalo da je Novi Sad ima razvijenu mrežu radnika u kulturi i ustanova koji su dobro pripremljeni za realizaciju najzahtevnijih projekata u kulturi.

POS
S3

INFOGRAFIK

Novi Sad 2021 u brojkama

200 umetnika i kulturnih radnika učestvovalo u procesu pripreme

200

3 zvanična sajta – www.novisad2021.rs, www.kultura.rs i www.bbns.rs

3

70 zvaničnih objava na sajtu tokom 2016. godine

70

Objavljeno 250 umetničkih fotografija

250

Nekoliko hiljada članaka o projektu *Novi Sad 2021* u lokalnim medijima

2021

20

Saradnja s 20 prestonica kulture

Ostvarena saradnja - Univerzitet u Novom Sadu postao je deo Mreže univerziteta Evropskih prestonica kulture

20

100

20 javnih ustanova kulture; 100 privatnih kulturnih organizacija

Dodajte sve eventualne komentare koje smatrate potrebnim u vezi s vašom aplikacijom.

VERUJEMO DA NAŠA APLIKACIJA
GOVORI SAMO ZA SEBE, I BEZ VIŠKA
ONIH REČI KOJE BISMO JOŠ MOGLI DODATI.

PRIZNANJA

Hvala / Köszönöm / ДзекУєМ / Āakujem

Gradonačelnik: Miloš Vučević**Uprava Novi Sad 2021:**

Nemanja Milenković
(*Izvršni direktor*)
Vuk Radulović
(*Menadžer za međunarodnu saradnju
i koordinator projekta*)
Momčilo Bajac
(*Programski direktor*)

Strani savetnici:

Marton Meheš
Kristijan Potiron
Petr Šimon

Uprava za kulturu:

Dalibor Rožić
Vesna Srdanov
Bojana Petrović

Organizacioni odbor:

Miloš Vučević
Nemanja Milenković (*Predsednik*)
Dušanka Manić
Dragan Stanić
Zoran Hadži Lazin
Žanko Tomić
Selimir Radulović
Obrad Škrbić
Slavko Gordić
Siniša Jokić
Dušan Pop Đurdev
Slaviša Grujić

Umetnički savet:

Rita Kinka (*Predsednik*)
Valentin Vencel
Vladimir Kopicl
Tijana Palkovljević Bugarski
Dušan Kovačević
Vesna Kaćanski
Zdravko Vulin
Danijel Babić

Tim za izradu aplikacije:

Milica Rašković
(*Koordinator*)
Vuk Radulović
Momčilo Bajac
Darko Polić
Lazar Jovanov
Vesna Latinović
Zoran Tairović
Dragan Marković
Tijana Palkovljević
Vladimir Kopicl (*Urednik*)

Saradnici na sadržaju:

Kurt Ajhler
Jelena Stevanović
Igor Mavrin

Dizajn:

Peter Gregson Studio

Promo-tim:

Dušan Vuković
(*Menadžer za odnose s javnošću*)
Gordana Nonin
Bojana Jurišić
Denis Bajac
Bojana Kozomara
Ivana Milenković
(*Prevodilac*)

Prevod aplikacije na engleski:

Dubravka Bugarski Alimpić
Jelena Rebić
Meri Tompson Popović

Lektura teksta na engleskom jeziku:

Meri Tompson Popović

Lektura teksta na srpskom jeziku:

Milica Vukadinović

